

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

วารสาร ราย 4 เดือน ปีที่ 40 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2016/2559

เจ้าของ	วิทยาลัยแสงธรรม	
คณะที่ปรึกษา	อธิการบดี ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม คณบดีคณะศาสนศาสตร์
คณะผู้ทรงคุณวุฒิ	หมวดกฎหมายพระศาสนจักร	บาทหลวง ผศ.ดร.ไพยอง มณีราช
	หมวดกระแสเรียก	บาทหลวงอดิศักดิ์ พรงาม
	หมวดคำสอน	มุขนายกวีระ อารณรัตน์ บาทหลวง ผศ.วัชรศิลป์ กฤษเจริญ
	หมวดจริยธรรม	บาทหลวง ดร.เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, M.I
	หมวดชีวิตด้านจิตใจ	บาทหลวงสมชัย พิทยาพงศ์พร บาทหลวงเจริญ ว่องประชาบุญกุล
	หมวดประวัติศาสตร์พระศาสนจักร	บาทหลวงธีรพล กอบวิทยากุล บาทหลวง ดร.สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์
	หมวดปรัชญา	บาทหลวง ดร.อภัสสิน สุทธิโย ปิโด้โย, S.J.
	หมวดพระคัมภีร์	บาทหลวง ดร.วิศักดิ์ วนาโรจน์สุวิษ
	หมวดพระสังฆกรรม	มุขนายก ดร.เลื้อชัย ธาตุวิสัย
	หมวดพิธีกรรม	บาทหลวง ผศ.ทักษิณย์ คมกฤต บาทหลวงสมเกียรติ ตรีนิกร
หมวดศาสนสัมพันธ์และคริสตสัมพันธ์		บาทหลวงวิรัช นารินทร์ บาทหลวงชาย ชันทะโฮม, C.Ss.R.
		บาทหลวง ดร.ฟรังซิส ไก่สี, S.D.B.
บรรณาธิการบริหาร	บาทหลวงเจริญ ว่องประชาบุญกุล	บาทหลวงเคลาดิโอ เบร์ตูลอร์, O.M.I.
		บาทหลวงอนุสรณ์ แก้วจระ
บรรณาธิการสร้างสรรค์	อาจารย์พีรพัฒน์ ถวิลรัตน์	บาทหลวงชิกมุนด์ แลส์เซ็นสกี, S.J.
กองบรรณาธิการ	อาจารย์สุจิตตรา จันทร์ลอย อาจารย์ชวนชม อาจนรงค์ นางสาวสุกานดา วงศ์เพ็ญ	
จัดพิมพ์โดย	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม	
วัตถุประสงค์	1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการในด้านเทววิทยาและปรัชญา 2. เพื่อเป็นสื่อกลางความรู้ และความสัมพันธ์อันดีทางด้านศาสนา	
กำหนดออก	ปีละ 3 ฉบับ ประจำเดือนมกราคม-เมษายน, พฤษภาคม-สิงหาคม และกันยายน-ธันวาคม	
ค่าบำรุงสมาชิก	สมาชิกรายปี 300 บาท จำหน่ายปลีก ฉบับละ 120 บาท สำหรับสมาชิกรายปี สามารถส่งเงินค่าบำรุงสมาชิกเป็นเงินสด, ตั๋วแลกเงินไปรษณีย์, ธนาณัติ สั่งจ่าย “บาทหลวงอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ” ปณ.อ้อมใหญ่ 73160 หรือโอนเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาเทศบาล ไล่ตัส สามพราน นครปฐม ชื่อบัญชี นายอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ เลขที่บัญชี 403-613134-4	

॥ บทบรรณาธิการ ॥

สวัสดีปีใหม่และสุขสันต์วันปีสาแต่ผู้อ่านทุกท่านครับ

ในท่วงทำนองของชีวิตมนุษย์ย่อมมีขึ้นมีลง มีทุกข์มีสุข รอบปีที่ผ่านมาเชื่อว่าทุกท่านย่อมผ่านประสบการณ์ดังกล่าว และดูเหมือนว่า เป็นหน้าที่ของเราที่จะต้องเรียนรู้ เพื่อปรับตัวให้เข้าได้กับสภาพการณ์ต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตของเรา

ในกระบวนการเรียนรู้ เราแต่ละคนคือปัจจัยสำคัญต่อการเรียนรู้ ถึงกระนั้น บุคคลหนึ่งที่จะช่วยให้เรามีกระบวนการเรียนรู้ที่ดี คือ คุณครูหรืออาจารย์ ที่คอยอบรมสั่งสอนให้เราพัฒนาในทุกๆ ด้าน จนเราสามารถดำรงชีวิตในสังคม ในโลกใบนี้ได้อย่างมีความสุข

เมื่อเอ่ยถึงคุณครู ในโลกของเรานี้มีคุณครูผู้ยิ่งใหญ่ท่านหนึ่ง เท่าที่โลกเคยมี คือ พระเยซูเจ้า พระองค์ทรงเป็นคุณครูหรืออาจารย์ผู้ยิ่งใหญ่ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับคุณครูรวมถึงพวกเราทุกคน ตัวอย่างเช่น พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างของความดี ทรงมีใจที่จะสอนลูกศิษย์ในทุกๆ ที่ ไม่ว่าจะเป็นริมทะเล บนเรือ ในบ้านหรือแม้กระทั่งระหว่างการเดินทาง พระองค์ทรงสอนด้วยความรัก ความใส่ใจ นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงพูดคุยและรับฟังศิษย์ของพระองค์ สอนให้เขารู้จักความจริงและไม่เอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง

แสงธรรมปริทัศน์ฉบับนี้ จึงอยากจะเชิญชวนทุกท่านน้อมรำลึกถึงพระคุณของคุณครู อาจารย์ และช่วยกันพัฒนาตนเองให้เป็นครูของกันและกัน ด้วยการดำเนินชีวิตเป็นแบบอย่างที่ดีต่อกัน ประจักษ์แสงสว่างที่ช่วยกันส่องแสงให้โลกนี้ สว่างไสวด้วยความรัก ความดีและความจริง ตลอดไป

บรรณาธิการสร้างสรรค์

ข่าวประชาสัมพันธ์... ขอเชิญชวนส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ลงในวารสารแสงธรรมปริทัศน์ฉบับต่อไป เดือนมกราคม-เมษายน 2559 ในหัวข้อ “ปีศาจสี่ทิศแห่งเมตตาธรรม” หรือ “หัวข้อที่เกี่ยวกับความเมตตาธรรม” ส่งต้นฉบับได้ที่ อาจารย์พิรพัฒน์ ถวิลรัตน์ E-mail : pi_santo@yahoo.com หรือคุณสุกานดา วงศ์เพ็ญ E-mail : sukanda.1984@gmail.com ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2559 และขอขอบคุณล่วงหน้าสำหรับทุกบทความที่ส่งมาร่วมแบ่งปัน

บทความที่ดีพิมพ์ในวารสารแสงธรรมปริทัศน์ ขอสงวนสิทธิ์ตามกฎหมาย
ในกรณีที่ต้องการบทความไปเผยแพร่ กรุณาแจ้งขออนุญาตอย่างเป็นทางการ

Content

Saengtham Journal

ปีที่ 40 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2016/2559

5

5 อาจารย์ในพระคัมภีร์
บาทหลวง ผศ.ดร.ฟรังซิส ไรส์, S.D.B.

20

20 ครูคริสตชนเป็นฉันใด
ศ.กิตติ บุญเจือ

28

28 ครูคือผู้ถ่ายทอด อบรม และแบ่งปันความรู้แห่งชีวิต
บาทหลวง ปรีชา ธรรมนิยม

36

36 วิธีสู่จิตวิญญาณครูคาทอลิก
ดร.สุภาวดี นัมภณิสรณ์

55

55 คุณครู.. ประตูลู่การเรียนรู้
อ.พีรพัฒน์ ถวิลรัตน์

63 การแสวงบุญโอกาสปีศักดิ์สิทธิ์แห่งเมตตาธรรม
บาทหลวง เซบาสเตียน ไชยเดช

69

69 การอบรมศิษย์ของพระเยซูเจ้า
ตามพระวรสารนักบุญลูกาและหนังสือกิจการอัครสาวก
บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร

80

80 ครุคำสอนกับการประกาศข่าวดีในยุคปัจจุบัน
อ.สุทธทัย นิยมธรรม

88

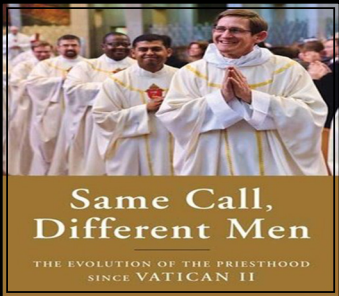
88 กระแสเรียกท่ามกลางกระแสโลกของพันธกิจ
ครุคาทอลิกมุมมองของบาทหลวงดร.อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ
บร.ขวัญชัย นาอุดม (ผู้สัมภาษณ์)

95

95 มีวันนี้.. เพราะมีครู
บร.พิสิทธิ์ ยอแซฟ

102

100 ประสพการณ์ที่ได้รับจาก
การฝึกสอนคริสตศาสนธรรม
วิศรุต ราฟาแอล ปัญจลาภสกุล

102 แนะนำหนังสือ
บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร และ
มณฑิลา อัครวิทย์ วัฒนธรรมา

“อาจารย์” ในพระคัมภีร์

บาทหลวง ผศ.ดร.ฟรังซิส ไรล์, S.D.B.

(มสสสส)

ภาพลักษณ์ของ “อาจารย์” ทั้งในพระคัมภีร์พันธสัญญาเดิมและพันธสัญญาใหม่มีความสำคัญมาก ในที่นี้ตั้งแต่แรกเราควรเข้าใจว่าคำศัพท์ “อาจารย์” และภาพลักษณ์ของอาจารย์อาจมีองค์ประกอบภายในที่มีความเสี่ยง เพราะอาจชวนให้คิดถึงความหมายไม่ตรงกับจุดประสงค์ของพระคัมภีร์ เช่น คำภาษาฮีบรู “รับบี” ที่ใช้เรียก “อาจารย์” เป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างคลุมเครือ เพราะถ้าแปลตามตัว

อักษรหมายถึง “ผู้ยิ่งใหญ่ของข้าพเจ้า” เป็นการบ่งบอกถึงศักดิ์ศรีของผู้นั้น เรายังพบลักษณะดังกล่าวนี้แม้ในคำภาษาอื่นๆ เช่น “อาจารย์” ในภาษาละตินว่า “Magister” ซึ่งถ้าแปลตามตัวอักษรหมายถึง “ผู้ยิ่งใหญ่กว่า หรือผู้ยิ่งใหญ่เหนือกว่า” ในภาษาฝรั่งเศสคำว่า “Maître” หมายถึง “เจ้านาย” อีกด้วย ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่เหนือผู้อื่น ดังนั้น เราจึงเข้าใจเหตุผลที่พระเยซูเจ้าตรัสตักเตือนบรรดาศิษย์ว่า “ส่วนท่าน

ทั้งหลายอย่าให้ผู้ใดเรียกว่า ‘รับบี’ เพราะอาจารย์ของท่านมีเพียงผู้เดียวและทุกคนเป็นพี่น้องกัน ในโลกนี้อย่าเรียกผู้ใดว่า ‘บิดา’ เพราะว่าพระบิดาของท่านมีเพียงพระองค์เดียวคือพระบิดาในสวรรค์ อย่าให้ผู้ใดเรียกท่านว่า ‘อาจารย์’ เพราะพระอาจารย์ของท่านมีเพียงพระองค์เดียวคือพระคริสตเจ้า” (มธ 23:8-10)

ตั้งแต่แรกเราจึงควรคำนึงถึงคุณลักษณะ 2 ประการของการเป็นอาจารย์ ในแง่หนึ่ง กิจกรรมของอาจารย์เป็นการกระทำที่มีความเสี่ยง เพราะอาจนำไปสู่ความทะเยอทะยานของผู้มีอำนาจและดูหมิ่นผู้อื่น นี่เป็นคุณลักษณะของธรรมาจารย์ซึ่งดูหมิ่นประชากรที่ไม่รู้ธรรมบัญญัติและข้อเขียนของบรรดาประกาศก การเป็นอาจารย์เช่นนี้เป็นรูปแบบของการเป็นเจ้านายเหนือผู้อื่น

แต่อีกแง่หนึ่ง การเป็นอาจารย์มีคุณค่าและมีบทบาทสำคัญมาก เป็นพระคริสตเจ้าผู้ทรงสอนเราให้เป็นอาจารย์อย่างแท้จริง ดังที่พระวาจาของพระเยซูเจ้าในพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญยอห์นเป็นพยานว่า “ท่านทั้งหลายเรียกเราว่าอาจารย์และองค์พระผู้เป็นเจ้า ก็ถูกแล้ว เพราะเราเป็นอย่างนั้นจริงๆ” (ยอห์น 13:13) พระคริสตเจ้าจึงทรงยอมรับตำแหน่งทั้งสองประการเพื่อพระองค์ ซึ่งเป็นมิติทั้งสองของคำว่า “รับบี” คือทรงเป็นทั้งอาจารย์และ

เจ้านาย แล้วทันทีที่ทันใดพระองค์ทรงบรรยายวิธีการเป็นอาจารย์และเจ้านายอย่างแท้จริงว่า “ในเมื่อเราซึ่งเป็นทั้งองค์พระผู้เป็นเจ้าและอาจารย์ยังล้างเท้าให้ท่าน ท่านก็ต้องล้างเท้าให้กันและกันด้วย เราวางแบบอย่างไว้ให้แล้ว ท่านจะได้ทำเหมือนกับที่เราทำกับท่าน” (ยอห์น 13:14-15) วิถีทางแท้จริงของการเป็นอาจารย์ผู้สั่งสอนและมีอำนาจในการสั่งสอนคือ วิถีทางการรับใช้และการอุทิศตน

พระเยซูเจ้าจึงจงพระทัยเชื่อมโยงการล้างเท้ากับการเป็นเจ้านายและการมีอำนาจสั่งสอน ธรรมเนียมชาวยิวกำหนดว่า การล้างเท้าเป็นกิจการที่ต้องทำเอง ห้ามบังคับ แม้กระทั่งทาสทำให้เจ้านาย ในหนังสือนอกสารบบพระคัมภีร์ชื่อว่า “โยเซฟและอเซเนท” (Joseph and Aseneth) ซึ่งเป็นหนังสือที่ได้รับความนิยมชมชอบอย่างมาก เพราะขยายเรื่องเล่าของหนังสือปฐมกาลเกี่ยวกับโยเซฟในแผ่นดินอียิปต์ เล่าว่าโยเซฟได้แต่งงานกับอเซเนสผู้ยืนยันความรักต่อเขาโดยกล่าวว่า “ดิฉันรักคุณจนพร้อมที่จะล้างเท้าให้คุณ” การล้างเท้าจึงเป็นอากัปกิริยาสูงสุดและมากที่สุดของความรัก ย่อมไม่ทำตนเหมือนทาสและอุทิศตนแก่เขา พระเยซูเจ้าจึงตรัสว่า อาจารย์และเจ้านายที่แท้จริงคือผู้ที่ทำตนเป็นผู้รับใช้ คือมอบปรีชาญาณของตนและไม่ใช้ปรีชาญาณนั้นเป็นเครื่องมือของอำนาจ

1. อาจารย์ในพันธสัญญาเดิม

เมื่อแรกเริ่มนั้น พระวาจาของพระเจ้าทำลายความเงิบแห่งความว่างเปล่าและความโง่เขลาของมนุษย์ “พระเจ้าตรัสว่า ‘จงมีความสว่าง’ และความสว่างก็อุบัติขึ้น” (ปฐมก 1:3) ตอนแรกมีพระวาจาพื้นฐานนี้ และถ้าปราศจากพระวาจานี้คงมีแต่ความว่างเปล่า จะไม่มีคำพูดอื่นใดตั้งกึกก้อง เมื่อแรกเริ่มนั้นจึงมีแต่องค์พระผู้เป็นเจ้าและพระอาจารย์เพียงพระองค์เดียวคือพระเจ้า นักบุญเปาโลประทับใจข้อความของประกาศกอิสยาห์ผู้บันทึกพระวาจาที่พระยาห์เวห์ตรัสกับเขาว่า “คนที่ไม่เสาะแสวงหาเรา เราก็จะให้พบ คนที่ไม่ถามถึงเรา เราก็แสดงตนให้รู้” (รม 10:20) มนุษย์เดินตามทางของตนและอาจจะเดินออกห่างจากพระเจ้าไปเรื่อยๆ ถ้าหากว่าที่บริเวณสี่แยกแห่งหนึ่งพระเจ้าไม่ทรงสำแดงองค์คือพระวาจาแก่เขา ดังนั้น เมื่อแรกเริ่มนั้นมีพระปรีชาญาณของพระเจ้า หนังสือปฐมกาลบันทึกประโยคนี้คือ “พระเจ้าตรัสว่า (ปฐมก 1:3) และพันธสัญญาใหม่บันทึกว่า “เมื่อแรกเริ่มนั้น พระวจนาตถ์ทรงดำรงอยู่แล้ว” (ยน 1:1) นี่คือการแสดงองค์ครั้งแรกที่ยิ่งใหญ่ของพระเจ้า ปราศจากการเปิดเผยนี้จะไม่มีการเรียนการสอนใดๆ ปราศจากพระพรหมทานจะไม่มีคำพูดของเรา ปราศจากพระวาจาของพระองค์จะไม่มีถ้อยคำของเรา

1.1 สถานที่ซึ่งพระเจ้าทรงสำแดงพระองค์

พระเจ้าทรงสำแดงพระองค์ที่ไหนและอย่างไร พระเจ้าทรง “สั่งสอน” มนุษย์โดยเฉพาะในสถานที่ 3 แห่งหรือโดย 3 วิธีการคือ

1.1.1 พระวาจาหรือบทสอนของพระเจ้าแสดงออกอย่างเฉพาะเจาะจงในธรรมบัญญัติ (Torah) ซึ่งเป็นคำสอนดีเลิศของพระเจ้า เราจึงต้องฟังบทสอนแรกนี้โดยตั้งใจฟังธรรมบัญญัติ เพลงสดุดี 119 ทั้งหมดเป็นบทเพลงยิ่งใหญ่สรรเสริญพระวาจาของพระเจ้า ทุกเช้าเบลส ปาสกาล เคยสวดบทเพลงนี้ซึ่งเป็นบทสรรเสริญพระเจ้าอย่างต่อเนื่อง เสมือนการเคลื่อนไหวที่ไม่เคยหยุดหย่อน เพลงสดุดีบทนี้มี 22 ตอน แต่งเป็นคำประพันธ์กลบทอักษรตามลำดับอักษรภาษาฮีบรูซึ่งมีพยัญชนะ 22 ตัว บทประพันธ์แต่ละตอนมี 8 ข้อ แต่ละข้อเริ่มต้นด้วยอักษรตัวเดียวกัน ใช้คำศัพท์ที่มีความหมายคล้ายๆ กัน ได้แก่ “ธรรมบัญญัติ กฎฎีกา ข้อบังคับ ข้อกำหนด บทบัญญัติ พระสัญญา พระวาจา พระดำรัส พระวินิจฉัย หนทาง” คำศัพท์เหล่านี้ล้วนหมายถึง พระวาจาของพระเจ้า หรือ “ธรรมบัญญัติ” เพลงสดุดีบทนี้เป็นการเฉลิมฉลองบทเรียนแรกซึ่งเป็นพื้นฐานที่เราต้องฟัง ไม่เพียงเพื่อรู้จักพระธรรมล้ำลึกของพระเจ้าเท่านั้น แต่เพื่อเรียนรู้วิถีทางการดำเนินชีวิตอีกด้วย

8 วารสารแสงธรรมปริทัศน์ ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2016/2559

เพลงสดุดี 25 (ข้อ 4, 5, 8, 9, 10 และ 12) วอนขอพระเจ้าอย่างต่อเนืองเพื่อทรงเปิดเผยพระวาจาของพระองค์ ทรงชี้หนทางแก่เรา เช่น “ข้าแต่พระยาห์เวห์ โปรดให้ข้าพเจ้ารู้จักทางของพระองค์ โปรดทรงสอนมรรคาของพระองค์แก่ข้าพเจ้า” (ข้อ 4) พระเยซูเจ้าจะตรัสว่า “เราเป็นหนทาง ความจริงและชีวิต” (ยน 14:6) ในทุกวัฒนธรรม หนทางเป็นสัญลักษณ์สำคัญของชีวิต ในแง่นี้ ธรรมบัญญัติหรือพระวาจาของพระเจ้าเป็นเสมือนโคมไฟส่องทางของมนุษย์และเป็นแสงสว่างส่องทางเดินให้เขา (เทียบ สดด 119:105)

ในเพลงสดุดี 143 เราวอนขอพระเจ้าว่า “โปรดทรงสอนข้าพเจ้าให้ปฏิบัติตามพระประสงค์ เพราะพระองค์เป็นพระเจ้าของข้าพเจ้า ขอให้พระจิตเอื้ออารีของพระองค์นำข้าพเจ้าไปยังแผ่นดินราบเรียบ” (สดด 143:10) ในข้อนี้ เราพบองค์ประกอบทั้งสองของการสอนคือ “โปรดทรงสอนข้าพเจ้าให้ปฏิบัติตามพระประสงค์” หมายถึงไม่เพียงสอนพระธรรมล้าลึกของพระองค์เท่านั้น แต่พระธรรมล้าลึกนี้ทำงานในตัวเราจนเกิดผลอีกด้วย แล้วพระองค์จะ “ทรงนำข้าพเจ้าไปยังแผ่นดินราบเรียบ” ในทางเดินแห่งชีวิต

1.1.2 พระเจ้าทรงเปิดเผยพระองค์ว่าเป็นพระอาจารย์ในพระราชกิจนำความรอดพ้นแก่มนุษย์ ดังที่เราอ่านในเพลงสดุดี

103 ว่า “ทรงสำแดงให้โมเสสรู้ทางของพระองค์ ทรงสำแดงให้บรรดาบุตรของอิสราเอลเห็นพระราชกิจของพระองค์” (สดด 103:7) ประโยคทั้งสองนี้มีความคิดคล้องจองกันว่า “ทางของพระองค์” เป็น “พระราชกิจของพระองค์” คือกิจการที่นำความรอดพ้นในชีวิตของมนุษย์ พระคัมภีร์เล่าเรื่องเกี่ยวกับพระเจ้าและการเฉลิมฉลองพระเจ้าในประวัติศาสตร์ของมนุษย์ ดังนั้น พระคัมภีร์จึงเป็นประวัติศาสตร์แห่งความรอดพ้น

ให้เรามาพิจารณาผลตามมาสองประการของความจริงพื้นฐานนี้ ประการแรก ชาวยิวเคยเรียกโมเสสเป็นเวลานานว่า “อาจารย์ของเรา” เพราะในพระคัมภีร์พระเจ้าตรัสกับโมเสสว่า ‘บัดนี้ จงไปเถิด เราจะช่วยท่านพูด เราจะสอนท่านว่า จะต้องพูดอะไรบ้าง’” (อพย 4:12) แล้วโมเสสได้ทำอะไรบ้าง เขาก็ได้พูดและช่วยประชากรให้รอดพ้น พระเจ้าจึงทรงใช้อาจารย์ที่เป็นมนุษย์อีกด้วย พระเจ้าทรงใช้มนุษย์แม้เป็นผู้อ่อนแอเพื่อนำความรอดพ้นในประวัติศาสตร์ โดยแท้จริงแล้ว โมเสสคงจะเป็นคนสุดท้ายที่สมควรได้รับเลือกเป็นอาจารย์ เขาพูดติดอ่าง ไม่เชี่ยวชาญในการพูด เป็นข้อบกพร่องตั้งแต่กำเนิด จึงทูลแย้งว่า “ขอทรงอภัยข้าพเจ้าด้วยเถิดพระเจ้า ข้า โปรดส่งผู้อื่นไปเถิด” (อพย 4:13)

ประการที่สอง เราต้องถ่ายทอดเนื้อหาอะไรในการสอนคำสอน เราพบคำตอบในเพลงสดุดี 78 ซึ่งอาจจะเรียกว่าเป็น “บทเรียนจากประวัติศาสตร์ของอิสราเอล” สิ่งที่เราต้องถ่ายทอดและประกาศไม่ใช่เรื่องพระเจ้าผู้เป็นนามธรรมและทรงอยู่ห่างไกล ไม่ใช่ “พระเจ้าของบรรดานักปรัชญา” ตามวลีที่ เบลส ปาสกาลนิยมใช้ ไม่ใช่พระเจ้าของผู้มีปรีชาฉลาด แต่เป็นพระเจ้าของอับราฮัม อิสอัคและยาโคบ เป็นพระเจ้าผู้ทรงช่วยมนุษย์ให้รอดพ้น

1.1.3 นอกจากพระเจ้าทรงเปิดเผยพระองค์ในธรรมบัญญัติ (โตราห์) และในประวัติศาสตร์มนุษย์แล้ว พระองค์ยังทรงลำแดงองค์ใน**ความมี恃ของการทดลอง** ในความอับแสงและความเจียม หนังสือปัญญาจารย์และโยบเป็นหนังสือพันธสัญญาเดิมสองเล่มที่น่าสนใจและมีความหมายพิเศษในเรื่องนี้ มีความคิดต่างจากหนังสือเฉลยธรรมบัญญัติที่กล่าวว่า “พระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านทรงตีสอนท่านเช่นเดียวกับบิดาตีสอนบุตรของตน” (ฉธบ 8:5) ในหนังสือ 2 เล่มนี้ พระเจ้า พระอาจารย์ทรงรู้จักวิถีทางแห่งความแข็งแกร่ง เป็นหนทางที่ศิษย์เข้าใจไม่ได้ “ความคิดของเราไม่ใช่ความคิดของท่าน ทางของท่านก็ไม่ใช่ทางของเรา” (อสย 55:8) ดังนั้น ยังมีพระวาจาของพระเจ้าที่ทำให้มนุษย์สับสนไม่ว่าในความดีและความชั่ว

ปัญญาจารย์เป็นหนังสือเกี่ยวกับวิกฤตการณ์คือวิกฤตการณ์ของพระปรีชาญาณ เป็นเรื่องของอาจารย์ที่ไม่เชื่อในสิ่งที่เขาสอนอีกต่อไป อาจจะไม่หวังสิ่งใดอีกแต่ยังไตร่ตรองถึงคำสั่งสอนที่พระเจ้าทรงตรัสอย่างลึกกลับโดยอาศัยความเจียมของพระองค์ ประกาศกโฮเซยาแสดงความอ่อนโยนแบบบิดาแม่ในความเข้มงวด “เราสอนเอเฟราอิมให้เดิน เราอุ้มเขาทั้งหลายไว้ แต่เขาไม่รู้ว่าเราเอาใจใส่เขา เราใช้เชือกแห่งมนุษยธรรม และใช้สายสะพายแห่งความรักจูงเขา เราเป็นเหมือนผู้ที่ยกทารกมาจูบแก้มและก้มลงป้อนอาหารให้เขา” (อสย 11:3-4) เอเฟราอิมยังคงเป็นกบฏต่อไป แต่พระเจ้าผู้ทรงเป็นบิดายังทรงรักษาความสัมพันธ์แห่งความรักอยู่เสมอแม้ขณะที่ทรงลงโทษและลูกไม่เข้าใจ อย่างไรก็ตาม คำสอนของพระเจ้า พระอาจารย์ผ่านทางความเจียมและการทดลองแสดงว่า พระเจ้าไม่ทรงหยุดนิ่งที่จะเป็นพระอาจารย์ผู้ทรงรับใช้และทรงอยู่ใกล้ชิดกับมนุษย์มากกว่าที่ทรงเปิดเผยพระองค์ด้วยพระวาจาและพระราชกิจอีกด้วย

1.2 อาจารย์ที่เป็นมนุษย์

มนุษย์ที่ได้รับคำสั่งสอนจากพระเจ้ากลับเป็นอาจารย์อีกด้วย พระองค์ทรงส่งเขาให้เป็นอาจารย์สอนผู้อื่น เราจะพิจารณา 3 ประเด็นเกี่ยวกับเรื่องนี้

1.2.1 บิดากับบุตร

การสอนพื้นฐานคือการสอนผ่านทางการสื่อสารระหว่างบุคคล การสอนในครอบครัวและความสัมพันธ์ด้วยความรักเรามีตัวอย่างมากมายในพระคัมภีร์เกี่ยวกับการสอนในลักษณะเช่นนี้ เช่น ในหนังสือสุภาษิต บิดาพูดบ่อยๆ ว่า “ลูกเอ๋ย...” และให้ความปรึกษาฉลาดของตนแก่ลูก ในกรณีนี้อาจารย์ซึ่งเป็นบิดาปรารภอย่างยิ่งที่จะทำให้ศิษย์เจริญรุ่งเรือง แต่อาจารย์ที่เป็นเจ้านายไม่ต้องการเช่นนั้น เพราะเขาหวงแหนภูมิปัญญาที่ตนมีเหนือผู้อื่น ส่วนบิดาคิดเช่นเดียวกับนักบุญยอห์น ผู้ทำพิธีล้างว่า เขาจะต้อง “ยิ่งใหญ่ขึ้น ส่วนข้าพเจ้าจะต้องด้อยลง” (ยอห์น 3:30) บทสุดท้ายของหนังสือสุภาษิตซึ่งสรรเสริญสตรีที่ปรึกษาฉลาดอาจจะเป็นบทสรุปของหลักสูตรการเรียนการสอน เมื่อบิดาที่เป็นอาจารย์สอบจบบทเรียนแล้ว ก็แสดงความชื่นชมยินดีกับบุตรที่ได้พบภรรยา ซึ่งเป็นสตรีตามอุดมการณ์ มีคุณธรรม และเป็นแม่บ้านที่ดีพร้อม แต่ยังเป็นภาพลักษณ์ของพระปรีชาญาณ หมายความว่าบุตรได้กลายเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาฉลาดสืบต่อไป จุดประสงค์ของอาจารย์ทุกคนในการสั่งสอนผู้อื่นเขาจะต้องยอมลดทอนบทบาทของตนทำให้ศิษย์สามารถเติบโตในความเชื่อและความรู้ แล้วผู้เป็นอาจารย์จะค่อยๆ ถอยออกไป

1.2.2 บรรดาสมณะ ผู้มีปรีชาและประกาศก

พันธสัญญาเดิมยังเสนอบรรดาสมณะผู้มีปรีชาและประกาศกเป็นอาจารย์อีกด้วย เราพบตัวอย่างชัดเจนของคำสอนเช่นนี้ในบทที่ 3 ของหนังสือซามูเอล ฉบับที่ 1 ที่แสดงว่า สมณะเอลี อาจารย์ของซามูเอลเป็นวิญญาณบริสุทธิ์ที่ดีเลิศ เพราะไม่ได้ทำหน้าที่ที่แท่นศิษย์ แต่สอนให้รู้วิธีค้นหากระแสเรียกของตนคือ เสียงที่เรียกซามูเอลในเวลากลางคืนนั้นเป็นเสียงของผู้ใด อีกตัวอย่างที่น่าสนใจสำหรับปัญหาเรื่องการประสานความเชื่อกับวัฒนธรรมคือ อาจารย์คนหนึ่งที่ได้เขียนหนังสือปรีชาญาณในปี 30 ก่อนคริสตกาล เขาแนะนำตนเองว่าเป็นซาโลมอนผู้มีปรีชาญาณสูงสุด หนังสือปรีชาญาณเป็นความพยายามที่จะใช้แนวความคิดของปรัชญากรีกมาเขียนบทเรียนยิ่งใหญ่ของอิสราเอลอีกครั้งหนึ่ง ให้มีทัศนคติที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมกรีก

ในบทที่ 8 ของหนังสือประกาศกเนหะมีห์ พระเอกคือสมณะเอลีอาซึ่งสั่งสอนเกี่ยวกับพระวาจาของพระเจ้า เขาเป็นอาจารย์สำคัญเพราะแสดงให้เห็นว่า ทุกคนจะเป็นอาจารย์สอนพระวาจาของพระเจ้าได้อย่างไร ในบทที่ 8 นี้เราพบความคิด 7 ประการซึ่งเปรียบได้กับกลุ่มดาวที่แสดงการสอนพระวาจาของพระเจ้าคือ

» ก. “เอสราอ่านหนังสือที่ลานหน้า ประตูน้ำตั้งแต่เช้าตรู่จนถึงเที่ยง ต่อหน้าชายหญิงและเด็กที่มีวัยพอจะฟังเข้าใจได้” (นหม 8:3) การอ่านเป็นลักษณะที่สำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสมัยของเราที่ดูเหมือนว่าเยาวชนชอบดูหรือฟังมากกว่าอ่าน ชาวฮิวเรียกพระคัมภีร์ว่า “การเขียน”

» ข. “ชนเลวี่แปลข้อความจากหนังสือธรรมบัญญัติของพระเจ้าเป็นตอนๆ และอธิบายความหมาย” (นหม:8) ถ้าเราไม่เข้าใจความหมายของแต่ละคำที่เขียนไว้ เราจะเข้าใจพระวาจาของพระเจ้าได้อย่างไร ดังนั้น จะต้องมีการอธิบายพระวาจาด้วย

» ค. “ให้ประชากรเข้าใจ” (นหม 8:8) ในพระคัมภีร์ “ความเข้าใจ” เป็นความรู้ที่มีรสชาติ ดังที่ มาร์แตงเคย เรียกอย่างถูกต้อง (*Connais-sance savoureuse*)

» ง. “ประชากรทั้งปวงตั้งใจฟังข้อความที่อ่านจากหนังสือธรรมบัญญัติ” (นหม 8:3) ในพระคัมภีร์ คำกริยา *Shama* หมายถึงทั้งการฟังและการเชื่อฟัง ดังนั้น คำภาวนาที่ว่า “อิสราเอลเอ๋ย จงฟังเถิด พระยาห์เวห์ ทรงเป็นพระเจ้าของเรา พระยาห์เวห์มีเพียงพระองค์เดียว

ท่านจะต้องรักพระยาห์เวห์ พระเจ้าของท่าน สุดจิตใจ สุดวิญญาณและสุดกำลังของท่าน” (ฉธบ 6:4-5) วลี “จงฟังเถิด” มีความหมายทั้งสองอย่างคือทั้งตั้งใจฟังและยึดมั่นปฏิบัติตามสิ่งที่ได้ฟัง ไม่เป็นเพียงความรู้ทางสติปัญญาเท่านั้น แต่เป็นการค้นพบความสัมพันธ์กับพระเจ้า ดังนั้น จึงมีคำสั่งต่อไปว่า “ท่านจะต้องรักพระยาห์เวห์ พระเจ้าของท่าน สุดจิตใจ ฯลฯ” การรักปฏิบัติต่อกับการฟัง

» จ. “ประชากรทุกคนที่ฟังถ้อยคำของธรรมบัญญัติก็ร้องไห้” (นหม 8:9) แสดงว่าเขาได้กลับใจ พระวาจาของพระเจ้าทำให้เขาเป็นทุกข์ เสียใจสำหรับบาปที่ได้กระทำ นี่เป็นผลตามมามากประการหนึ่งของการสอนที่แท้จริงจะต้องทำให้มโนธรรมไม่สบายใจ พระวาจาของพระเจ้าจะต้องฝังลึกลงในจิตใจ มิฉะนั้นแล้วจะเป็นเพียงการสื่อสารอย่างเดียว

» ฉ. “จงกลับไปบ้าน เลี้ยงอาหาร เลิศรส ดื่มเหล้าองุ่นอย่างดี และแบ่งปันอาหารให้คนที่ไม่มี” (นหม 8:10) บทเรียนที่เราได้รับจากพระวาจาของพระเจ้าบังคับเราให้เข้าหาคนยากจน เพื่อมอบทั้งอาหารของพระวาจาและอาหารเลี้ยงร่างกายอีกด้วย

» ช. “เราทดลองเทศกาลอยู่เพึ่งนี้เป็นเวลาเจ็ดวัน และในวันที่แปดก็มีการชุมนุมกันอย่างสง่าตามพิธีที่กำหนดไว้” (นหม 8:18) เราพบการสอนยิ่งใหญ่สุดท้ายในพิธีกรรม

ดังนั้น ดาว 7 ดวง สรุปได้โดยคำศัพท์ 7 คำดังต่อไปนี้ การอ่าน การอธิบาย การเข้าใจ การฟัง การร้องให้ การมอบให้ และการเฉลิมฉลอง นี่คือหลักสูตรที่ศาสนบริการผู้ประกาศพระวาจาต้องใช้ในการสั่งสอนกลุ่มคริสตชน

1.2.3 วิชาครูทั่วไป

เราอาจสรุปเนื้อหาเรื่องการเรียนการสอนในพันธสัญญาเดิมโดยใช้ปฏิทรรศน์ที่ว่า จุดประสงค์ของอาจารย์คือทำให้ตนเองค่อยๆ ไร้ประโยชน์ พันธสัญญาใหม่จะเน้นความคิดนี้เป็นพิเศษคือ ในยุคสุดท้ายจะไม่มีอาจารย์อีกแล้ว เพราะทุกคนจะมีพระเจ้าผู้ทรงเป็นพระอาจารย์ภายใน ในพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญยอห์นพระเยซูเจ้าตรัสว่า “มีเขียนไว้ในหนังสือของบรรดาประกาศว่า ‘ทุกคนจะได้รับคำสอนจากพระเจ้า’ ทุกคนที่ได้ฟังพระบิดาและเรียนรู้จากพระองค์ก็มาหาเรา” (ยน 6:45) ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้าจะไม่มีคนกลางอีกแล้ว นักบุญยอห์นอ้างข้อความจากหนังสือประกาศอิสยาห์ฉบับภาษากรีก ซึ่งเป็นการแปลจากต้นฉบับภาษาฮีบรูที่

ว่า “บรรดาบุตรของเจ้าจะได้รับคำสั่งสอนจากพระยาห์เวห์” (อิสย 54:13) ชุมชนในยุคสุดท้ายทุกคนจะได้เป็นศิษย์ของพระเจ้า

คำพยากรณ์ของประกาศกเยเรมีย์เกี่ยวกับพันธสัญญาใหม่ (เทียบ ยรม 31:31-34) ยิ่งมีความสำคัญมากขึ้น เป็นคำทำนายที่รู้จักกันมากที่สุด และเป็นข้อความยาวที่สุดที่พันธสัญญาใหม่อ้างถึงจากพันธสัญญาเดิมคือในจดหมายถึงชาวฮีบรู บทที่ 8:8-12 ประกาศกเยเรมีย์ตอบคำถามที่ว่า พันธสัญญาสมบูรณ์ที่ภูเขาซีนายใหม่จะเป็นอย่างไร เมื่อชุมชนมนุษย์จะมีความสนิทสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าโดยสิ้นเชิงจะเป็นอย่างไร ประกาศกเยเรมีย์บันทึกคำตอบที่พระยาห์เวห์ทรงเปิดเผยให้ตนรู้ว่า “นี่จะเป็นพันธสัญญาที่เราจะทำกับพงศ์พันธุ์อิสราเอลเมื่อเวลานั้นมาถึง” พระยาห์เวห์ตรัส “เราจะใส่ธรรมบัญญัติของเราไว้ในเขา เราจะเขียนธรรมบัญญัติไว้ในใจของเขา เราจะเป็นพระเจ้าของเขา และเขาจะเป็นประชากรของเรา” (ยรม 31:33) จะไม่มีบรรดาอาจารย์สมณะ ประกาศก หรือผู้มีปรีชาที่จะต้องพูดกับผู้อื่นว่า “จงรู้จักพระยาห์เวห์เถิด เพราะทุกคนจะรู้จักเรา ตั้งแต่คนเล็กน้อยที่สุดจนถึงคนใหญ่ที่สุด” (ยรม 31:34)

2. พระเยซูเจ้า พระอาจารย์

พันธสัญญาใหม่ โดยเฉพาะหนังสือพระวรสารแสดงภาพลักษณ์ของพระเยซูเจ้าในฐานะอาจารย์ (didaskalos) เราจะพิจารณาภาพของพระเยซูเจ้า พระอาจารย์ดังที่ปรากฏในประวัติศาสตร์ แล้วจะวิเคราะห์คุณลักษณะ 7 ประการของพระคริสตเจ้าพระอาจารย์ ตามความเชื่อของคริสตชน

2.1 ภาพของพระเยซูเจ้า พระอาจารย์ในประวัติศาสตร์

พันธสัญญาใหม่ใช้คำศัพท์ว่า “didaskalos” ทั้งหมด 58 ครั้ง ในจำนวนนี้มี 48 ครั้งในหนังสือพระวรสาร ส่วนใหญ่ประยุกต์ใช้กับพระเยซูเจ้า ทำนองเดียวกันเราพบคำกริยา “didaskein” (สอน) ถึง 95 ครั้ง ซึ่งมีสองในสามของจำนวนนี้ในพระวรสาร และส่วนใหญ่ประยุกต์ใช้กับพระเยซูเจ้าเช่นกัน ดังนั้น พระเยซูเจ้าเป็น “พระอาจารย์” ยอดเยี่ยมของชุมชนคริสตชน เราอาจวาดภาพนี้ โดยมีคุณลักษณะ 3 ประการ

2.1.1 ประชาชนเรียกพระเยซูเจ้าว่า “รับบี” หรือ “รับโอนี” คำภาษาอาราเมอิกทั้งสองนี้หมายถึง “อาจารย์” เช่น “เปโตรจึงทูลพระเยซูเจ้าว่า ‘พระอาจารย์เจ้าข้า (รับบี) ที่สืบนานอยู่จริง ๆ เราจงสร้างเพิงขึ้นสามหลังเถิด หลังหนึ่งสำหรับพระองค์ หลังหนึ่งสำหรับโมเสส อีกหลังหนึ่งสำหรับประกาศกเอลียาห์’” (มก 9:5)

และคนตอบดทูลว่า “รับโอนี ให้ข้าพเจ้าแลเห็นเถิด” (มก 10:51) พระเยซูเจ้าเป็นพระอาจารย์ผู้ตรัสปราศรัยในที่สาธารณะเช่นเดียวกับบรรดาอาจารย์ในอิสราเอลคือ ในศาลาธรรม ในลานสาธารณะและในพระวิหาร พระองค์ทรงเป็นอาจารย์คนหนึ่งที่มีบรรดาล้อมรอบและมีผู้ติดตามอยู่เสมอ

พระเยซูเจ้ายังทรงใช้เทคนิคของบรรดาอาจารย์คือ มีทักษะการเรียนการสอน และมีเอกลักษณ์ไม่ซ้ำแบบใครคือต่างจากบรรดาอาจารย์ในอิสราเอล พระองค์ทรงเลือกบรรดาศิษย์ ส่วนอาจารย์อื่นๆ เริ่มพูดในลานสาธารณะและผู้ฟังที่ประทับใจก็ติดตามอาจารย์ แต่พระเยซูเจ้าทรงปฏิบัติตรงกันข้าม ต่างจากขนบธรรมเนียมของชาวยิว พระองค์ตรัสกับบรรดาศิษย์ขณะที่เสวยพระกระยาหารมื้อสุดท้ายว่า “มิใช่ท่านทั้งหลายได้เลือกเรา แต่เราได้เลือกท่าน มอบภารกิจให้ท่านไปทำงานเกิดผล” (ยน 15:16)

2.1.2 พระเยซูเจ้าเป็นพระอาจารย์ผู้ทรงอำนาจ นักบุญมาระโกบันทึกเกี่ยวกับพระเยซูเจ้าว่า “คำสั่งสอนของพระองค์ทำให้ผู้ฟังรู้สึกประทับใจอย่างมาก เพราะทรงสอนเขาอย่างทรงอำนาจไม่เหมือนกับบรรดาธรรมาจารย์” (มก 1:22) และ “คนเหล่านั้นทูลว่า ‘พระอาจารย์ พวกเราเห็นว่า ท่านเป็นคนเที่ยงตรง ไม่ลำเอียง ท่านไม่เห็นแก่หน้าใคร แต่สั่งสอนวิถีทาง

ของพระเจ้าตามความจริง” (มก 12:14) นี่เป็นภาพลักษณ์ที่งดงามของอาจารย์แท้จริงที่ไม่สอนเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ของตนเอง

2.1.3 รากฐานของการเรียนการสอนมาจากเบื้องบน ตัวอย่างเช่น พระเยซูเจ้าตรัสว่า “เราไม่ทำอะไรตามใจตนเอง แต่พูดอย่างที่เราบิดาทรงสั่งสอนเราไว้” (ยน 8:28) และ “พระบิดาทรงมอบทุกสิ่งแก่ข้าพเจ้า ไม่มีใครรู้จักพระบุตร นอกจากพระบิดา และไม่มีใครรู้จักพระบิดา นอกจากพระบุตรและผู้ที่ยังพระบุตรเปิดเผยให้รู้” (มธ 11:27) คำสอนของพระเยซูเจ้าจึงเป็นคำสอนเรื่องพระธรรมล้ำลึกของพระบิดาเจ้าเป็นคำสอนที่มาจากเบื้องบน

นี่คือคุณลักษณะสำคัญบางประการของภาพลักษณ์พระเยซูเจ้า พระอาจารย์ดังที่ปรากฏในประวัติศาสตร์ ในฐานะมนุษย์ พระเยซูเจ้าทรงใช้เทคนิคการสอนที่มาจากวัฒนธรรมยิว เช่น ทรงใช้อุปมาเรื่องต่างๆ แต่พระองค์ยังทรงมีความแตกต่างและลักษณะไม่เหมือนใคร เช่น การเลือกบรรดาศิษย์ ทรงสั่งสอนด้วยอำนาจของพระองค์เอง ทรงเป็นอิสระไม่ผูกมัดตนเองกับผู้ใด และทรงสั่งสอนความจริงที่เกินความรู้ของมนุษย์ เพราะมาจากเบื้องบน เป็นคำสอนที่พระเจ้าทรงเปิดเผยแก่พระองค์

2.2 คุณลักษณะ 7 ประการของพระเยซูเจ้า พระอาจารย์

เราจะพิจารณาคุณลักษณะของพระเยซูเจ้า พระอาจารย์ ในการสั่งสอน โดยอธิบายคุณลักษณะสำคัญ 7 ประการดังต่อไปนี้

2.2.1 พระเยซูเจ้าทรงเป็นอาจารย์ที่ประกาศข่าวดีเรื่องพระอาณาจักรเป็นอันดับแรก ทรงเป็นผู้ดีเลิศในการแจ้งแก่นแท้ของข่าวดีเรื่องความรอดพ้น ตัวอย่างเช่น บทเทศน์แรกของพระเยซูเจ้าตามข้อเขียนในพระวรสาร สหทรรศน์และในการสอนของกลุ่มคริสตชนสมัยแรก ๆ สรุปในหัวข้อที่ว่า “เวลาที่กำหนดไว้มาถึงแล้ว พระอาณาจักรของพระเจ้าอยู่ใกล้แล้ว จงกลับใจ และเชื่อข่าวดีเถิด” (มก 1:15) น่าสังเกตว่า เนื้อหาการประกาศของพระเยซูเจ้ามีองค์ประกอบ 4 ประโยค แยกเป็นสองประโยคตามมิติเทววิทยา และอีกสองประโยคตามมิติมนุษยวิทยา

» ก. “เวลาที่กำหนดไว้มาถึงแล้ว” พระเยซูคริสต์เจ้าทรงยืนยันว่า พระองค์เสด็จมาเพื่อประทานความหมายแก่ประวัติศาสตร์มนุษย์ ทรงเป็นจุดศูนย์กลางและหลักหมุนของกาลเวลา เมื่อพระเยซูเจ้าตรัสว่า “เวลาที่กำหนดไว้มาถึงแล้ว” ก็เท่ากับตรัสว่า “โดยอาศัยคำพูดและกิจการ เราให้ความหมายแก่เหตุการณ์ทั้งหมดของกิจการช่วยมนุษย์ให้รอดพ้นจากพระเจ้าตลอด

เวลาหลายศตวรรษ” กาลเวลาซึ่งประกอบด้วยกิจการมากมายที่กระจัดกระจายมารวมเป็นหนึ่งเดียวเหมือนปมทองที่ผูกมัดไว้จากพระองค์ผู้ทรงให้ความหมาย

» ข. “พระอาณาจักรของพระเจ้าอยู่ใกล้แล้ว” กริยาในต้นฉบับภาษากรีกที่พระคัมภีร์ภาษาไทยแปลว่า “อยู่ใกล้แล้ว” เป็นกาลสมบุรณ์ จึงเน้นกิจการที่เกิดขึ้นในอดีต พระอาณาจักรของพระเจ้าจึงเป็นจริงเกิดขึ้นและเริ่มต้นแล้วในพระคริสต์เจ้า แต่กาลสมบุรณ์ในภาษากรีกยังหมายถึง กิจการในอดีตซึ่งยังมีผลคงอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้น พระอาณาจักรของพระเจ้ายังเป็นกิจการที่จะเกิดขึ้นทุกวัน “การอยู่ใกล้” หมายความว่าเราจะยอมเข้าสู่พระอาณาจักรหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของเรา พระเจ้าทรงมีแผนการนำความรอดพ้นแก่มนุษย์ทุกคน แต่การเข้าพระอาณาจักรไม่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ ดังนั้น พระเยซูเจ้าตรัสต่อไปว่า

» ค. “จงกลับใจ” (Metanoéite) นี่คือปฏิกิริยาที่บรรดาศิษย์ผู้มีความเชื่อต้องมี คือเมื่อได้ฟังคำสอนจากพระองค์แล้วเขาต้องเปลี่ยนแนวความคิดและวิถีชีวิต

» ง. “เชื่อข่าวดีเถิด” (Pistéuete to euangelio) ในภาษาฮีบรู คำกริยาว่า “เชื่อ” มีรากฐานคำที่หมายถึงพักพิงหรือมีพื้นฐาน ดังนั้น คำสอนแรกที่ยิ่งใหญ่ของพระคริสต์เจ้า พระอาจารย์คือ จงตั้งชีวิตของตนอยู่บนรากฐานข่าวดีเถิด เราต้องประกาศข่าวดีตามพระฉบับของพระเยซูเจ้าคือ ต้องประกาศพระอาณาจักรของพระเจ้าเพื่อผู้ฟังจะได้กลับใจและมีความเชื่อ

2.2.2 พระเยซูเจ้าทรงเป็นอาจารย์ผู้มีปรีชา ทรงใช้คำอุปมา สัญลักษณ์ การเล่าเรื่อง ปกฏกรรม และภาพน่าประทับใจ ผู้อ่านหนังสือพระวรสารก็เห็นคุณลักษณะนี้ของพระเยซูเจ้าอย่างชัดเจน พระเยซูเจ้าไม่ทรงเล่าเรื่องเหมือนนักวิชาการ แต่ทรงสั่งสอนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น พระองค์ตรัสว่า “ท่านที่เป็นพ่อ ถ้าลูกขอปลา จะให้แหแทนปลาหรือ ถ้าลูกขอไข่ จะให้แมงป่องหรือ” (ลก 11: 11-12) พระเยซูเจ้าตรัสจากสถานการณ์จริงในปาเลสไตน์ซึ่งมีงูพิษลำตัวดูเหมือนปลา และมีแมงป่องสีขาว พิษร้าย ตัวใหญ่เหมือนไข่มุกซ่อนตัวอยู่ระหว่างก้อนหินในถิ่นทุรกันดาร จากภาพนี้พระเยซูเจ้าทรงสร้างคำสั่งสอนเรื่องความรักของพระบิดา ถ้าขอปลาหรือไข่ พระบิดาจะไม่ประทานงูหรือแมงป่องพิษร้าย อีกตัวอย่างหนึ่ง เมื่อ

พระเยซูเจ้าทรงต้องการบรรยายการสิ้นพระชนม์ของพระองค์ที่นำความรอดพ้นแก่มนุษย์ ก็ทรงใช้ภาพของเมล็ดข้าวสาลี “ถ้าเมล็ดข้าวไม่ได้ตกลงในดินและตายไป มันก็จะเป็นเพียงเมล็ดเดียวเท่านั้น แต่ถ้ามันตาย มันก็จะบังเกิดผลมากมาย” (ยน 12:24) พระเยซูเจ้าทรงเปรียบเทียบการสิ้นพระชนม์และการถูกฝังไว้ในพระคูหากับความเน่าเปื่อยของเมล็ดข้าวสาลี ที่ต่อมากจะมีลำต้นและรวงที่มีผลมากมาย เพื่อแสดงความอุดมสมบูรณ์ของการสิ้นพระชนม์ของพระคริสต์เจ้าและของความตายของผู้มีความเชื่ออีกด้วย

อุปมาหลายเรื่องยังเป็นตัวอย่างชัดเจนของพระปรีชาญาณพระเยซูเจ้า เช่น จะมีผู้ใดใช้วิธีการสอนความรักดีไปกว่าอุปมาเรื่องชาวสะมาเรียผู้ใจดี ดังที่พระเยซูเจ้าทรงใช้ (เทียบ ลก 10:29-37) น่าสังเกตว่า พระเยซูเจ้าทรงเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับการเป็นเพื่อนมนุษย์ ผู้ทูลถามพระเยซูเจ้ากล่าวว่า “ใครเล่าเป็นเพื่อนมนุษย์ของข้าพเจ้า” คำถามนี้แสดงมุมมองเชิงวัตถุนิยม แต่เมื่อพระเยซูเจ้าทรงเล่าอุปมาเรื่องนี้แล้ว ตรัสถามผู้ถามว่า “ท่านคิดว่าใน 3 คนนี้ใครเป็นเพื่อนมนุษย์ของคนที่ถูกโจรปล้น” คำถามของพระองค์จึงแสดงมุมมองเชิงอัตวิสัย เพราะตรัสถามว่า ใครทำตนเองเป็นเพื่อนมนุษย์

ในทำนองเดียวกัน อุปมาเรื่องหญิงสาวสิบคน (เทียบ มธ 25:1-13) เน้นลักษณะเฉพาะทางอันติวิทยาของชีวิตคริสตชนอุปมาทั้งหลายของพระเยซูเจ้าเริ่มต้นจากชีวิตจริงอยู่เสมอ เช่น บุตรที่อยู่ในภาวะวิกฤตการณ์ ยามเฝ้าประตูในเวลากลางคืน ค่าแรงงานของลูกจ้าง ผู้พิพากษาที่กินสินบน การพยากรณ์อากาศ แม่บ้าน ชาวประมง เกษตรกร ตัวขมวน นกในอากาศ ดอกลิลลี่ ฯลฯ การเล่าเช่นนี้นำพระวาจาของพระเจ้าเข้ามาในชีวิตประจำวันและทำให้เกิดผล พระเยซูเจ้าทรงสอนเราให้รู้จักสื่อสารอย่างมีอรรถรสและน่าประทับใจ

2.2.3 พระเยซูเจ้าทรงเป็นอาจารย์ผู้ปากเพียร อดทนต่อบรรดาศิษย์ที่เข้าใจช้า พระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญมาระโกเสนอภาพของพระเยซูเจ้าว่าทรงเป็นอาจารย์ที่สอน “อย่างค่อยเป็นค่อยไป” ทรงบันดาลให้บรรดาศิษย์เห็นแสงสว่างอย่างช้าๆ โดยผ่านความมืดของการต้านทานตามประสามนุษย์ อันดับแรก พระเยซูเจ้าทรงนำเขาให้ยอมรับว่าพระองค์เป็นพระเมสสิยาห์ เช่น นักบุญเปโตรยืนยันว่า “พระองค์คือพระคริสต์เจ้า” (มก 8:29) ต่อมา พระองค์ทรงเปิดเผยว่า เป็นพระเมสสิยาห์ที่จะต้องทรงรับทรมาน และในตอนสุดท้ายของหนังสือพระวรสาร ทรงเปิดเผยพระองค์อย่างสมบูรณ์ เมื่อนายร้อยชาวโรมันบรรลุถึงความเชื่อ กล่าวว่า “ชายคน

นี้เป็นพระบุตรของพระเจ้าแน่ทีเดียว” (มก 15:39)

ดังนั้น พระเยซูเจ้าเป็นพระอาจารย์ผู้สอนอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทรงช่วยให้ผ่านจากความมืดไปสู่แสงสว่าง ไม่ใช่แบบกะทันหันที่ทำให้สับสน แต่ด้วยความพากเพียรและอย่างช้าๆ ในพระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญยอห์น อัครรย์การรักษาคนตาบอดแต่กำเนิด (เทียบ ยน 9:1-41) แสดงกระบวนการค่อยเป็นค่อยไป เช่นนี้ โดยเรียกพระนามของพระองค์ คนตาบอดเริ่มเรียกพระองค์ว่า “พระเยซูเจ้า” ต่อมาเขาเรียกพระองค์ว่า “ประกาศก” เมื่อพระเยซูเจ้าทรงเปิดเผยพระองค์ว่าทรงเป็น “บุตรแห่งมนุษย์” เขาจึงทูลว่า “ข้าพเจ้าเชื่อ พระเจ้าข้า” แล้วกราบลงนมัสการพระองค์ เขาค้นพบว่า พระเยซูเจ้าเป็น “องค์พระผู้เป็นเจ้า” (Kyrios) และ “พระเจ้า”

2.2.4 พระเยซูเจ้าทรงเป็นอาจารย์ผู้ชำนาญได้วาทิ จุดประกายให้ผู้ฟังคิดและปฏิบัติ กล่าวแสดงอารมณ์และปรณามผู้ทำผิด ยอมเสี่ยงที่จะสูญเสียความนิยมชมชอบ เช่น เมื่อพระองค์ตรัส “วิบัติ” หรือ “คำสาปแช่ง 7 ประการ” ทรงปรณามบรรดาธรรมจารย์และชาวฟาริสี (เทียบ ลก 11:37-54; มธ 23:13-32) พระเยซูเจ้าทรงเปิดเผยข่าวสารด้วยพระวาจาที่ลึกเป็นไฟ ดังที่ตรัสว่า “เรามาเพื่อแยกบุตรชาย

จากบิดา แยกบุตรหญิงจากมารดา แยกบุตรสะไภ้จากมารดาของสามี” (มธ 10:35) เราต้องรักษายึดคุณลักษณะนี้ในการสื่อสารทางศาสนา คือ เราจะต้องมีความพากเพียร แต่เมื่อมีความจำเป็น เราก็ต้องกล้าใช้คำพูดที่อาจสร้างความสับสนให้กับผู้ฟัง ดังที่บรรดาประกาศกเคยทำ

2.2.5 พระเยซูเจ้าทรงเป็นอาจารย์ผู้ทำนาย ในพระคัมภีร์ คำศัพท์ว่าผู้ทำนายหรือประกาศกไม่หมายถึงผู้เห็นเหตุการณ์ล่วงหน้าโดยคาดเดาอนาคต แต่หมายถึงผู้ตีความหมายเครื่องหมายแห่งกาลเวลา เป็นคนมองเวลาปัจจุบันและเป็นผู้นำพระวาจาให้เป็นจริงในปัจจุบัน ดังที่เกิดขึ้นในศาลาธรรมที่เมืองนาซาเร็ธ เมื่อพระเยซูเจ้าทรงอ่านพระวาจาจากหนังสือประกาศกอิสยาห์แล้ว ก็ทรงอธิบายว่า “ในวันนี้ข้อความจากพระคัมภีร์ที่ท่านได้อ่านกับหูอยู่นี้เป็นความจริงแล้ว” (ลก 4:21) ประกาศกสอนเราว่าชีวิตปัจจุบันเราต้องเดินไปในทางใด เราจึงเข้าใจว่า ศิษย์สองคนที่เดินทางไปหมู่บ้านเอมมาอูสนิยามพระเยซูเจ้าอย่างถูกต้องว่าเป็น “ประกาศกทรงอำนาจในกิจการและคำพูดเฉพาะพระพักตร์พระเจ้าและต่อหน้าประชาชนทั้งปวง” (ลก 24:19) นี่คือพระเยซูเจ้าในฐานะพระอาจารย์ผู้ทรงทำนาย

2.2.6 พระเยซูเจ้าทรงเป็นอาจารย์เหมือนโมเสส พระวรสารตามคำบอกเล่า

ของนักบุญมัทธิวเน้นคุณลักษณะนี้เป็นพิเศษ เช่น คำปราศรัยของพระเยซูเจ้าบนภูเขา ทำให้ธรรมเนียมปฏิบัติของโมเสสสมบูรณ์ขึ้น “พระเยซูเจ้าทอดพระเนตรเห็นประชาชนมากมาย จึงเสด็จขึ้นไปบนภูเขา เมื่อประทับแล้ว บรรดาศิษย์เข้ามาห้อมล้อมพระองค์ พระองค์ทรงเริ่มตรัสสอนว่า...” (มธ 5:1-2) นักบุญมัทธิวเปรียบเทียบภูเขาในที่ที่ไม่มีชื่อกับภูเขาซีนาย เพื่อแสดงว่าพระเยซูเจ้าทรงเป็นโมเสสคนใหม่ผู้สอนบรรดาศิษย์ให้ปฏิบัติธรรมบัญญัติอย่างถึงรากถึงโคนจนสมบูรณ์แบบ “ท่านจงเป็นคนดีอย่างสมบูรณ์ ดังที่พระบิดาเจ้าสวรรค์ของท่านทรงความดีอย่างสมบูรณ์เถิด” (มธ 5:48) นี่คือการดีของคริสตชน การเดินทางไม่มีสิ้นสุดในพระธรรมล้ำลึกไร้ขอบเขตของพระเจ้า ไม่มีเส้นปลายทาง เราต้องเดินต่อไปอยู่เสมอจนเข้าไปในพระเจ้า คำสอนของพระเยซูเจ้าไม่มีพื้นฐานเพียงในสามัญสำนึกของมนุษย์ที่พอใจประพจน์ตามหลักศีลธรรมข้อที่จำเป็นเท่านั้น แต่เรียกร้องการปฏิบัติอย่างมากที่สุดจนสมบูรณ์ ในเรื่องนี้ นักบุญเทเรซาแห่งอาเวลาเคยให้ข้อสังเกต 2 ประการว่า “ทุกวันนี้ นักเทศน์ทั้งหลายไม่สามารถทำให้ผู้ฟังกลับใจอีกแล้ว เพราะเขามีความล้าสมัยมากเกินไป จึงไม่มีเปลวไฟของพระคริสตเจ้าแล้ว” และเกี่ยวกับการอธิษฐานภาวนานักบุญเทเรซากล่าวว่า “ข้า

แต่พระเจ้าโปรดทรงช่วยลูกให้พ้นจากกิจกรรมไร้สาระต่อบรรดานักบุญที่มีใบหน้าโคกเคี้ยว”

2.2.7 พระเยซูเจ้าทรงเป็นอาจารย์สูงสุด เพราะอาจารย์นี้ไม่เป็นเพียงมนุษย์ แต่เป็นพระเจ้า ในพันธสัญญาเดิมบรรดาประกาศกประกาศพระวาจาโดยยืนยันว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้าตรัสดังนี้” หมายความว่าตนเป็นเพียงกระบอกเสียงของพระเจ้า แต่พระเยซูเจ้าทรงเปลี่ยนวลีนี้ว่า “เราบอกความจริงแก่ท่านทั้งหลายว่า...” หรือ “ท่านได้ยินคำกล่าวแก่โบราณว่า... แต่เรากล่าวแก่ท่านว่า...” (มธ 5:21-22) เป็นวาจาที่มีประสิทธิผล เป็นคำสั่งขึ้นเด็ดขาด เป็นคำพูดที่ทำหายกาลเวลาและดำรงอยู่ตลอดไป นี่คือการหมายของพระวาจาที่ว่า “เราเป็นหนทาง ความจริง และชีวิต” (ยน 14:6) พระวรสารตามคำบอกเล่าของนักบุญยอห์น บันทึกพระวาจาที่พระเยซูเจ้าตรัสเมื่อเสวยพระกระยาหารครั้งสุดท้ายว่า “พระจิตเจ้าที่พระบิดาจะทรงส่งมาในนามของเรานั้น จะทรงสอนท่านทุกสิ่งและจะทรงให้ท่านระลึกถึงทุกสิ่งที่เราเคยบอกท่าน” (ยน 14:26) ในพระคัมภีร์ “การระลึกถึง” ไม่เป็นเพียงการจดจำเรื่องราวในอดีตเท่านั้น แต่เป็นความทรงจำที่มีชีวิตชีวก่อให้เกิดการกระทำและเฉลิมฉลองเหตุการณ์ในอดีตที่ยังเกิดขึ้นในปัจจุบัน

3. สรุป พระศาสนจักรในฐานะอาจารย์

พระคริสตเจ้าทรงมอบภารกิจจำเป็นแก่พระศาสนจักรให้สั่งสอนมนุษย์ ก่อนที่พระเยซูเจ้าผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพจะเสด็จสู่สวรรค์ พระองค์ทรงกำชับบรรดาศิษย์ประจักษ์เป็นพินัยกรรมว่า “ท่านทั้งหลายจงไปสั่งสอนนานาชาติให้มาเป็นศิษย์ของเรา ทำพิธีล้างบาปให้เขาเดชะพระนามพระบิดา พระบุตร และพระจิต จงสอน

เขาให้ปฏิบัติตามคำสั่งทุกข้อที่เราให้แก่ท่าน แล้วจงรู้เถิดว่าเราอยู่กับท่านทุกวันตลอดไป ตราบจนสิ้นพิภพ” (มธ 28:19-20) จุดประสงค์ของคำสอนนี้คือ สอนมนุษย์ทุกคน “ให้ปฏิบัติตามคำสั่งทุกข้อที่เราให้แก่ท่าน” ดังนั้น คริสตชนจึงต้องสอนไม่เพียงลักษณะใดลักษณะหนึ่งของข่าวดี แต่ต้องสอนข่าวดีทั้งหมดที่เป็นเหมือนเชื้อแป้งเกลือและเมล็ดพืช

- พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์, 2014.
- AA.VV. Gesù, il Maestro. Ieri, Oggi e Sempre. La spiritualità del Paolino comunicatore. Atti del Seminario internazionale su “Gesù, il Maestro” (Ariccia, 14-24 ottobre 1996). Roma: San Paolo, 1997.
- Dodd, Charles Harold. The Founder of Christianity. Santa Barbara, Ca.: Shoreline Books, 1993.
- Fabris, Rinaldo. Gesù di Nazareth. Storia e interpretazione. Assisi: Cittadella Editrice, 1983.
- Jeremias, Joachim. New Testament Theology: The Proclamation of Jesus. New York: Charles Scribner's Sons, 1971.
- Lemaire, André. Le Scuole e la Formazione della Bibbia nell'Israele Antico. Brescia: Paideia, 1981.
- Leon-Dufour, Xavier. Dictionary of Biblical Theology. New York: Desclee Company, 1967.
- McKenzie, John L., S.J., Dictionary of the Bible. London: Geoffrey Chapman, 1976.
- Sanders, Ed Parish. The Historical Figure of Jesus. London: Penguin Books, 1996.

ครูคริสต์นั้น... เป็นฉันใด

(บทประพันธ์)

ศ.กীরติ บุญเจือ

ความนำ

คำว่า “ครู” ภาษาไทย มาจากคำบาลี /สันสกฤต ว่า ครู, ครุ อย่างเช่นในคำว่า ครูศาสตร์, ครูสภา, ครูภัณฑ์ คำบาลี/สันสกฤตเขียนเป็นอักษรโรมันว่า guru เสียงสั้นทั้ง 2 พยางค์ จึงควร

ทับศัพท์ด้วยอักษรไทยว่าครุ แต่ไม่ทราบว่าใครเป็นผู้นำผิดทาง ทับศัพท์เป็น “กูรู” ซึ่งผิดหลักภาษาอย่างสิ้นเชิง และนิยมใช้กันจนผิดกลายเป็นถูกไปอย่างถอนตัวไม่ขึ้นเอาเสียแล้ว ทำให้คนไทยจำนวนมากคิดว่าเป็นคนละคำกับ “ครุ” ไปเสียเลยก็มี

ศาสตราจารย์และราชบัณฑิต, อดีต สนช. อดีตหัวหน้าภาควิชาปรัชญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อดีตคณบดีคณะปรัชญาและศาสนา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญและมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, ประธานโครงการปริญญาเอกปรัชญาและจริยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ประธานบรรณาธิการจัดทำสารานุกรมปรัชญาของราชบัณฑิตยสถาน, บรรณาธิการจัดทำสารานุกรมวิสามานยนามศาสนาสาขาสงฆ์ของราชบัณฑิตยสถาน, กรรมการสหวิทยาการในสมเด็จพระเทพฯ ออกอากาศวิทยุศึกษาเรื่องราชปรัชญาเพื่อความสุขของมหาประชาชนชาวสยาม วันจันทร์ เวลา 9.10 น. สัปดาห์แรกและสัปดาห์ที่ 4 ของทุกเดือน FM92, AM1161, www.moeradiothai.net, กรรมการตำแหน่งทางวิชาการของวิทยาลัยแสงธรรม, มหาวิทยาลัยคริสเตียน, มหาวิทยาลัยมิชชั่น ประธานกิตติมศักดิ์องค์การศาสนาเพื่อสันติภาพแห่งเอเชีย สอบถามเรื่องปรัชญา โทร. 086-0455299.

เราหวนกลับมาดูความหมายกันดีกว่า ครู, ครู, ครู มีความหมายว่าผู้สอน ผู้ให้ความรู้ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา มีความหมายเหมือนกันกับอาจารย์, อาจารย์, อาจารย์, ตรงกับภาษาอังกฤษว่า teacher, instructor ภาษาละตินว่า docens, instructor ต่างกับคำว่า educatio, educator ซึ่งมาจากคำ educere, educens, educatum ซึ่งมาจากรากศัพท์ว่า e แปลว่าจาก + ducere แปลว่า นำ พา จูง จูงมือ educatio จึงแปลว่าการจูงมือ ศิษย์จากความไม่รู้มาสู่ความฉลาดและ educator หมายถึง ผู้จูงมือศิษย์จากความไม่รู้มาสู่ความฉลาด จากความมืดออกมาสู่ความสว่าง จึงมีการสร้าง schools of education กันทั่วบ้านทั่วเมือง เพื่อเตรียมผู้นาคด้วยการสร้างผู้พร้อมที่จะอบรม บ่ม เพาะ ให้พลเมืองเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคมในอนาคต ในประเทศไทยไม่ทราบว่ามีสถาบันดังกล่าวมานี้มีบ้างไหม ณ ที่ใด เรามีแต่สถาบันสร้างผู้สอนวิชาการ (คณะครุศาสตร์) ที่มุ่งมั่นที่จะสอนให้ความรู้จนท่วมหัว (เอาตัวรอดได้หรือไม่เป็นเรื่องที่ผู้เรียนต้องดูแลตัวเอง) และมีสถาบันที่สร้างผู้เรียน (คณะศึกษาศาสตร์) เพื่อเตรียมให้เป็นนักวิจัย มุ่งมั่นแสวงหาข้อมูลใหม่และองค์ความรู้ใหม่เพื่อบันทึกเก็บไว้ในแฟ้มนำไปเก็บไว้บนหิ้งรอเวลาให้มันกลายเป็นวัตถุโบราณไปพร้อมกับ

หิ้ง รวมความว่าประเทศไทยขณะนี้แม้แต่อาจารย์ผู้เก่งในการทำวิจัยตามสูตรและโครงสร้างที่กำหนดไว้ล่วงหน้าตายตัวและถ่ายทอดความรู้อย่างซ้ำของตามสูตรที่วางแผนจากเบื้องบนลงมา หากฉีกตัวเองออกนอกกรอบก็จะเสียคะแนนประเมิน อาจมีผลถึงขั้นเสียงานและเสียเงินได้โดยง่าย ไม่ควรเสี่ยง นำสงสารเด็กไทยที่หาผู้มีจิตตารมณ์ครู หรือ educator แท้มาช่วยจูงมือออกจากความไม่รู้มาสู่ความฉลาด ปรัชญา ความรอบรู้ ตามความหมายของครูคริสต์ในทรรศนะของเปาโล คือ mathesis ที่ใช้เป็นส่วนประกอบของศรัทธาแท้ (pistis) และคุณธรรม (aretè)

ใครคือครูคริสต์

ครูคริสต์แท้อาจแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภทตามกระบวนการทรรศน์ที่แต่ละคนสังกัด ไม่ว่าจะสังกัดอยู่ในกระบวนการทรรศน์ใดก็ตามแต่ที่พระเป็นเจ้าจะทรงวางไว้ตามกระแสเรียก ณ ที่ตรงนั้น หากได้ปฏิบัติตนอย่างซื่อสัตย์และภักดี ก็ถือว่าเป็นครูคริสต์ที่ดีและมีสิทธิ์เป็นนักบุญด้วยกันทุกคน

1. ครูคริสต์กระบวนการทรรศน์ที่ 1

ครูคริสต์ประเภทนี้จะเชื่อเฉพาะน้ำพระทัยของพระเป็นเจ้าเท่านั้น จะเชื่อผู้อื่นก็เฉพาะที่แน่ใจว่าเป็นทางผ่านของน้ำพระทัยเท่านั้น ลำนวนที่

อาจจะได้ยินจากครูคริสต์ประเภทนี้ก็คือ เชื้ออย่างตาบอด นบนอบอย่างตาบอด ถ้าพระเจ้าสั่งให้ฉันดำพระองค์ฉันก็จะดำพระองค์ให้ดู ถ้าพระเจ้าทรงต้องการให้ฉันตกนรกตลอดนิรันตรฉันก็ยินดีจะตกนรกตามพระประสงค์ (โดยไม่ต้องคำนึงว่าข้อสมมุติอย่างนี้เป็นไปไม่ได้) ตอนผมเป็นเด็กและแสดงความจำนงว่าอยากเข้าบ้านเณรเล็กที่บางช้าง (ในสมัยนั้นเณรของทุกมิสซังไปรับการอบรมรวมกันที่นั่น) ซึ่งอยู่ริมแม่น้ำแม่กลอง ผู้หลักผู้ใหญ่ของหมู่บ้านเตือนสติว่าถ้าพ่อบ้านเณรหอบที่นอนโยนลงแม่น้ำ เอ็งต้องยืมรับแล้วกระโดดลงแม่น้ำว่ายน้ำไปเอามาผึ่งแดดราวกับไม่มีอะไรเกิดขึ้น เพราะเป็นการทดลองใจจากผู้แทนของพระเยซูเจ้า ผมรับทราบ ขณะนั้นผมยังว่ายน้ำไม่เป็น เพราะเป็นโรคกลัวน้ำ ก็เลยตัดใจเลิกกลัวน้ำ รีบหัดว่ายน้ำให้แข็ง เตรียมพร้อมว่ายน้ำไปเก็บที่นอนที่อาจจะถูกโยนลงแม่น้ำวันไหนและเวลาไหนก็ได้

ครูคริสต์ในกระบวนทรรศน์นี้จึงได้แก่ผู้ที่ย่ำคิดย่ำทำย่ำสอนให้แสวงหาแต่น้ำพระทัยเท่านั้นและมุ่งหน้าตามที่รู้ว่าเป็นน้ำพระทัยเท่านั้น มิฉะนั้นจะรู้สึกว่เสียเวลาเปล่า ไม่คุ้มกับความเสียสละ

2. ครูคริสต์กระบวนทรรศน์ที่ 2 ครูคริสต์ประเภทนี้เชื่อว่าพระเจ้าคือองค์ความจริงและความจริงคือกฎตายตัว ท่านอาจารย์พุทธทาสก็ยังอุตส่าห์พยายามพิสูจน์ว่าธรรมะคือกฎธรรมชาติ พระเจ้าคือกฎธรรมชาติ เพราะฉะนั้นพระเจ้าคือธรรมะและธรรมะคือพระเจ้า การพิสูจน์อย่างนี้ครูผู้ถือกระบวนทรรศน์ที่ 2 ย่อมจะเข้าใจได้ง่ายและยอมรับและเชื่อได้ง่าย แต่ถ้าถือกระบวนทรรศน์อื่นก็คงจะมีปัญหาแย้งอยู่ในใจไม่มากนักน้อย ครูคริสต์ที่ถือกระบวนทรรศน์นี้ย่อมสนใจรู้ว่าพระเยซูเจ้าทรงสั่งสอนอะไรที่เป็นกฎเป็นเกณฑ์จะได้รับเอาไปสอนอย่างเถรตรงตามตัวอักษร เมื่อตัดสินคนอื่นก็มีแนวโน้มที่จะใช้มาตรการที่เคร่งไว้ดีกว่าหย่อนยานแม้แต่นิดเดียวอย่างที่เคยใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินคัดเลือกเณรออกจากบ้านเณรว่าตัดสินผิดไล่เณรตีๆ ออกจากบ้านเณร 10 คนยังดีกว่าปล่อยเณรเลวหลุดเข้าไปบวช 1 คน สำหรับตัวเองก็เคร่งครัดไม่แพ้กัน เอาความแน่ใจไว้ก่อน (safety first) เช่นอยากจะเป็นนักบุญที่บริสุทธิ์ผุดผ่องอย่างเทวดา คือไม่อยากให้มีเรื่องของพระบัญญัติประการที่ 6 ผ่านเข้ามา

ในตัวเลยแม้แต่ในความคิด อย่างที่หลายคนเชื่อว่านักบุญเทเรซาแห่งลีซีเออเป็นอย่างนั้น และอยากจะเป็นอย่างท่าน แต่มันก็เป็นไปไม่ได้ และเป็นความเพ้อฝันผิดๆ เพราะธรรมชาติมนุษย์ถึงอายุมันก็ต้องมีจินตนาการล่องลอยไม่อยู่กับร่องกับรอย พอรู้ตัวเข้าก็ตกใจ “ตายละวาปน์ปี่หมดแล้ว รู้ตัวนะรู้แน่ๆ แต่เต็มใจหรือเปล่าเนี่ย บาปหนักหรือเปล่าเนี่ย ถ้ามีบาปหนักรับศีลไม่ได้ ต้องแก้บาปให้ได้ เพราะไม่อยากขาดรับศีลแม้แต่วันเดียว เพื่อให้แน่ใจก็ต้องกะเลือกกะสนไปหาคุณพ่อสักองค์หนึ่งเพื่อแก้บาปให้ได้ แม้ไม่แน่ใจว่าเป็นบาป แต่เพื่อความสบายใจก็ให้สารภาพว่าเต็มใจก็แล้วกัน บาปจะได้หลุดแน่ (ซึ่งเป็นรายการถล่มตัวเองโดยไม่จำเป็น) แก่บาปเสร็จรู้สึกโล่งอกพຽนนี้ไม่ต้องดรับศีล ครั้นขึ้นห้วกะไต่บ้านเท่านั้นความต้องการความแน่ใจก็โจมตีเข้ามาว่าแน่ใจหรือว่าพูดเสียงดังฟังชัดพอในที่แก้บาปจนคุณพ่อเข้าใจชัดเจนว่าเป็นบาปหนัก เป็นความผิดของตัวเองหรือเปล่าที่คุณพ่อฟังแก้บาปเข้าใจผิด บาปจะหลุดไหมเนี่ย (ถล่มตัวเองอีกแล้ว) อยากจะกลับไปถามคุณพ่อว่าได้ยินคำสารภาพของลูกชัดเจน

เพียงพอตามเงื่อนไขของศีลแก้บาปหรือไม่ แต่ก็เกรงใจคุณพ่อ ตัดสินใจงดรับศีลในวันรุ่งขึ้นดีกว่า พอจบมิสซาวันรุ่งขึ้นรีบไปขอคุณพ่อให้กรุณาลงนั่งฟังแก้บาปเป็นรายการพิเศษ (คุณพ่อคงอดคิดไม่ได้ว่าเฮ้อ! มารบกวนอีกแล้ว แต่ก็ต้องจำใจเข้านั่งฟังรายการถล่มตัวเองของผู้ขอบริการ เพื่อจะยืนยันว่าได้ยินทุกคำพูดชัดเจนและบาปหลุดไปแล้ว) สรุปได้ว่าความยุ่งยากทั้งหลายเหล่านี้เกิดขึ้นเพราะมีครุคริสตบางคนสอนแบบกระบวนทรรศน์ที่ 2 คนกระบวนทรรศน์นี้เชื่อและสอนอย่างม่งายว่าพระเจ้าเป็นองค์ความยุติธรรมเต็ม 100 และความรักของพระองค์แสดงออกทางความยุติธรรมเต็ม 100 เท่านั้น เราจึงต้องเตรียมตัวเต็ม 100 ไม่ปล่อยให้พระองค์มีช่องทางเอาผิดเราได้จนนิดเดียวนั้นแหละจึงจะมีหวังได้ไปสวรรค์ของพระองค์ ลูกศิษย์ของครุคริสตเหล่านี้จึงมีแนวโน้มที่จะกลัวพระยิ่งกว่าจะรักพระ เขาจะรักพระแต่ปากตามสูตรแต่ใจจริงนั้นไม่กล้ารักพระและไม่กล้าไว้วางใจพระองค์ จึงต้องช่วยตัวเองระวังภัยไม่เปิดช่องโหว่ให้พระองค์เอาผิดตนได้

3. ครูคริสต์กระบวนทรรศน์ที่ 3
ครูคริสต์กระบวนทรรศน์ที่ 3 ตัดใจพระคำรัสข้อเดียวของพระเยซูเจ้าว่า “หากท่านได้โลกทั้งโลกเป็นกรรมสิทธิ์หากต้องเสียวิญญาณไปจะเป็นประโยชน์อันใด” คนประเภทนี้อาจจะมีโอกาสเป็นมรณสักขีเพราะชอบใจคำสอนที่ว่า ผู้ที่สละชีวิตเพื่อยืนยันความเชื่อนั้นแม้ยังไม่รับศีลล้างบาปก็ยังเป็นนักบุญเลยเป็นวิธีง่ายที่จะกระโดดมากกว่า 9 ชั้นในพระศาสนจักร เพราะนอกจากจะได้ได้ขึ้นสวรรค์ตรงๆ แม้จะมีบาปและโทษบาปสักกี่กระบุง วิญญาณก็จะสะอาดบริสุทธิ์เหมือนไม่เคยมีบาปมาก่อนเลย ยิ่งกว่านั้นยังได้รับการสถาปนาเป็นนักบุญอีกด้วย คือสร้างกองทุนกองโตไว้ในสหพันธ์นักบุญสำหรับช่วยเหลือมนุษยได้อีกมากมายด้วยเหตุผลทั้งหลายแหล่ของกระบวนทรรศน์ที่ 3 ทำให้ผู้ถือกระบวนทรรศน์นี้ใฝ่ฝันอยากไปอยู่ในที่ที่มีการเบียดเบียนศาสนา จะได้มีโอกาสได้เกียรติดังกล่าวในพระศาสนจักรตอนผมเป็นเด็กๆ อยู่ได้ยินญาติหลายคนเสียชีวิตไม่มีโอกาสเบียดเบียนในประเทศไทยเหมือนในมหาอาณาจักรโรมัน ผมก็พลอยเพ้อเจ้อไปกับเขาไปด้วยอยู่พักหนึ่ง บางคน

ทรมาณตัวเองเพื่อฝึกตัวเองไว้ให้ชินเพื่อพร้อมจะเป็นมรณสักขีจะได้ไม่ตกขบวน

ครูคริสต์ประเภทนี้จะพร่ำสอนแต่แง่ร้ายของโลกและของสังคม ชอบเล่าประวัติของมรณสักขีโดยแจกแจงรายละเอียดของการทรมานอันน่าหวาดเสียวราวกับเป็นสิ่งพึงปรารถนาที่สุดในชีวิต

4. ครูคริสต์กระบวนทรรศน์ที่ 4
คนกระบวนทรรศน์นี้เป็นพวกมีหัวเชิงวิชาการ จะเชื่อหรือยอมรับเชื่ออะไรก็ต้องได้ผ่านการพิสูจน์และ/หรือการทดสอบจนเป็นที่พอใจเสียก่อน พระศาสนจักรได้ตั้งนักบุญโทมัสอัครสาวกเป็นองค์อุปถัมภ์และบุคคลต้นแบบของบุคคลประเภทนี้ พวกนี้ชอบอ้างว่า “จงขอเถิดแล้วจะได้รับ, ฉันขอแล้วได้รับจริงๆ, ฉันเชื่อแล้วได้รับจริงๆ ด้วยนะ ไม่เชื่อก็ลองดูสิ, ยิ่งทำบุญฉันยิ่งได้.....” ความเชื่อของพวกเขาช่างอ่อนแออย่างน่าเป็นห่วงหากวันไหนเขาไม่ได้รับตามที่ขอหรือได้แต่ยังไม่พอใจ เขายังจะรักพระอยู่ต่อไปหรือไม่? ครูคริสต์ประเภทนี้จะชอบสอนเรื่องปาฏิหาริย์ชอบแบ่งปันประสบการณ์ที่ตนได้หรือประสบการณ์ของคนอื่นที่น่าตื่นเต็นราวกับว่าพระศาสนจักรเป็นสนาม

ของโซคลาหรือการเสี่ยงทาย ใครได้
ใครอยู่ ใครอัปโชคไม่มีที่จะยืน

5. ครูคริสตกระบวนทรรศน์ 5
คนกระบวนทรรศน์ที่ 5 มีสภาพ
จิตใจเหมือนนักบุญเปโตรใน
เหตุการณ์ที่ผู้คนผิดหวังกับพระเยซู
ที่ไม่ยอมประทานสิ่งที่พวกเขายืน
คำขาดคือให้ยอมรับเป็นหัวหน้ากู้ชาติ
และพากันละทิ้งพระองค์ไปหมด
พระเยซูเจ้าจึงหันมาถามบรรดาสาวก
ที่ยังอยู่กับพระองค์ว่า “พวกท่านไม่
ไปกับพวกนั้นด้วยหรือ” เปโตร
ตอบแทนอัครสาวกว่า “จะให้เรา
ไปทางไหนเล่า ในเมื่อพระองค์
เท่านั้นที่มีพระวาจาแห่งชีวิต” และนี่
คือหัวใจของครูคริสตกระบวนทรรศน์
5 พวกเขามั่นคงในความรักของ
พระเยซูเจ้ามิใช่สักแต่เพื่อมั่นใจว่าจะ
ไม่บังเอิญผิดน้ำพระทัยของพระเจ้า
โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์แล้วอาจจะต้อง
พระพิโรธ (กระบวนทรรศน์ที่ 1)
มิใช่สักแต่ได้รู้ว่าต้องรักษากฎใดบ้าง
เพื่อจะเอาตัวรอดได้ อย่างอื่นไม่
สนใจ (กระบวนทรรศน์ที่ 2) มิใช่สัก
แต่ได้เสียสละต่อพระเจ้าให้สะใจจน
พระเจ้าไม่อาจจะปฏิเสธรางวัล
นิรันดร์ได้ (กระบวนทรรศน์ที่ 3)
มิใช่สักแต่ว่าฉันพอใจเพราะได้ทดลอง

ใจพระเจ้าอย่างเพียงพอจนถูกใจฉัน
แล้ว (กระบวนทรรศน์ที่ 4) แต่
เข้าใจน้ำพระทัยเบื้องลึกของพระเป็น
เจ้าที่แสดงออกในองค์พระเยซูเจ้าว่า
พระองค์มิได้ทรงพระประสงค์สิ่งใด
นอกจากความสุขของมวลมนุษย์
เพราะอันที่จริงแล้วพระองค์ทรงมี
ความสุขเต็มเปี่ยมบริบูรณ์หาที่สุดมิได้
มาแต่นิรันดร์ พระองค์ทรงหวังดีต่อ
มนุษย์และทรงพระประสงค์เพียงให้
มนุษย์ตระหนักถึงความรักอันไร้ล้น
นี้ที่มีอยู่ในความสุขของพระองค์มาแต่
นิรันดร์ เพิ่งจะแสดงออกเต็มเปี่ยมใน
องค์พระคริสต์ ทุกอย่างที่เราองค์
ทรงแสดงออกด้วยพระวาจาและการ
กระทำ ล้วนแต่เป็นไปตามความชอบ
ธรรมแห่งรหัสธรรมแห่งความสุขใน
ความรักนิรันดร์ของพระองค์ซึ่งมนุษย์
ยังไม่อาจจะเข้าใจได้อย่างสมบูรณ์ใน
ชั่วชีวิตนี้ เพียงแต่ให้รู้สึกเหมือน
เปโตรขณะกล่าวว่า “จะให้เราไป
ทางไหน? พระองค์ทรงมีพระวาจา
แห่งชีวิต”

ครูคริสตที่แท้จริงคือผู้มีความรู้สึก
ตลอดเวลาเหมือนเปโตรและอัครสาวกขณะ
อยู่กับพระเยซูเจ้าขณะว่าเหวพระทัยดังกล่าว
พวกเขาจะเน้นสอน ย้ำคิดย้ำทำย้ำสอน
ความรักแท้ของพระเจ้าที่ทรงคอยการตอบ
สนองของมนุษย์มิใช่ด้วยการอวดตัวว่าฉัน

รู้ดีหมดแล้วดังเช่นในกระบวนทรรศน์อื่นๆ แต่ตัวครูเองรู้สึกและมุ่งสอนให้ทุกคนรู้สึก ว่า “ถึงมีตาตาหูไม่รู้ลืม หูกระหือมิฟังแล้ว หนอหาพอมไม่” รหัสธรรมของพระวชิราภรณ์ มิใช่เรื่องที่ใครจะพูดได้ว่า “พบแล้ว แต่พบ เพื่อแสวงหาต่อไปจนตลอดชีวิต ครูคริสต์ ไม่ใช่ผู้ที่รู้แล้วจึงสอน แต่รู้เพื่อพัฒนาต่อ และขณะพัฒนานั้นก็สอนไปด้วย แต่มั่นใจ ว่าสอนถูกต้อง เพราะรู้ว่ากำลังสอนเรื่อง องค์ความรักอันไม่มีขอบเขต สอนให้ผู้เรียน รู้ว่าองค์ความรักไม่มีขอบเขต จึงต้องรู้เพื่อ รัก รักเพื่อรู้ต่อไป และต้องสอนเท่าที่รู้เพื่อ จะรู้และรักต่อไปและต่อไป ศาสนาคริสต์ เป็นศาสนาแห่งพลวัต (dynamic คือ พัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง) ต้องรู้ไปรักไปและ สอนไปเพื่อเดินหน้าต่อไปในความรักไม่มี ขอบเขตขององค์พระผู้เป็นเจ้า

การพัฒนาดำเนินในโลกนี้ด้วยการ สร้างสรรค์ ปรับตัว ร่วมมือ และแสวงหา อย่างมีความสุข

ครูคริสต์แห่งกระบวนทรรศน์ที่ 5 จะเน้นการอบรมสั่งสอนให้พัฒนาคุณภาพ ชีวิตในทุกด้านเพื่อมีโอกาสบริการความรักได้ อย่างกว้างขวางที่สุดและลึกซึ้งที่สุดเท่าที่

จะทำได้โดยการสร้างสรรค์ (creativity) ผลงานฝากไว้ในประวัติศาสตร์แห่งพระ อาณาจักรของพระเจ้า ครั้นสังเกตได้ว่าการ สร้างสรรค์ของตนมีผลกระทบต่อผู้อื่นที่ตั้งใจ สร้างสรรค์เช่นกัน ก็ชอบที่จะปรับตัว (adaptivity) เพื่อให้ชนะด้วยกันทั้งคู่ (win-win) ให้ดีที่สุดคือร่วมมือกัน (collaboration) ให้เกิดผลเป็น 1+1 มากกว่า 2 และสุดท้ายคือแสวงหา (requisivity) คือ แสวงหาอาณาจักรของพระเจ้าตั้งแต่ในโลกนี้ ถึงโลกหน้า

เป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทุกอย่างที่กล่าวมานี้พึงมีความสุขลึกๆ ใน พระเจ้า

สรุป

ครูคริสต์คือฉันใด ครูคริสต์คือผู้ใช้ ทุกกลมหายใจของชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต อย่างมีความสุข และช่วยแนะนำสั่งสอนทุก คนที่พระเจ้าทรงส่งมาให้รับผิดชอบ ได้ พัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างมีความสุขด้วย เพื่อให้ผู้อยู่รอบข้างรู้สึกว่ายู่ใกล้ชีวิตครูคริสต์ แล้วมีความสุข

กীরติ บุญเจือ. ชุดปรัชญาเซนต์จอห์น, เล่ม 1-8. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, 2545.

กীরติ บุญเจือ และคณะ. ประเทศไทยกับธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2559.

ครู... คือ ผู้ถ่ายทอด อบรม และแบ่งปันความรู้แห่งชีวิต

บาทหลวงปรีชา ธรรมนิยม

(หมวดจริยธรรม)

คำว่า “ครู” ทำให้นึกถึงภาพเก่าๆ ที่ได้เคยรู้มา นั่นคือภาพ “เรือจ้าง” ที่คนแจวเรือทำหน้าที่คอยรับส่งผู้โดยสารข้ามไปข้ามมาในคลอง เป็นภาพเก่าที่อาจดูล้าสมัย แต่ผู้เรียบเรียงมองว่าเข้ากันดีกับหัวข้อข้างบน ที่ใคร่นำเสนอ “ครู” ในแบบผู้บริการมากกว่าผู้เปี่ยมบารมีที่ทุกคนต้องกราบไหว้เคารพ

ครูมีเกียรติก็ต่อเมื่อทำตัวให้มีเกียรติ

นายอนันต์ ทรัพย์วารี ผู้จัดการโรงเรียนเทพศิรินทร์ยกมือไหว้นักเรียนรายหนึ่ง อันเป็นข่าวอยู่ระยะหนึ่ง.....

นายอนันต์ได้อธิบายว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจโครงการบูรณาการ ซึ่งตนได้พูดเกินเวลาไป 5 นาที เมื่อพูดจบก็ถามว่า “มีใครจะถาม

“ครูมิได้เป็นเพียงแค่คนสอนหนังสือ แต่ครูเป็นมากกว่านั้น... เป็นที่พึ่ง เป็นผู้ให้แสงสว่าง เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ ฯลฯ”

หรือไม่” มีเด็กคนหนึ่งลุกขึ้นถาม จากนั้นไม่นานก็มีเสียงโพล่งขึ้นมาว่า “พูดเกินเวลาไป 5 นาทีแล้ว” โดยตอนนั้นยังอบรมนักเรียนว่า “ควรจะรู้จักกาลเทศะ” แต่นักเรียนยังไม่ยอม ดังนั้น จึงเรียกออกมาคุยหน้าแถว ซึ่งนักเรียนยืนยันว่าตนผิด ก็ต้องขอโทษ ตนก็บอกขอโทษด้วยวาจาแต่นักเรียนก็ยังไม่ยอม ยังคงบอกว่าพูดเกินเวลา ทำให้เสียเวลาเรียน ตนจึงยกมือไหว้ แต่นักเรียนก็ยังต่อว่าอีก จึงถามกลับไปว่า “ถึงขั้นต้องคุกเข่ากราบเลยไหม” จากนั้นตนคุกเข่าลง พอตนคุกเข่าแล้วเตรียมจะก้มกราบ นักเรียนก็คุกเข่าตาม แล้วบอกว่าอาจารย์ไม่ต้องทำแบบนี้ โดยยังไม่ได้ถึงขั้นก้มกราบลงไปจริง ๆ... หลังจากนั้นนักเรียนได้เข้ามาขอโทษเป็นการส่วนตัวแล้ว

เรื่องจบไปแล้ว...บางคนอาจมองว่าที่ผมทำแบบนี้เป็นการเสียศักดิ์ศรี แต่ผมเป็นข้าราชการครู ในความเป็นครู สำคัญที่สุด

คือต้องทำหน้าที่สั่งสอนเด็ก ให้เป็นคนดีมีความรู้ ไม่รบกวนโลก ส่วนข้าราชการก็มีหน้าที่รับใช้พระเจ้าแผ่นดิน รับใช้บ้านเมืองให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยตัวผมเองเป็นทั้งครูและข้าราชการ จึงต้องทำทั้งสองหน้าที่ เมื่อเด็กมาขอขมา ผมก็ให้อภัยตั้งแต่แรก และยังบอกเขาด้วยว่า “เธอมาขอขมาครูก็ดีแล้ว ครูทำผิดก็ขอโทษ เธอทำผิดก็ขอโทษครู” และที่ผมทำไปแบบนี้ก็เพื่อสอนเขา... เรื่องนี้ถือว่าจบแล้ว

ส่วนเด็กนักเรียนเปิดใจหลังเหตุการณ์ที่ว่า ก็คิดว่าตนผิดจริงที่ควบคุมสติไม่ได้ ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ รู้สึกเสียใจอย่างมาก ได้ข้อคิดว่าเราควรควบคุมสติให้ได้ และต้องมีสัมมาคารวะ

และที่สำคัญที่สุด เมื่อเราทำไม่ดีแล้วก็ต้องยอมรับในความเป็นจริง

ดูตามข่าว มีความรู้สึกว่ามีกรณีวิจารณ์ไปในทางลบมากกว่า เช่น ทั้ง

สอง ‘คู่กรณี’ เกินเส้นหรือไม่ก็อ้างว่า วัฒนธรรมไทยสอนเรื่องการให้เกียรติผู้ใหญ่ ฯลฯ

แต่ผู้เรียบเรียงขอปรบมือให้นายอนันต์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์ ที่กล้า ‘ฉีก’ วัฒนธรรมบางอย่างอันมีความลำเอียง ที่สอนเรื่องการให้เกียรติผู้ใหญ่ฝ่ายเดียว ลืมไปว่าน่าจะเริ่มวัฒนธรรมให้เกียรติผู้อ่อนวัยบ้าง และผู้เรียบเรียงถือว่านายอนันต์ได้ทำหน้าที่ของความเป็นครูอย่างแท้จริง เพราะท่านได้แลกศักดิ์ศรีของตนกับการสอน ถ้ายทอดและแบ่งปันความรู้

ครูคือใคร?

ถ้าตั้งคำถามว่า “ครู คือใคร” คำตอบคงต่างๆ กันไป บางท่านอาจจะตอบว่า “ครู คือ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่น” ถ้าครูเป็นแค่ผู้ถ่ายทอดความรู้ ครูก็คงไม่ต่างไปจากเทปหรือวิดีโอ ที่ถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ดูไม่มีชีวิตชีวาเลย ก็อาจจริง

อีกท่านหนึ่งอาจตอบว่า “ครูคือคนสอนหนังสือ” ตอนที่ตัดสินใจเข้าเรียนวิชาครู เราคงไม่ได้ตั้งใจจะมาเป็นเพียงแค่นคนสอนหนังสือ มันอาจดูต่ำต้อยเกินไป เพราะใครๆ ก็เป็นได้ คนที่อ่านหนังสือออก ก็สอนหนังสือได้ ท่านผู้เป็นครูอาจารย์ก็ย่อมทราบว่ “อ่านออก” กับ “อ่านเป็น” ไม่เหมือนกัน อ่านออก คืออ่านตามสระพยัญชนะ อ่านไปเหมือนนก

เหมือนกา แต่อ่านเป็น คือ อ่านสิ่งที่ผู้เขียนซ่อนเอาไว้ในระหว่างบรรทัด ซึ่งมีได้ปรากฏออกมาเป็นตัวหนังสือของความหมายอันสำคัญของเรื่องราวที่อ่านอยู่ตรงนั้น คนอ่านเป็นอ่านได้ทะลุปรุโปร่ง พออ่านจบก็จะได้อะไรที่มันติดใจ ให้นำมาคิด วิเคราะห์ หรือวิจารณ์ เปรียบเทียบ หรือหยิบเอามาจดจำไว้เป็นสิ่งที่ประทับใจ

ครูจึงมิได้เป็นเพียงแค่นสอนหนังสือ แต่ครูเป็นมากกว่านั้น

» ครูควรเป็นที่พึ่งในตำบล หมู่บ้าน ในชนบท เมื่อชาวบ้านมีปัญหาอะไร ก็มักจะไป หาครู ไปถาม ไปขอให้ช่วยตัดสิน ว่าอะไรผิด อะไรถูก เพราะเขามีความมั่นใจว่า ครูเป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ พร้อมด้วยความเมตตากรุณา ยินดีที่จะช่วยเหลือ เป็นที่พึ่ง ซึ่งจะให้คำปรึกษาหารือแก่เขาได้ นี่เป็นหน้าที่และเกียรติของครูที่ควรแก่การภาคภูมิใจ

» ครูคือผู้เปิดประตูออก ท่านอาจารย์สวณโมกษ์ท่านใช้คำพูดว่า ครูเป็นผู้เปิดประตูออกที่ขังสัตว์ไว้ในความมืด ให้ได้ออกไปสู่แสงสว่าง เป็นผู้เปิดประตูแห่งอวิชชา ให้ออกมาจากความโง่เขลา นอกจากนั้นท่านยังเห็นว่า ครูคือผู้ฝึกอบรมเป็นดังสารถิผู้ฝึกสอนให้เชื่องเหมือนนายสารถิผู้ขับรถม้าหรือเกวียน ครู

“ครูต้องทำให้ได้อย่างที่สอนศิษย์ ต้องมีจุดยืนให้เห็นว่า... นี่คือความถูกต้อง ต้องชี้ให้ลูกศิษย์เห็นความถูกต้อง”

จึงต้องเป็นผู้มีความเมตตาปราณี ไม่ใช้อำนาจตึงตันเอาแต่ใจของตัวเอง เพราะการฝึกโดยใช้การพาตพัน ลงโทษอย่างเดียว ย่อมจะไม่สามารถได้รับความรัก ความจงรักภักดีจากผู้ที่ตนฝึก เพราะเกิดความกลัว สบโอกาสเมื่อใดก็ต่อต้าน

» ครู คือ ผู้ให้แสงสว่าง ให้ความรู้แก่ศิษย์อย่างทั่วถึง ทั้งวิชาการทางโลกและวิชาอันเป็นปัญญาด้านจิตวิญญาณ ครูจึงต้องศึกษา ฝึกฝนอบรมตนเองให้พร้อมทั้งวิชาและความรู้แจ้งวิชานั้น เรียนรู้จากตำรา ครู อาจารย์ และประสบการณ์ได้ แต่ความรู้แจ้งจะเกิดขึ้นได้ ต้องมาจากการศึกษาด้านจิตวิญญาณ ด้วยการหมั่นมองดู ไคร่ครวญ ถึงสิ่งอันเป็นสัจธรรม เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็จะ

มีปัญญาพิจารณาว่า ควรแก้ไขอย่างไรให้เป็นการกระทำที่ถูกต้อง เมื่อมีสติและจิตปรกติ พอมีปัญหาอะไรเกิดขึ้น ก็จะไม่ไปเที่ยวโทษคนนั้นคนนี้ สิ่งโน้นสิ่งนี้

» ครู คือ ผู้นำทางจิตวิญญาณ ผู้ควรพาศิษย์ไปในทิศทางที่ถูกต้องด้วยการพัฒนาจิตให้เกิดสติ มีความคิดความเห็นที่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การคิด พุด และทำในสิ่งที่ถูกต้อง

คนมีบุญ คือ คนที่เกิดในตระกูลที่มีความคิดอ่านที่ถูกต้อง ในสายตาของคนทั่วไป คนมีบุญ คือ คนมีหน้ามีตา มีทรัพย์สินสมบัติ ชื่อเสียง เกียรติยศ แต่สิ่งเหล่านี้ล้วนอนิจจัง ไม่ถาวรคงที่ หลากครอบครัวยุคหลายตระกูลที่ดูเหมือนว่าทรัพย์สินที่มีกินใช้ไปเป็นร้อยปี แต่ชีวิตกลับล้มเหลว ขาดความสุขที่แท้จริง เพราะไม่รู้

จักใช้ ไม่รู้จักรักษา ไม่รู้จักกำจัดสิ่งที่จะมา บ่อนทำลายแต่ครอบครัวที่มีความคิดอ่านที่ ถูกต้อง แม้บ้านช่องอาจไม่โอโง่งใหญ่โต พ่อแม่ไม่ได้มีอำนาจ วาสนาอะไรมากมาย แต่เป็นผู้ประพฤติตนอยู่ในหนทางที่ถูกต้อง เลี้ยงดูครอบครัว ให้ลูกได้มีการศึกษาเล่า เรียนตามควรแก่ฐานะ อบรมสั่งสอนให้ลูก เป็นคนดีครอบครัวก็อยู่เป็นสุข ความเป็นครู จึงเป็นงานหนัก ครูที่แท้จริงจึงเป็นผู้ควรแก่ การเคารพ ควรแก่การได้รับความชื่นชมเป็น ปุชนียบบุคคล ผู้เป็นที่พึ่ง และผู้นำทางจิต วิญญาณแก่สังคมด้วย **คุณสมบัติของผู้เป็น ครู**

» มีความเมตตากรุณาอย่างแท้จริง คือเมตตากรุณาโดยไม่หวังผลตอบแทน ไม่คิดทวงคืนจากศิษย์ (นอกจากทวง ให้ศิษย์ยอมรับความรู้) กระทำอย่าง ไม่ลดละเพราะรู้ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ให้เพราะรู้ว่าเป็นสิ่งที่ควรให้ ไม่ว่า จิตใจของครูในขณะนั้นจะเป็นอย่างไร ความเมตตา กรุณาในใจครู ต้อง มั่นคง เต็มเปี่ยม พร้อมที่จะแผ่แผ่ ไหลหลั่ง โปรยปรายไปให้ลูกศิษย์ได้ เสมอ ครูผู้มีเมตตาจิตก็เสมือนพ่อแม่ ที่พยายามเข้าใจลูก

ตรงนี้ใครขอนำส่วนหนึ่งในบทความ (ในคมชัดลึก) ของคุณพวงชมพู ประเสริฐ เรื่อง “หนูไม่ใช่คนไม่ดี” เป็นเรื่องเกี่ยวกับ

น้องจิบ และน้องหนิง (ทั้งสองนามสมมุติ) ความว่า

“แม้จะรู้ว่าตนเองท้องในช่วงอายุยัง น้อย แต่ไม่เคยคิดจะเอาเด็กออก เพราะ การทำแท้งหนึ่งชีวิต เพื่อให้ตนมีความสุข นั้นเป็นสิ่งไม่ดี... ขณะที่พ่อแม่ฝ่ายชาย ปฏิเสธ พ่อแม่ (ของน้องจิบ) ได้พาไปฝาก ครรภ์ที่คลินิควัยรุ่น รพ.รามธิบดี... ตลอด เวลาได้รับคำแนะนำอย่างดีจากแพทย์ วิชาที่เห็นหน้าลูก มีความสุขและโล่งใจ เมื่อเห็นลูกแข็งแรงสมบูรณ์ดี พ่อของน้อง จิบให้ข้อคิดว่า เมื่อรู้ว่าลูกตั้งครรภ์ไม่ได้ ไกรธลูกรุนแรง... แต่สิ่งที่ทำ คือต้องรับ ความจริงที่เกิดขึ้น นั่งคิดช่วยลูกหาทางแก้ ปัญหา และให้กำลังใจ ไม่อยากให้คนไทย มองแต่ความผิดพลาดของคนอื่น แต่ให้มอง ด้วยความเข้าใจและพร้อมช่วยกัน (น้อง จิบอายุ 17 ปี)

ส่วนน้องหนิงเล่าว่า เมื่ออายุได้ 16 ปี คบกับแฟน ได้ตั้งครรภ์ ไม่กล้าบอกแม่ จนแม่จับได้ แต่แม่ไม่ได้โกรธหรือดุด่ารุนแรง แต่พาไปฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลและให้ จดทะเบียนสมรสกับแฟน “ตอนที่แม่ยังไม่ว ู้ว่าตัวเองท้อง เครียดมาก แต่พ่อแม่รู้และ ไม่ได้โกรธรุนแรงก็คลายเครียดลง... และถ้า พ่อแม่ไม่เข้าใจ อาจเสียอนาคตได้”

นี่คือผู้มีใจเมตตา ผู้เข้าใจและคอย อยู่เคียงข้างเสมอ ไม่ปล่อย ไม่ผลักไสให้ ผู้มีปัญหาเผชิญกับปัญหาอยู่คนเดียวอย่าง โดดเดี่ยว

» **มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อศิษย์**
ตลอดชีวิต กัลยาณมิตร แปลตามตัวก็คือ เพื่อนที่ดี ไม่ว่าศิษย์จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ทำงานการมีตำแหน่งหน้าที่อย่างไร ครูก็ยังห่วงใยติดตาม ด้วยความหวังดี ไม่ว่าศิษย์จะเป็นคนอย่างไร จะไปประกอบอาชีพใด มีชีวิตหักเหอย่างไร ถ้าได้ทราบว่าลูกศิษย์ไปตกอยู่ในอันตรายหรือตกอยู่ในความเขลา หรือกำลังคิดจะทำอะไรที่ผิด ครูซึ่งเป็นกัลยาณมิตรของศิษย์ ควรให้คำแนะนำ ตักเตือน ว่ากล่าว หากลูกศิษย์ไปดี เจริญก้าวหน้า ทำตนเป็นประโยชน์แก่สังคม ครูก็ร่วมชื่นชมยินดี แม้ลูกศิษย์จะไม่ทราบ แต่ครูคงชื่นใจ และมีสิทธิที่จะรู้สึกเช่นนั้นได้

» **มีความซื่อตรงต่ออุดมคติของความ**
เป็นครู บางครั้งในชีวิตอุดมคติที่ตั้งไว้ก็คลอนแคลนไปบ้าง เหตุเพราะปัจจัยบางอย่างชวนให้ท้อแท้ เหน็ดเหนื่อย หมดกำลังใจ แต่ครูต้องมีเจตนารมณ์ที่แน่วแน่ ในการมุ่งสร้างสังคม ด้วยการสร้างเด็กให้เป็นคนดี ผลพลอยได้ก็คือ การสร้างโลกให้น่าอยู่ขึ้น

ผู้เป็นครูไม่สามารถปฏิเสธการร่วมรับผิดชอบในความเสื่อมหรือความเจริญของสังคม เราปฏิเสธไม่ได้ว่าสภาวะของสังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ไม่ใช่ผลผลิตของการศึกษา แม้จะรู้สึกเหน็ดเหนื่อย และมีภาระส่วนตัวมากเพียงใด ครูก็ยังคงต้องเป็นผู้เสียสละ เห็นแก่ธรรมะและความถูกต้อง ครูเป็นผู้อบรมพัฒนาจิตของศิษย์ให้มีสติปัญญาอันถูกต้อง เป็นเสมือนประทีปส่องทาง เป็นเสมือนเข็มทิศ เพราะสติปัญญาจะช่วยไม่ให้ชีวิตนั้นหลงทาง จะรู้ว่าอะไรคือความถูกต้อง แม้มีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นก็แก้ไขได้ด้วยสติปัญญา

» **เป็นผู้นำที่ดีแก่ศิษย์** ครูต้องสามารถกระทำได้อย่างที่สอนศิษย์ ผู้เป็นครูจะต้องมีจุดยืนให้เห็น ว่าเป็นความถูกต้อง ต้องชี้ให้ลูกศิษย์เห็นความถูกต้อง นี่คือวิธีที่เราจะยกฐานะของสังคมให้เป็นโลกที่น่าอยู่ของมนุษย์ (ผู้ที่ถูกขัดเกลามาแล้ว) หน้าที่โดยตรงของครู คือการสั่งสอนอบรมให้ศิษย์มีความรอบรู้ ทำให้ศิษย์รู้ที่จะพัฒนาจิต พยายามสร้างสรรค์จิตให้อยู่ในสภาวะที่ควบคุมได้ เพื่อจะได้เป็นผู้ใหญ่ที่แท้จริง ความรู้อย่างนี้เป็นสิ่งที่ครูควรจะได้ศึกษา และนำไปถ่ายทอดแก่ศิษย์

ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมทุกวันนี้ ส่วนใหญ่เกิดจากคนที่เป็นผู้ใหญ่ แต่อายุจิตใจยังไม่ได้รับการพัฒนา ทั้งๆ ที่มีวิชาความรู้จบปริญญาตรี โท เอก กันมากมาย แต่เพราะชีวิตธรรมจิตยังไม่พัฒนา ขาดพัฒนาการด้านอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดให้เป็นไปอย่างถูกต้อง พ่อแม่พาลูกมาฝากครูก็หวังว่าครูจะช่วยอบรม สั่งสอน กล่อมเกล่าให้ลูกของพวกเขาเปลี่ยนจิตใจให้คิดถูกจากจิตหยาบเป็นจิตประณีต นี่คือสิ่งที่บรรดาพ่อแม่ ผู้ปกครอง และสังคมหวังว่าจะได้รับจากครู

เมื่อพูดถึงคำว่า “ครู” ก็มีอีกคำหนึ่งแทรกขึ้นมา คือคำว่า “อาจารย์” สังเกตดูโดยทั่วไป ผู้ที่อยู่ในอาชีพนี้มักจะยินดีกับคำว่าอาจารย์มากกว่าคำว่าครู หากถูกเรียกว่าครู แทนที่จะเรียกว่าอาจารย์ ก็จะมีความรู้สึกต่ำต้อยน้อยหน้าขึ้นมาในใจ คำว่าครูจึงกลายเป็นคำเล็กๆ ไปเสียแล้ว เป็นคำที่ไม่มีความหมายยิ่งใหญ่เหมือนคำว่าอาจารย์ จนทำให้ความหมายของความเป็นครูเลอะเลือนไป ผู้ที่จิตวิญญาณของความเป็นครูยังไม่เข้มแข็งมั่นคง ก็เกิดอาการตะเกียกตะกาย จะต้องเป็นอาจารย์ให้ได้ แล้วก็จะมีรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เปลี่ยนจากครูมาเป็นอาจารย์ ทั้งๆ ที่หน้าที่ของอาชีพนี้ หาได้แตกต่างหรือเปลี่ยนแปลงไปไม่ บ้างก็ไปเข้าใจกันว่าอาจารย์เป็นผู้มีวิทยฐานะสูงกว่า มีลักษณะเป็นนักวิชาการมากกว่า และมีอัตราเงินเดือนสูงกว่า

การเข้ารับอาชีพเป็นครู หน้าที่ความรับผิดชอบต้องสอดแทรกประทับเข้าไปในหัวใจว่า จะต้องให้อะไรแก่ลูกศิษย์บ้าง ต้องบังคับใจ นี่คือความรู้สึกของครูที่รู้สึก ว่าเราต้องเป็นตัวอย่างแก่ศิษย์ **เราสอนลูกศิษย์อย่างไร เราจะต้องทำอย่างนั้น** และไม่ควรตีราคาความเป็นครู แต่เพราะความนิยมในวัตถุที่วัดความดีไม่ดีกันที่ราคา เราจึงได้ปล่อยให้ค่าของความเป็นครูด้อยค่าลง ผู้เป็นอาจารย์หลายท่านจึงมีความรู้สึกแต่เพียงว่า อาจารย์ คือ การมาให้วิชาความรู้ มาถึงก็บรรยายไป สอนไป หมดชั่วโมงก็ออกจากห้อง ความสัมพันธ์ ความผูกพันระหว่างลูกศิษย์กับอาจารย์ก็ค่อยๆ จางหายไป คุณค่าและความหมายสำคัญในชีวิตของครูลดน้อยถอยลงไปด้วย

สุดท้าย “ครูเป็นผู้ให้ ผู้เติมเต็ม และผู้มีเมตตา” (อ.รังสรรค์ แสงสุข)

จะมีสักกี่คนที่รู้ความหมายที่แท้จริงของคำว่า “ครู” ทั้งนี้โดยศัพท์คำว่า ครู มาจากคำว่า ครุ (คะ-รุ) ที่แปลว่า “หนัก” อันหมายถึงความรับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนของครูนั้น นับเป็นภาระที่หนักไม่น้อย ท่านเป็นดังดวงประทีปทางปัญญาให้แก่ศิษย์ คอยประคับประคอง ส่งเสริมให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุกวิถีทาง ครูจึงเป็นผู้ไม่ยอมแพ้ต่อความเหนื่อยยาก ยอมเสียสละ อดทน ทุ่มเหง่ทั้งร่างกาย แรงใจ ขอ

เพียงให้ศิษย์ได้ดีเท่านั้นเพียงพอ แม้ว่าต่อไปข้างหน้า ศิษย์จะเก่งกล้าสามารถก้าวหน้าเกินครูอย่างไรก็ตาม หน้าที่ของครูนั้นต้องมีแต่พลอยยินดีด้วยเสมอ ดวงใจท่านต้องเปี่ยมเมตตา สมดังพ่อแม่คนที่สองอย่างยิ่ง แม้ใครจะเปรียบว่าอาชีพครูเป็นเช่นเรือจ้างที่พายส่งถึงฝั่งแล้วจากไป แต่นั่นคือความเสียสละอันยิ่งใหญ่ อย่างยากที่จะหาใครเสมอเหมือน ความเป็นครูยิ่งผ่านกาลเวลายิ่งทรงคุณค่าในตนเอง ควรแก่การได้รับความรู้คุณเสมอ แม้สังคมในยุค

ปัจจุบัน จะนำสมัยด้วยเทคโนโลยีหลากหลาย ความรู้หาได้ง่ายจากหนังสือ เครื่องคอมพิวเตอร์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ แต่หาความรู้ใด จะยิ่งใหญ่เท่ากับความรู้อจาก “ครูผู้มีจิตวิญญาณ” ซึ่งสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับเราได้มากกว่าสิ่งใดในโลก เพราะแท้จริงแล้ว ครูมิได้เพียงเติมเต็ม “วิชาความรู้” เท่านั้น แต่ท่านต้องเป็นผู้นำ “ประทีปแห่งปัญญา” ผู้ถ่ายทอด อบรม และแบ่งปันความรู้ ส่องสว่างให้รู้แจ้งในการดำเนินชีวิตให้แก่ศิษย์อย่างมุ่งมั่น

วิถี “สู่จิตวิญญาณ ครูคาทอลิก”

(แนวคิดด้านจิตใจ)

ดร.สุภาวดี นัมคณิสสรณ์

บทนำ

“งานของครูเป็นงานพิเศษผิดแปลกกว่างานอื่นๆ กล่าวในแง่หนึ่งที่สำคัญก็คือ ครูจะหวังผลตอบแทนเป็นยศศักดิ์ ความร่ำรวยหรือประโยชน์ทางวัตถุเป็นที่ตั้ง ไม่ได้ผลได้ส่วนสำคัญจะเป็นผลทางใจ ซึ่งผู้เป็นครูแท้ก็พึงใจและภูมิใจอยู่แล้ว”

ผู้เขียนขอเริ่มต้นบทความของผู้เขียนด้วยการอัญเชิญพระราชดำรัสตอนหนึ่งที่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้พระราชทานแก่ครูอาวุโสในโอกาสที่เข้ารับพระราชทานเครื่องหมายเชิดชูเกียรติเมื่อพุทธศักราช 2516 จากพระราชดำรัสที่ได้อัญเชิญมานี้แสดงให้เห็นว่า พระองค์ท่านทรงให้ความสำคัญแก่ครูและวิชาชีพครูเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังได้ทรงสั่งสอนครูให้ตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการเป็นครูอีกด้วย

กระทรวงศึกษาธิการได้ถวายพระราชสมัญญา **“พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน”** แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบของพระองค์ท่าน เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2554 ทั้งนี้ก็เพราะว่าพระองค์ท่านทรงประกอบพระราชกรณียกิจที่เป็นประโยชน์แก่วงการศึกษาอย่างมากมาย ทรงส่งเสริมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ รวมทั้งกองทุนที่ก่อประโยชน์ให้นักเรียน นักศึกษาและประชาชน โดยเฉพาะหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นทฤษฎีที่สำคัญยิ่งและเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยและวงการศึกษาดังนั้น คำขวัญวันครูประจำปี 2554 ก็คือ **เกิดพระเกียรติทั่วหล้า บูชาครูของแผ่นดิน “ภูมิินทร์ ภูมิพล”**

การถวายพระราชสมัญญา **พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน** นั้นได้ช่วยทำให้วันครูในปีนั้นมีความหมายพิเศษยิ่งสำหรับครูทุกคน อีกทั้งยังได้ช่วยทำให้คำว่า **“ครู”** มีความหมายขึ้นมาอีกครั้ง

ความหมายของคำว่าครู

คำว่า **“ครู”** มีรากศัพท์มาจากภาษาบาลีว่า **“ครุ-ครุ”** หรือ มาจากภาษาสันสกฤตว่า **“ครุ”** เป็นคำนาม หมายความว่า ผู้สั่งสอนศิษย์หรือผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525:168)

นอกจากนี้ยังมีผู้รู้อีกหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า **“ครู”** ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542:4) ให้ความหมายของคำว่า **“ครู”** คือ บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลัก ทางด้านการเรียนการสอนและ การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

พจนานุกรมศัพท์การศึกษาของ Good (1973:586) ได้ให้ความหมายของคำว่า **“ครู” (Teacher)** ไว้ว่า

1. ครู คือ บุคคลที่ทางราชการจ้างไว้เพื่อทำหน้าที่ในการแนะนำและจัดประสบการณ์ในการเรียนแก่นักเรียนหรือนักศึกษาในสถานศึกษาของรัฐหรือของเอกชน
2. ครู คือ บุคคลที่มีประสบการณ์หรือ การ ศึกษาดิ หรือ มี ทั้ง ประสบการณ์และการศึกษาดิเป็น พิเศษในสาขาวิชาการใดวิชาหนึ่งที่สามารถที่จะทำให้บุคคลเกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาการก้าวหน้าได้
3. ครู คือ บุคคลที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพจากสถาบันการฝึกหัดครู และในการฝึกอบรมนั้นก็ได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการ โดยมอบประกาศนียบัตรทางการสอนให้แก่บุคคลนั้น

4. ครู คือ บุคคลที่สั่งสอนและอบรมคนอื่น

พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ) (2529:92-94) ได้อธิบายความหมายของครูและความเป็นมาของครูไว้ว่า ในอดีตครูนั้นเป็นตำแหน่งที่สังคมยกย่อง เป็นผู้เปิดประตูทางวิญญาณ วิญญาณศิษย์ทั้งหลายยังปิดอยู่ด้วยอวิชชา ครูเป็นผู้ช่วยให้ศิษย์ได้ทำลายอวิชชาทั้งหลาย เพื่อจะได้พัฒนาความเป็นมนุษย์ให้มีชีวิตจิตใจที่สูงกว่าสัตว์ทั้งหลาย แต่เดี๋ยวนี้ครูได้กลายมาเป็นเพียงผู้ประกอบวิชาชีพหนึ่ง

จากความหมายที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถสรุปความหมายของคำว่า “ครู” ได้ว่า ครู คือ บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่ในการสั่งสอนศิษย์หรือทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ให้กับศิษย์ ครูมีหน้าที่หลักในด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรอบรู้ มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาในทุกๆ ด้านรวมทั้งในด้านจริยธรรมด้วย

ดังนั้น อาชีพครูจึงถือได้ว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง (Profession) ที่มีความสำคัญต่อสังคมมาก อีกทั้งยังเป็นอาชีพที่ได้รับความคาดหวังที่สูงจากสังคมอีกด้วย ทั้งนี้ก็เพราะว่า ครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศชาติ

ครูอาชีพ กับ อาชีพครู

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี และ รัฐบุรุษ (2543) ได้กล่าวถึงครูไว้ 2 นัย คือ “อาชีพครู” และ “ครูอาชีพ หรือ ครูวิชาชีพ” โดยท่านมองว่า อาชีพครู เป็น อาชีพที่บุคคลทำเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนในการดำรงชีพ หรือเป็นการทำตามหน้าที่อย่างขาดจิตวิญญาณของความเป็นครูและไม่ได้ทำด้วยใจรัก ส่วน “ครูอาชีพ หรือ ครูวิชาชีพ” เป็นครูที่มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน คือ มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการอบรมศิษย์ในทุกๆ ด้าน เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี วางตัวดีและเอาใจใส่ดูแลศิษย์เป็นอย่างดี มีวิญญาณของความเป็นครูและปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู ซึ่งประเทศไทยต้องการ “ครูอาชีพ” ไม่ใช่ “อาชีพครู” แต่ในขณะนี้ประเทศของเรามีอาชีพครูมากแต่มี “ครูอาชีพ” น้อย

ดังนั้น ในปัจจุบันนี้เราจึงได้ยินได้ฟังข่าวคราวที่สร้างความเสียหายให้กับวงการครูมากขึ้นเรื่อยๆ ครูผู้ซึ่งมีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนศิษย์ให้มีคุณธรรมจริยธรรมแต่กลับเป็นผู้กระทำผิดจริยธรรมจนเป็นข่าวตามสื่อต่างๆ เช่น ครูมีหนี้สิน ครูลงโทษนักเรียนเกินกว่าเหตุ ครูหลอกลวงข่มขืนศิษย์ ครูขายยาเสพติด เป็นต้น

จากผลการติดตามการปฏิรูปการศึกษาในรอบ 6 ปี หลังการประกาศใช้

พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยประเมินจากคุณภาพภายนอกสถานศึกษา 17,562 แห่งทั่วประเทศ พบว่าสาเหตุหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาการศึกษาไทยในระดับของผู้ปฏิบัติก็คือ ทักษะติดต่ออาชีพครูที่มีความสำคัญน้อยลงและได้รับการดูแลจากคนในสังคม จึงส่งผลทำให้ผู้ที่ต้องการที่จะเข้ามาเพื่อเป็นครูจริงๆ มีน้อยลงในปัจจุบัน และเมื่อครูขาดจิตวิญญาณของการเป็นครูแล้วก็ย่อมจะต้องส่งผลต่อประสิทธิภาพในการสอนของครูด้วย นอกจากนี้ ก็ยังมาจากปัญหาของค่าตอบแทนจากอาชีพครูที่น้อยจนไม่พอเพียงต่อการครองชีพในปัจจุบันจนทำให้ครูส่วนหนึ่งสนใจที่จะหาอาชีพเสริมหรือหางานพิเศษทำเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและตั้งใจทำอาชีพเสริมมากกว่าการสอนหนังสือ อีกทั้งยังมีเรื่องของการประเมินผลความเจริญก้าวหน้าในอาชีพโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการเลื่อนวิทยฐานะที่ไม่ได้วัดจากความสำเร็จของนักเรียนแต่วัดจากผลงานทางวิชาการของครู ดังนั้นครูบางส่วนจึงสนใจที่จะทำงานวิชาการมากกว่าการสอนให้นักเรียนได้รับความรู้

ดร. พนม พงษ์ไพบูลย์ (2559: ออนไลน์) กล่าวว่า ภาพลักษณ์ของครูในปัจจุบันนั้นถูกมองว่า เป็นอาชีพครูมิใช่ครูอาชีพซึ่งเป็นปัญหาที่ใหญ่มาทางการศึกษาและเห็นว่า จิตวิญญาณของความเป็นครูนั้น

น่าจะเป็นสิ่งที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใด เพราะจิตวิญญาณของความเป็นครูนั้นจะเป็นตัวกำหนดให้ครูรู้จักหน้าที่ ทำให้ครูมีความรับผิดชอบและทุ่มเทเสียสละเพื่อคุณภาพการศึกษาของศิษย์ ท่านเชื่อว่า ครูที่มีจิตวิญญาณจะไม่ประพฤติดนนอกนอกนอกลู่ทางจนเป็นที่ครหานินทาของผู้อื่น เพราะการกระทำเช่นนั้นจะเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่ศิษย์ ครูที่มีจิตวิญญาณจะต้องรู้จักพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้ใส่ตนเพื่อจะได้สามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดให้แก่ศิษย์และจะต้องมีเทคนิคในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิษย์ได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางและหลากหลาย ครูที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครูย่อมจะต้องมีความรักใคร่ห่วงใยและมีความปรารถนาดีต่อศิษย์ โดยท่านได้สรุปไว้ว่า ต้นตอของการได้ครูดี ครูที่พึงประสงค์ “ครูอาชีพ” จึงน่าจะอยู่ที่จิตวิญญาณของความเป็นครู

ผู้เขียนเห็นด้วยกับทรรศนะของท่าน พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ และ ดร.พนม พงษ์ไพบูลย์ ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาจิตวิญญาณของความเป็นครูให้เกิดขึ้นในกลุ่มครูผู้ซึ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่สำคัญของประเทศ เพื่อให้ครูสามารถที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ครูที่พึงประสงค์หรือ “ครูอาชีพ” ได้อย่างแท้จริง

จิตวิญญาณความเป็นครู

คำว่า จิตวิญญาณ Spiritual หรือ Spirituality นั้น มีรากศัพท์มาจากคำว่า spiritus ในภาษาละตินหมายถึง ลมหายใจ และคำว่า enthousiasmos ที่หมายถึง the god within หรือ พลังอำนาจศักดิ์สิทธิ์ของชีวิต (โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์. 2549) ส่วน spirit (n) spiritual (adj) และ spirituality (n) ในพจนานุกรมฉบับอังกฤษ-ไทย ได้ให้ความหมายไว้ว่า วิญญาณ จิตใจ เกี่ยวกับใจ ความองอาจ เจตนา ผู้มีปัญญา ความอดทน และ ภูติผีปีศาจ (สอ เสถบุตร: ฉบับภาษาอังกฤษ-ไทย. 2541:562)

นอกจากนี้ยังมีท่านผู้รู้ท่านอื่นก็ได้ให้ความหมายของจิตวิญญาณไว้ดังนี้

จุมพล พูนภักทธีวิน (2546) ได้สรุปความหมายของจิตวิญญาณไว้เป็น 4 กลุ่ม คือ

1. เป็นเรื่องภายใน เป็นเรื่องส่วนบุคคล ต้องปฏิบัติเองจึงจะรู้จึงจะเข้าใจ
2. เป็นเรื่องภายนอก เกี่ยวข้องเชื่อมโยง หรือสัมพันธ์กับสังคม กับวัฒนธรรม หรือเชื่อมโยงกับโลก กับจักรวาลและสรรพสิ่ง ซึ่งแยกจากกันไม่ได้ เป็นส่วนหนึ่งของกัน และเชื่อมโยงกัน

3. เป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญญา ในลักษณะที่เกี่ยวเนื่องกับปัญญาและเหนือปัญญาทั่วไป

4. เป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนา และบางส่วนก็เหนือศาสนา

ทัศนีย์ ทองประทีป (2548) ได้สรุปความหมายของ คำว่าจิตวิญญาณ ไว้ 2 ประเด็นดังนี้

1. จิตวิญญาณในมิติที่เกี่ยวข้องกับศรัทธา ปัญญา และคุณธรรม หมายถึง สภาพธรรมะที่เป็นนามธรรมที่มีอยู่ในบุคคล และถือได้ว่าเป็นแก่นของชีวิตซึ่งทำหน้าที่เชื่อมประสานการทำงานในส่วนอื่นๆ ของร่างกายซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความนึกคิดที่ทำให้มนุษย์มีเหตุผลและรู้จักควบคุมอารมณ์จึงทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ Spirituality จึงเปรียบเหมือนพลังปัญญาหรือแหล่งของความหวังที่ช่วยให้มนุษย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อมุ่งสู่คุณค่าหรือเป้าหมายที่สูงส่งของชีวิต Spirituality ในส่วนนี้ยังเป็นพลังอำนาจที่ทำให้มนุษย์สัมผัสได้ถึงสัจธรรม ความงดงามและความดี มีศรัทธาต่อพระเจ้า ต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรืออำนาจที่อยู่เหนือความสามารถของมนุษย์

2. จิตวิญญานในมิติของความสัมพันธ์ หมายถึง การที่มนุษย์เข้าใจตนเองในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อมและ/หรือธรรมชาติที่อยู่รอบตัว จึงทำให้บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ สัตว์และสิ่งแวดล้อมด้วยความเกื้อกูลหรือเมตตาต่อกัน

ฟาริดา อิบราฮิม (2534) ได้อธิบายว่า มิติที่ควบคุมหน้าที่และการทำงานของบุคคลให้ประสบความสำเร็จและมีความสุข คือ มิติในส่วนจิตวิญญาน คนที่มีพัฒนาการในจิตวิญญานดีจะมีมีโนธรรม คุณธรรมและจริยธรรม จนสามารถควบคุมจิตของตนเองให้มีสมาธิและใช้ปัญญาในการแสวงหาความรู้แก่จิตวิญญานด้วยเหตุด้วยผล มีกรอบแนวคิดที่ชัดเจนเพราะมองสรรพสิ่งด้วยกระบวนการแก้ปัญหา มองด้วยความเข้าใจชีวิตและความทุกข์ รู้เหตุรู้ผล และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยความรู้เท่าถึงการณ์ เพราะรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่นและรู้จักสภาพแวดล้อมเป็นอย่างดี

สุมน อมรวิวัฒน์ (2535) ก็ได้ให้ความหมายของจิตวิญญานครูไว้ว่า จิตวิญญานครู ประกอบด้วย การเป็นกัลยาณมิตร การเป็นผู้นำทางปัญญาและวิญญาน การมีความเป็นมนุษย์และดำรง

คำจูนความเป็นไทยมีศาสตร์และศิลป์ในการสอน

พะนอม แก้วกำเนิด (2552) ได้ให้ความหมายของคำว่าจิตวิญญานของความเป็นครูว่า จิตวิญญานของความเป็นครูเป็นความรู้สึกนึกคิดที่เกิดจากความตระหนัก (เห็นคุณค่าตนเอง) และศรัทธา (ความเชื่อและความเคารพในความเป็นตนเอง) เป็นความเชื่อที่อยู่เหนือเหตุผล ให้ความสำคัญความมีคุณค่าของบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาเยาวชน มีความผูกพันมุ่งมั่นกระทำหน้าที่ให้เกิดความสัมฤทธิ์สูงสุด

จากการประมวลแนวคิดเกี่ยวกับจิตวิญญานและจิตวิญญานความเป็นครูแสดงให้เห็นว่า จิตวิญญานเป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ ของชีวิตรวมถึงในบริบทของการทำงาน จิตวิญญานเป็นพลังภายในของบุคคลที่ทำให้เกิดความแข็งแกร่งในการดำเนินชีวิต ครูที่มีจิตวิญญานความเป็นครูจึงหมายถึงครูที่มีความตระหนักรู้ในความเป็นครู ซึ่ง การตระหนักรู้ในความเป็นครูนั้นจะเป็นสภาวะที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความคิดและความปรารถนาที่ครูมีต่ออาชีพครูของตนเองซึ่งส่งผลให้เกิดความรู้สึกการรับรู้ การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่ออาชีพครู เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดและการกระทำของตนเองด้วยการปฏิบัติตน

อยู่บนวิถีแห่งความเป็นครูที่ดีโดยมีเป้าหมาย
ในการทำงานเพื่อเด็กและปฏิบัติต่อเด็กด้วย
ความรักและความเมตตา

จรรยาบรรณครู

จรรยาบรรณครูเป็นแบบแผนการ
ปฏิบัติสำหรับครู เพื่อสร้างแนวทางการ
ปฏิบัติที่มีระเบียบแบบแผน มีทิศทางและ
อยู่ในค่านิยมของสังคม จรรยาบรรณครูจึง
เป็นแบบอย่างและแนวทางในการสร้าง
จิตสำนึกของความเป็นครูให้มีขึ้นในตัวของ
ครู จรรยาบรรณครูเป็นแนวทางในการปลูก
ฝังระบบคุณค่าของความเป็นครูให้เข้าสู่วิถี
ความคิดและเข้าสู่วิถีในการการปฏิบัติตน
ของครู จรรยาบรรณครูจึงเป็นแนวทางที่ช่วย
ให้ครูได้ปฏิบัติตนอยู่บนวิถีแห่งความเป็นครู
ที่ดี “จรรยาบรรณครู” ที่คุรุสภา (2559:
ออนไลน์) ระบุไว้มี 9 ประการ ดังนี้

จรรยาบรรณข้อที่ 1 ครูต้องรักและ
เมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ
ส่งเสริม ให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่
ศิษย์โดยเสมอหน้า

จรรยาบรรณข้อที่ 2 ครูต้องอบรม
สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะ
และนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้แก่ศิษย์อย่างเต็ม
ความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

จรรยาบรรณข้อที่ 3 ครูต้อง
ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์
ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

จรรยาบรรณข้อที่ 4 ครูต้องไม่
กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทาง
กาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคมของ
ศิษย์

จรรยาบรรณข้อที่ 5 ครูต้องไม่แสวง
ประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ ใน
การปฏิบัติหน้าที่ตามปกติและไม่ใช้ศิษย์
กระทำการใดๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้
แก่ตนโดยมิชอบ

จรรยาบรรณข้อที่ 6 ครูย่อมพัฒนา
ตนเองทั้งในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ
และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทาง
วิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
อยู่เสมอ

จรรยาบรรณข้อที่ 7 ครูย่อมรักและ
ศรัทธาในวิชาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีของ
องค์กรวิชาชีพครู

จรรยาบรรณข้อที่ 8 ครูพึงช่วยเหลือ
เกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์โดยยึด
มั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีใน
หมู่คณะ

จรรยาบรรณข้อที่ 9 ครูพึงประพฤติ
ปฏิบัติตน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และ
พัฒนาภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย

หลักจรรยาบรรณครูทั้ง 9 ข้อนี้ ข้อ
ที่1-5 เป็นจรรยาบรรณของครูที่มีต่อศิษย์
ข้อที่ 6 เป็นจรรยาบรรณที่มีต่อตนเอง
ส่วนข้อที่ 7 เป็นจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
ในข้อที่ 8 เป็นจรรยาบรรณต่อผู้ที่ร่วม

ประกอบวิชาชีพ และข้อที่ 9 เป็นจรรยาบรรณต่อสังคม

การตระหนักรู้ในความเป็นครูและปฏิบัติตนอยู่บนวิถีแห่งจรรยาบรรณครูจึงเป็นวิถีทางหนึ่งที่จะช่วยให้ครูได้ปฏิบัติตนอยู่บนวิถีแห่งความเป็นครูที่ดีและเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูแต่ก็ยังมีวิถีทางอื่นๆ อีกที่จะช่วยพัฒนาจิตวิญญาณของความเป็นครู นั่นก็คือ การมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่ทำให้คุณค่าสูงสุดในชีวิต เช่น พระเจ้า อำนาจเหนือธรรมชาติ สิ่งที่ยึดเหนี่ยวศรัทธา ปรัชญาของชีวิต หลักคำสอนของศาสนา เป็นต้น

ในลำดับต่อไปผู้เขียนจะได้กล่าวถึงการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูตามวิถีของศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก

การศึกษาคาทอลิกและครูคาทอลิก

เป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิกนั้นมีสามประการคือ

1. จัดการศึกษาแบบคาทอลิก ที่มุ่งเน้นงานอภิบาลและการอบรมหล่อหลอมนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณ ด้วยจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร เพื่อให้นักเรียนดำเนินชีวิตในหนทางของความเป็นหนึ่งเดียวกันกับผู้อื่นและสร้างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

2. เป็นฐานการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้าซึ่งนำความรอดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร์

3. เป็นสนามแพร่ธรรมด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนให้มีจิตอาสาและเป็นผู้ นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม

หลักการเบื้องต้นของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

หลักการเบื้องต้นของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิกมี 10 ประการ ดังนี้

1. มีพระเยซูคริสต์เป็นรากฐานของกิจกรรมทั้งปวง การศึกษาคาทอลิกจึงนำคุณค่าพระวรสารมาบูรณาการในการสอนทุกสาระการเรียนรู้ทุกรายวิชา รวมทั้งมาเป็นแนวทางในการจัดบรรยากาศของโรงเรียนและการจัดกิจกรรมต่างๆ

2. มีจุดหมายทางการศึกษาที่จะหล่อหลอมให้นักเรียนมุ่งสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การศึกษาคาทอลิกมีจุดหมายที่จะหล่อหลอมนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ในทุกมิติทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจและจิตวิญญาณ ศาสนาคริสต์มีความเชื่อว่า พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ตามพระฉายาของพระเจ้าและทรงรักและรับมนุษย์เป็น

บุตรของพระองค์มนุษย์ทุกคนจึงมีศักยภาพที่จะพัฒนาตนให้เป็นผู้มีเหตุผล ใช้สติปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เพื่อสร้างความมีคุณธรรมสู่ความบริบูรณ์ในฐานะบุตรของพระเจ้า

3. มุ่งพัฒนามนุษย์เป็นรายบุคคล การศึกษาคาทอลิกให้ความสำคัญต่อธรรมชาติของการเรียนรู้ของมนุษย์ แต่ละบุคคลซึ่งแตกต่างกัน ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องคำนึงถึงศักยภาพทางร่างกาย สติปัญญาและจิตใจของนักเรียนแต่ละคนตามบริบทของเขา รวมถึงกระแสเรียกของแต่ละคนด้วย

4. ให้ นักเรียน มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน การเป็นมนุษย์ คือการได้รับพรแห่งสติปัญญาและอิสราภาพ การศึกษาย่อมไม่ใช่การศึกษาที่แท้จริง หากนักเรียนไม่มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันและอย่างสมัครใจในการเรียนรู้ของตน นักเรียนควรได้รับการสนับสนุนให้เรียนรู้ด้วยการลงมือทำและตอบสนองด้วยสติปัญญา ความมุ่งมั่น และอารมณ์อันละเอียดอ่อน

5. มุ่งให้นักเรียนรู้จักแสวงหาความจริงและเข้าถึงคุณค่าอย่างเป็นองค์รวม การศึกษาคาทอลิกมุ่งให้นักเรียนแสวงหาและเรียนรู้เพื่อเข้าถึง

ความจริงเกี่ยวกับมนุษย์ โลกและจักรวาล ทั้งนี้อยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่ามนุษย์ โลก และสิ่งสร้างทั้งหมดมาจากพระเจ้า สาระของความจริงเกี่ยวกับมนุษย์ โลกและจักรวาลมีอยู่แล้วและมีได้เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ความรู้และความเข้าใจของมนุษย์ในความจริงนี้กระจำจรัสขึ้นตามกาลเวลา จากการสังเกต การค้นคว้าแสวงหาและประสบการณ์ของมนุษย์ที่สะสมอย่างเป็นระบบ และเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะโดยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

6. บูรณาการองค์ความรู้และคุณค่าขององค์ความรู้เข้ากับคุณค่าพระวรสารจนเป็นหนึ่งเดียว การศึกษาคาทอลิกมีแรงบันดาลใจจากคุณค่าพระวรสาร โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับความรักความจริง ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและความยุติธรรม ดังนั้นการศึกษาต้องไม่เพียงแต่การทำให้ นักเรียนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้และคุณค่าขององค์ความรู้เท่านั้น แต่ยังต้องทำให้นักเรียนสามารถบูรณาการองค์ความรู้และคุณค่าเข้ากับพระวรสาร

7. มีหลักสูตรที่เสนอภาพองค์รวม

ของความเป็นมนุษย์เพื่อให้เข้าถึงคุณค่าที่มีบูรณาการ การศึกษาคาทอลิกตั้งอยู่บนหลักการที่ว่า “ความรู้ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อ เป็นบ่อเกิดแห่งปัญญา และมุมมองชีวิต” หลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของการศึกษาคาทอลิกต้องให้ภาพที่เป็นองค์รวมอย่างชัดเจนและเพียงพอ โดยมีจุดหมายปลายทางที่นักเรียนจะได้เรียนรู้และเข้าถึงคุณค่าที่แท้จริงของสาระวิชาที่บูรณาการกับคุณค่าพระวรสาร

8. มีกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง การไตร่ตรอง (Reflection) เป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งของกระบวนการการศึกษาคาทอลิก เพราะจะทำให้เกิดความสำนึกเชิงวิพากษ์ในการพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อให้เกิดการไตร่ตรองจึงควรมีการตั้งคำถามอย่างสม่ำเสมอ ไม่เพียงแค่คำถาม ‘อะไร’ และ ‘อย่างไร’ แต่รวมถึง ‘ทำไม’ ด้วย เพื่อชี้ให้เห็นและเจาะลึกถึงผลลัพธ์ เกิดการตรวจสอบและตีความข้อเท็จจริงจากประสบการณ์อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่เข้าถึงคุณค่าและความหมายถึงระดับจิตวิญญาณ

9. มีครูเป็นแบบอย่างผู้เอื้อให้เกิดการ

เรียนรู้และเพื่อนร่วมทางชีวิต การศึกษาคาทอลิกเรียกร้องให้ครูใช้ชีวิตเป็นประจักษ์พยานที่นักเรียนสัมผัสได้ กล่าวคือ เป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติที่ดี ปฏิบัติในสิ่งที่สอน เป็นตัวอย่างในการใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ รวมทั้งเป็นผู้ที่รักและสื่อสารความจริงที่จะให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความจริงในตัวเอง ในขณะที่เดียวกัน ครูมีหน้าที่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมให้แก่ นักเรียน ครูพึงวางแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของนักเรียนแต่ละคน ครูต้องให้กำลังใจ กระตุ้น ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตลอดจนตักเตือนอย่างเป็นมิตร เพื่อให้เกิดผลทั้งทางวิชาการและทางศีลธรรม และที่สุด ครูภาวนาให้แก่ นักเรียนแต่ละคน นอกจากนี้ ครูพึงใส่ใจในการพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาความรู้ จิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอน และให้คำแนะนำแก่นักเรียนตลอดจนพัฒนาจิตใจและจิตวิญญาณของตนเองอย่างสม่ำเสมอเป็รับแรงบันดาลใจจากพระจิตเจ้าและพระพรของพระองค์ คณะครูร่วมกันเป็นประจักษ์พยานถึงการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ด้วยการทำงานร่วมกัน

อย่างร่วมอุดมการณ์ ภาวนาด้วยกัน
สามัคคีรับผิตชอบ เสียสละและอุทิศ
ตน

10. มีความเป็นชุมชน (Community) และเสริมสร้างจิตวิถึแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกัน (Spirituality of Communion) ความเป็นชุมชนเป็นหัวใจสถานศึกษาคาทอลิกและการให้การศึกษาอบรมด้วยวิถีจิตแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกัน และเพื่อวิถีจิตแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกันเป็นเป้าหมายที่สำคัญยิ่งของการศึกษาคาทอลิกอันนำสู่การสร้างอาณาจักรของพระเจ้า (สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. 2556)

จะเห็นได้ว่า การศึกษาที่เป็นคาทอลิกนั้นจะมีศูนย์กลางที่พระเยซูคริสต์และข่าวดีของพระเยซูคริสต์จะถูกแสดงให้เห็นประจักษ์ดังนี้คือ

» การเป็นชุมชนแห่งความเชื่อ รับใช้ภาวนา และโมทนาคุณพระเจ้า

» การพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลให้บรรลุถึงศักยภาพของเขาในบรรยากาศแห่งความปีติยินดี อิสราภาพ ความเคารพซึ่งกันและกัน ความท้าทาย ความร่วมมือร่วมใจ และความรื่นเริง

» การสร้างเสริมชีวิตของนักเรียนให้ครบครัน ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตวิญญาณ ศีลธรรม สังคมและอารมณ์

» การส่งเสริมจิตตารมณ์แห่งความรัก ความยุติธรรมในสังคม ความตระหนักรู้ในความเป็นไปของโลกและความเข้าอกเข้าใจผู้อื่น อันจะนำไปสู่การแสวงหาและความร่วมมือกับผู้อื่นอย่างเป็นรูปธรรม

» วัฒนธรรมแห่งความอดกลั้นและยอมรับ เคารพ ส่งเสริม รับผิดชอบ แสวงหาความเข้าใจร่วมกัน มีความไว้วางใจ พร้อมที่จะคืนดี สนิทสนม และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติได้ในท่ามกลางความแตกต่างที่หลากหลายทางอัตลักษณ์ของแต่ละคน และ

» การเตรียมนักเรียนให้สามารถที่จะดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าและมีความหมาย อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อส่วนรวม

การศึกษาคาทอลิกจะเป็นจริงได้โดยที่ครูจะต้องดำเนินชีวิตเป็นประจักษ์พยานที่มีความลึกซึ้งในวิถีของจิตวิญญาณโดยครูจะต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างสรรค์ ครูต้องพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาการและในด้านจิตวิญญาณความเป็นครู

อย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น ครูนอกจากจะเป็นผู้เอื้อให้เกิดการเรียนรู้แล้วครูยังต้องเป็นเพื่อนร่วมทางชีวิตของนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่มีระหว่างบุคคลและความเป็นชุมชนที่ก้าวเดินไปในหนทางสู่ความเป็นจริง ความดีและ ความงาม

ท่าน ฟ.ฮิลล์:แบบอย่างของ ครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู

“วิชาเหมือนสินค้ำ

ต้องยากลำบากไป

จงตั้งเอากายเจ้า

ความเพียรเป็นโยธา

นิ้วเป็นสายระยาง

ปากเป็นนายงานไป

สติเป็นทางเสือ

ถือไว้อย่าให้เอียง

ปัญญาเป็นกล่องแก้ว

เจ้าจงเอาหูตา

ชี้เกียดคือปลาร้าย

เอาใจเป็นปืนคม

จึงจะได้สินค้ำมา

จงหมั่นมั่นหมายใจ

อันมีค่าอยู่เมืองไกล

จึงจะได้สินค้ำมา

เป็นลำภาอันโสภา

แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ

สองเท้าต่างสมอใหญ่

อัชฌาฬยเป็นสเปียง

ถือท้ายเรือไว้ให้เที่ยง

ตัดแล่นเลียงข้ามคงคา

ล่องดูแถวแนวหินผา

เป็นลำต้าพังดูลม

จะทำลายให้เรือจม

ยิงระดมให้จมไป

คือวิชาอันพิสดาย

อย่าได้คร้านการวิชา”

บทอาขยานข้างต้นที่ผู้เขียนยกมานี้ เป็นบทอาขยานที่คุณครูให้ผู้เขียนและเพื่อน ๆ นักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ท่องกัน ทุกวันก่อนเลิกเรียนในตอนเย็น ซึ่งแม้ว่าเวลาจะผ่านมานานหลายสิบปีแล้วก็ตามแต่ผู้เขียนก็ยังสามารถท่องอาขยานบทนี้ได้จนถึงทุกวันนี้ ทั้งนี้ก็เพราะว่าอาขยานบทนี้มีเนื้อหาที่สอนใจเป็นอย่างมาก ทำให้เห็นคุณค่าของวิชาความรู้และมีความอดทนและ

มีความเพียรเมื่อต้องพบกับความยากลำบากในการเรียน ผู้ที่แต่งอาขยานบทนี้ก็คือ ฟ.ฮิลล์ (F.Hillaire) ซึ่งท่านเป็น 1ใน5 ของภราดาเซนต์คาเบรียลที่มาจากประเทศฝรั่งเศส ท่านเดินทางมาเมืองสยาม เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.2444 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อเข้ามาบริหารโรงเรียนอัสสัมชัญ ตามข้อตกลงกับบาทหลวงเอมิล กอลมเบต์ เจ้า

อวาสวดีอัสสัมชัญ ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งและปกครองโรงเรียนมาตั้งแต่ พ.ศ.2428 เมื่อ บราเดอร์ ฟ.ฮีแลร์ มาถึงสยาม ท่านเพิ่งมีอายุย่างเข้า 20 ปี ท่านเป็นภราดาที่หนุ่มที่สุดใย่ขณะแต่บุคลิกของท่านมีลักษณะน่าเกรงขามเพราะท่านไว้หนวดและเลี้ยงเคราสีดำยาวถึงน้าอก ในวันแรกที่ท่านเข้ามาในโรงเรียนอัสสัมชัญ ท่านพบว่านักเรียนตัวเล็กๆกำลังท่องหนังสือ **มูลบทบรรพกิจ** ท่านมีความรู้สึกว่าภาษาไทยที่ท่านได้ยินนั้นช่างไพเราะเพราะมีเสียงสูงๆต่ำๆ ฟังคล้ายเสียงดนตรี ทำให้ท่านตั้งปณิธานอันแน่วแน่ว่าท่านต้องเรียนรู้ภาษาไทยให้จงได้

บราเดอร์ ฟ.ฮีแลร์ เป็นคนฉลาดและมีอัจฉริยะทางด้านภาษาศาสตร์ ประกอบกับท่านเป็นคนที่ยืนและมีความมุ่งมั่น อีกทั้งท่านยังได้ครูสอนภาษาไทยที่เก่งคือ ท่านมหาทิม ครูวัน (พระยาวารสิริ) ท่านมหาศุข ศุภศิริ และครูฟุ้ง เจริญวิทย์ ทำให้ท่านเรียนรู้ภาษาไทยได้เร็ว ไม่นานนักท่านก็มีความสามารถในการ ฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่ว หลังจากที่ท่านอยู่เมืองไทยประมาณ 9 ปี ความรู้ภาษาไทยของท่านก็แตกฉานเป็นอันมาก ในปี 2453 ท่านจึงเริ่มแต่งหนังสือ **ตรุณศึกษา** เพื่อใช้เป็นตำราเรียนภาษาไทยสำหรับเด็กที่เริ่มเรียน แทนหนังสือ **มูลบทบรรพกิจ** โดยท่านได้รับความกรุณาจาก

สมเด็จพระยาตำรงราชานุภาพ เป็นผู้ทรงตรวจแก้ไขให้หนังสือ **ตรุณศึกษา** เล่มแรก ตอน กอ ขอ นี้ ได้รับคัดเลือกให้พิมพ์เป็นหนังสือที่ระลึกในงานพระบรมศพของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ด้วย

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นตลอดจนกำลังใจและความช่วยเหลือที่ท่านได้รับจากสมเด็จพระยาตำรงราชานุภาพ ทำให้บราเดอร์ ฟ.ฮีแลร์ มีความมุ่งมั่นแต่งหนังสือชุด **ตรุณศึกษา** จนครบ 5 เล่ม ภายในเวลา 11 ปี เพื่อใช้สอนนักเรียน ตั้งแต่ชั้นมูลจนถึงชั้นประถมปีที่ 4 หนังสือชุด **ตรุณศึกษา** นี้ ได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการและใช้เป็นตำราเรียนภาษาไทยในโรงเรียนอัสสัมชัญและโรงเรียนที่อยู่ภายใต้การบริหารของคณะภราดาเซนต์คาเบรียลทุกแห่งในประเทศไทยตลอดจนโรงเรียนในเครือคาทอลิก บราเดอร์ ฟ.ฮีแลร์ จึงเป็นฝรั่งต่างชาติคนแรกและคนเดียวที่ได้แต่งตำราเรียนภาษาไทยขึ้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนไทย

บราเดอร์ ฮีแลร์ จึงเป็นแบบอย่างของครูที่พร้อมจะรับข้อมูล และความรู้อย่างใหม่ๆเพื่อพัฒนาตนเอง ดังจะเห็นว่าท่านเริ่มเรียนรู้ภาษาไทยไปพร้อมกับนักเรียนชั้นประถมจนเข้าใจภาษาไทยอย่างแตกฉาน บราเดอร์ ฮีแลร์ เรียนรู้รูปแบบการสอนด้วยบทร้อยกรองจากการได้อ่าน

เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา ของท่านสุนทรภู่ ซึ่งเป็นวรรณคดีที่สุนทรภู่ตั้งใจแต่งขึ้นเพื่อเป็นแบบเรียนสอนอ่านมาตราตัวสะกดจนท่านสามารถแต่งหนังสือชุดตรุณศึกษาเป็นตำราภาษาไทยสำหรับสอนนักเรียนไทยทั่วๆ ที่ท่านเป็นฝรั่งต่างชาติ

ต่อมา ในปี พ.ศ.2456 บราเดอร์ ฮีแลร์ ได้ออกหนังสือโรงเรียนราย 3 เดือน ชื่อ “อัสสัมชัญอุโฆษสมัย” โดยท่านรับเป็นบรรณาธิการและท่านได้สนับสนุนให้นักเรียนเขียนบทความ บทร้อยกรอง เพื่อลงพิมพ์ในหนังสือ “อัสสัมชัญอุโฆษสมัย” ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญรักภาษาไทยและรู้จักใช้ภาษาไทยให้ได้ดี ไม่แพ้ภาษาอังกฤษ/หรือภาษาฝรั่งเศสที่โรงเรียนอัสสัมชัญเน้นและให้ความสำคัญด้วยเหตุนี้เอง นักเรียนเก่าอัสสัมชัญซึ่งเป็นลูกศิษย์ของบราเดอร์ ฮีแลร์ นอกจากจะเก่งภาษาอังกฤษ/หรือ ฝรั่งเศสแล้ว ยังเก่งภาษาไทยจนถึงขั้นแต่งโคลง กลอน ได้ดีอีกด้วย เช่น ดร.ป๋วย อึ้งภากรณ์ ศ.สุกิจ นิมมานเหมินทร์ และอาจารย์สุลักษณ์ ศิวรักษ์ เป็นต้น

ในช่วงที่บราเดอร์ ฮีแลร์ ทำหนังสือ “อัสสัมชัญอุโฆษสมัย” ท่านมีโอกาสได้ใช้ความรู้ภาษาไทยของท่านอย่างเต็มที่ โดยเขียนบทความ นิทาน โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ที่มีคติสอนใจ ลงในหนังสืออุโฆษสมัยอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสามารถรวบรวม

เป็นหนังสือเล่มใหญ่ได้หลายเล่ม และเมื่อสมเด็จพระปรมัยยิกายติราชานุภาพ โปรดให้ท่านแปลจดหมายเหตุของ มองซิเออร์ เดอวีเซ ว่าด้วยเรื่อง ‘ทูตไทยไปเมืองฝรั่งเศส’ ท่านก็สามารถแปลได้ดีมาก เพราะท่านมีความรู้ทั้งภาษาฝรั่งเศสและภาษาไทยอย่างลึกซึ้ง เมื่อท่านแปลเสร็จแต่ละตอน ท่านก็ส่งถวายสมเด็จพระปรมัยยิกายติราชานุภาพ พร้อมทั้งลงพิมพ์ในหนังสืออุโฆษสมัย ต่อมา ราชบัณฑิตสภาได้รวบรวมจัดพิมพ์ในชุดประชุมพงศาวดาร ภายใต้ชื่อใหม่ว่า “โกศปานไปฝรั่งเศส”

นอกจากนี้ ท่านยังส่งสำนวนร้อยกรองเข้าประกวดในหัวข้อที่ สามัคยาจารย์สมาคมจัดขึ้นในโอกาสต่างๆ และได้รับรางวัลอยู่เสมอ ในงานบรมราชาภิเษกพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 ในปี พ.ศ.2468 ท่านได้รับเลือกให้เป็นผู้ประพันธ์และอ่านคำถวายพระพรชัยมงคล ในนามของมิสซังคาทอลิกด้วย ท่านได้รับการยกย่องจากนักปราชญ์และกวีชาวไทยในสมัยนั้นเป็นอย่างมาก เมื่อปีพ.ศ. 2474 ได้มีการจัดตั้งสมาคมวรรณคดีขึ้น สมเด็จพระปรมัยยิกายติราชานุภาพจึงโปรดเชิญ บราเดอร์ ฮีแลร์ให้เป็นกรรมการด้วย ท่านจึงเป็นฝรั่งต่างชาติคนเดียวที่ได้เป็นกรรมการของสมาคมอันทรงเกียรติแห่งนี้

แม้ว่าบราเดอร์ฮีแลร์จะเป็นคริสตศาสนิกชน แต่ท่านก็พยายามศึกษาวิถีชีวิต

ของพุทธศาสนิกชนเพื่อให้เข้าใจถึงธรรมชาติ แนวคิด และความเชื่อของคนไทย เราจะเห็นได้จากเนื้อหาต่างๆ ที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียนและในคำประพันธ์ในโอกาสต่างๆ ที่ท่านเขียน ท่านจะสอดแทรก บทสอนใจ คุณธรรม และจริยธรรมในข้อเขียนของท่านเสมอ

ตัวอย่างเช่น คำประพันธ์ ในหัวข้อ “คนดีที่พึงประสงค์”

อันคนดี ที่ไทย ใฝ่ประสงค์

ไม่เจาะจง คนรวย หรือสวยสี่

ไม่ใช่คน ปริญญา วิชาดี

แต่แข็งสู้ ถึงขนาด ที่ชาดิงอม

ไม่ใช่เช่น พุ่มพวง ลวงประดิษฐ์

งามวิจิตร แต่รูป จูบไม่หอม

ไม่ใช่เช่น ถ้ามะรงค์ เครื่องทรงปลอม

ที่เขาย้อม ทองเปลว เลวจริงจริง

อันคนดี ที่ไทย ใฝ่ประสงค์

คือคนตรง เช่นพันท้าย นรสิงห์

หัวเรือหัก พักให้ ใครมาติง

ขึ้นตลิ่ง ร้องให้พ้น จนบัลลย

คนเช่นนี้ มีน้อย เหมือนพลอยเพชร

แต่ละเม็ด ค่าเท่า ภูเขาใหญ่

ควรเชิดชู คู่ควง กับดวงใจ

เพื่อชาติไทย รุ่งโรจน์ ปราโมทย์เอย

คำประพันธ์ที่ผู้เขียนยกมาเป็นตัวอย่างข้างต้นนี้ สะท้อนให้เห็นว่า บราเดอร์ ฮีแลร์ มิได้มีความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยเท่านั้น แต่ท่านยังมีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจใน วิถีชีวิต วัฒนธรรม ค่านิยม และทัศนคติของคนไทยอย่างลึกซึ้ง

ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา บราเดอร์ฮีแลร์ ได้รับการแต่งตั้งจากอธิการโรงเรียนให้เป็นอาจารย์ผู้ปกครอง ซึ่งท่านก็ได้ทำหน้าที่นี้ติดต่อกันเป็นเวลานาน บราเดอร์ ฮีแลร์ ได้จัดให้มีการอบรมจิตใจและสอนศีลธรรมจรรยาแก่นักเรียนสัปดาห์ละครั้ง โดยเน้นให้นักเรียนตั้งใจเล่าเรียนหาความรู้ มีกิริยามารยาทเรียบร้อย

อ่อนน้อมถ่อมตน มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ผู้มีพระคุณ และประเทศชาติ ตัวท่านเองก็เป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติที่ดีปฏิบัติในสิ่งที่สอน ตัวอย่างเช่น เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ฝรั่งเศสสู้รบกับเยอรมัน ท่านก็ได้เดินทางกลับฝรั่งเศสเพื่อไปทำงานช่วยหน่วยพยาบาลในสนามรบและมียู่ครั้งหนึ่งที่แคมป์พยาบาลกลางสมรภูมिरบ ท่านได้ยืมทหารฝรั่งเศสที่บาดเจ็บคนหนึ่งพูดแสดงความเคียดแค้นทหารเยอรมัน ท่านได้บอกกับทหารผู้นั้นว่า “ทุกคนในโลกนี้ไม่ว่าจะเป็นฝรั่งเศส เยอรมัน สยามต่างเป็นพี่น้องอยู่บนผืนโลกเดียวกัน ทุกคนเป็นลูกพระเจ้าองค์เดียวกัน ไม่ควรจะแบ่งเชื้อชาติ อย่าไปเคียดแค้น ทุกคนควรมอบ

ความรักและความเมตตาซึ่งกันและกัน” ท่านเป็นผู้ที่มองทุกอย่างในโลกนี้ด้วยหัวใจที่มีแต่ความรัก และเมื่อสงครามโลกยุติ ท่านจึงเดินทางกลับมายามอีกครั้ง นอกจากนี้ท่านยังเป็นผู้ที่มีจิตวิทยาสูง มีวาทศิลป์ดีมีอารมณ์ขัน ทำให้การอบรมลูกศิษย์ของท่านเป็นสิ่งที่ไม่น่าเบื่อ นักเรียนอัสสัมชัญทุกรุ่นรวมทั้งผู้ปกครองต่างรัก เคารพ และเลื่อมใสท่าน

ในกรณีของนักเรียนที่มีความประพฤติไม่ดี เกเร ชอบหนีเรียน หรือชอบทะเลาะวิวาทท่านก็จะลงโทษและคอยเคี่ยวเข็ญอบรมสั่งสอนให้ประพฤติตนให้ดีขึ้น แม้ในการลงโทษนักเรียนที่เกเร ท่านก็จะทำด้วยความยุติธรรม กล่าวคือ ไม่ว่านักเรียนที่เกเรคนนั้น จะเป็นลูกเจ้านาย ลูกนักการเมืองผู้ทรงอิทธิพล หรือลูกนักธุรกิจใหญ่เมื่อทำผิดก็ต้องถูกท่านลงโทษอย่างเสมอหน้ากัน นักเรียนที่เกเรหลายคน เมื่อเติบโตขึ้นมา และมีหน้าที่ตำแหน่งการงานใหญ่โต ต่างก็ยอมรับว่า ที่พวกเขาเจริญก้าวหน้าก็เพราะคำสั่งสอนของบราเดอร์ฮีแลร์

ถึงแม้ว่า บราเดอร์ฮีแลร์จะรับภาระหนักในการทำหน้าที่อาจารย์ผู้ปกครอง แต่ท่านก็ได้ทิ้งงานสอนของท่าน วิชาที่ท่านสอนประจำคือ วิชาแปลไทยเป็นอังกฤษในบางครั้งท่านจะให้นักเรียนแปล วรรณคดี หรือ พงศาวดารประวัติศาสตร์ไทยเป็น

อังกฤษ และถ้าหากมีคำศัพท์ภาษาไทยยากๆ ที่นักเรียนไม่เข้าใจ ท่านก็จะอธิบายโดยแปลไทยเป็นไทยก่อน นักเรียนจึงจะสามารถแปลเป็นภาษาอังกฤษได้ และถ้าในชั้นเรียนใดที่วิชาภาษาไทยขาดครูสอน ท่านก็สามารถเข้าสอนแทนได้

บราเดอร์ฮีแลร์ทำงานหนักมาตลอดจนเมื่อปี พ.ศ.2497 เมื่อท่านอายุย่างเข้า 73 ปี สุขภาพของท่านเริ่มเสื่อมลงแต่ท่านก็ยังขออยู่ที่โรงเรียนอัสสัมชัญต่อไป เพราะท่านมีความสุขที่ได้อยู่ใกล้ๆ นักเรียนของท่าน ท่านป่วยด้วยโรคเบาหวานอย่างแรง บราเดอร์ฮีแลร์มีชีวิตบั้นปลายที่สงบ ท่านมีความสุขที่ได้เฝ้ามองนักเรียนอัสสัมชัญวิ่งเล่นกันในสนามอย่างมีความสุข วาระสุดท้ายของท่านมาถึงเมื่อท่านหกล้มที่ระเบียงห้องพักและเข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลได้ไม่นานก็ถึงแก่กรรมในวันที่ 3 ตุลาคม 2511 สิริอายุได้ 87 ปี

บราเดอร์ ฟ.ฮีแลร์ ไม่เคยรับตำแหน่งเป็นอธิการหรือรับผิดชอบด้านบริหารของโรงเรียนเลย ทั้งๆ ที่ท่านมีคุณสมบัติที่เพียบพร้อม ท่านพอใจที่จะเสียสละอุทิศตนกว่า 60 ปี ด้วยการเป็นเพียง “ครู” ที่ให้ความรู้ อบรมสั่งสอนเยาวชนไทยให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่ดีของประเทศชาติโดยไม่หวังผลตอบแทน หรือผลประโยชน์เพื่อตัวเองเลย ท่านเป็นครูที่ใช้ชีวิตเป็นประจักษ์พยานที่นักเรียนสามารถ

สัมผัสได้ เป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติที่ดี ปฏิบัติในสิ่งที่สอนและเป็นตัวอย่างในการใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ ดังคำกลอนที่ท่านแต่งเอาไว้ว่า “จงตื่นเกิดเปิดตาหาความรู้ เรียนคำครูคำพระเจ้าเฝ้าขยัน

จะอุดมสมบัติปัจจุบัน แต่สวรรค์ดีกว่าเราอย่าลืม”

บทสรุป

บราเดอร์ ฟ.ฮีแลร์ เป็นชาวต่างชาติที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นปูชนียบุคคลที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศไทยอย่างเอนกอนันต์ ท่านรักและผูกพันกับเมืองไทยเป็นอย่างมาก โดยท่านได้เคยกล่าวไว้อย่างน่าประทับใจว่า “ครูตั้งใจยึดสยามเป็นเมืองนอนอย่างแท้จริง เพราะสยามเป็นประเทศที่ทำให้ครูได้ทำให้ศิษย์ได้ดี” ดังนั้น ชีวิตของท่านจึงเป็นแบบอย่างของครูผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง คุณ

งามความดีของท่านจะจารึกอยู่ในจิตวิญญาณของบรรดาศิษย์และผู้ที่เคยรพณับถือท่านอย่างไม่รู้ลืม และแบบอย่างของท่านจะเป็นแรงบันดาลใจให้กับครูผู้มีอาชีพรุได้เป็นครูอาชีพหรือครูวิชาชีพเพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้เยาวชนไทยและการศึกษาไทยต่อไป

ผู้เขียนขอจบบทความนี้ด้วยการอัญเชิญพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่ครูอาวุโสเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2521 ดังนี้คือ “ถ้าครูไม่ห่วงประโยชน์ที่ควรจะห่วง หันไปห่วงอำนาจ ห่วงตำแหน่ง ห่วงสิทธิ์และห่วงรายได้กันมากเข้าๆ แล้วจะเอาจิตเอาใจที่ไหนมาห่วงความรู้ ความดี ความเจริญของเด็ก ความห่วงในสิ่งเหล่านั้น ก็จะไม่ค่อยดี บันทอนความเป็นครูไปจนหมดสิ้น จะไม่มีอะไรเหลือไว้พอที่ตัวเองจะภาคภูมิใจหรือผูกใจใครไว้ได้ ความเป็นครูก็จะไม่มีค่าเหลือให้เป็นที่เคารพบูชาอีกต่อไป”

- โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์. (2549). ทบทวนวิธีคิดเรื่องจิตวิญญาณ: การวิเคราะห์เชิงปรัชญาและแนวคิด.มูลนิธิสวดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- จรรยาบรรณครู 9 ประการ สืบค้นเมื่อ 19 มีนาคม 2559. จาก <http://sci.tech.dusit.ac.th/page/data/j9.pdf>
- จุมพล พุณท์ทรีวิน. (2546). สู่ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตวิญญาณ. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 32 ฉบับที่ 1 เลขหน้า: 131-144 ปีพ.ศ. 2546
- ทัศนีย์ ทองประทีป. (2548). จิตวิญญาณ: มิติหนึ่งของการพยาบาล. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์.
- ประเวศ วะสี. (2552). ปาฐกถา เรื่อง ภาพรวมความเคลื่อนไหว Spiritual Health in Thailand. สรุปการประชุม สานจิตเรศวนา: มหกรรมความรู้การพัฒนาจิต. 10-11 กันยายน 2552 ศูนย์การประชุมไบเทค บางนา. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสวดศรี สฤษดิ์วงศ์.
- เปรม ตินสุลานนท์. (2543). ทางเลือกของครู. เอกสารอัดสำเนา
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2543). ครูอาชีพ: บันทึกปลัดกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่สอง. สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2559. จาก <http://www.moe.go.th/web-panom/article-panom/book-panoom02.htm>
- พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาสภิกขุ). (2559). ธรรมสำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร. สำนักงานคณะกรรมการการประถมแห่งชาติ. หน้า 92-94
- พระราชดำรัสในหลวงเรื่อง “ครู” สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2559. จาก <https://www.gotoknow.org/posts/489840>
- ภราดา ฟ.ฮีแลร์ ครูฝรั่งแห่งตำราไทย. สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2559 จาก www.vcharkarn.com/article/50248
- ฟ.ฮีแลร์ ฝรั่งหัวใจไทยเกินร้อย. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2559 จาก www.tuaytoon.com/story.php?type=N&id=124

- พาริดา อิบราฮิม. (2534). “เรื่องของจิตวิญญาณ” การพยาบาลในมิติจิตวิญญาณ. อรพินท์ วีรจักร บรรณาธิการ. หน้า 17 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรม. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์. หน้า 168.
- สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย.(2012).ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษา
คาทอลิก ปี ค.ศ.2012-2015. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- สอ เสถบุตร. (2541). พจนานุกรมอังกฤษ:ไทย. กรุงเทพมหานคร. ไทยวัฒนาพานิช.
- สุมน อมรวิวัฒน์ (2535). สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย.(พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: เซเว่นพรินติ้ง. หน้า4.
- Good, C (1973). Dictionary of Education. (3rd.ed) New York: McGraw-Hill Book Company.

คุณครู... ประตูสู่การเรียนรู้

พิรพัฒน์ ถวิลรัตน์

(มหาวิทยาลัย)

“ครูที่ดีที่สุดสอนจากหัวใจ
ไม่ใช่จากหนังสือ” (นิรนาม)

คุณครูครับ คุณครูทราบหรือไม่ครับ
ว่า คุณครูคือ บุคคลสำคัญสำหรับการ
เรียนรู้ของลูกศิษย์เสมอ

คุณครูครับ แม้ยุคสมัยจะแปรเปลี่ยน
จากยุคแห่งการสอนให้ท่องจำในอดีต ที่
ยังขาดแคลนตำราและอุปกรณ์ที่ส่งเสริม
การเรียนรู้ มาสู่ยุคแห่งเทคโนโลยี

ดิจิทัล ซึ่งผู้คนแสวงหาคำตอบของความ
อยากรู้ หรือจากความไม่รู้ในเรื่องต่างๆ ได้
ด้วยตนเอง ผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
ที่ทันสมัย สอนให้คนรู้จักคิด และแสวงหา
คำตอบด้วยตนเองมากขึ้น ทว่า สิ่งหนึ่งซึ่ง
ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงคือ คุณครูยังคงมีความ
สำคัญต่อการเรียนรู้ของบรรดาเด็ก ๆ และ
เยาวชนอยู่เสมอ

นักจิตวิทยาการศึกษา, รองผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม, อาจารย์พิเศษด้านจิตวิทยา
ในสถาบันอุดมศึกษา, วิทยากรฝึกอบรมและบรรยายด้าน Counseling Psychology, Family Counseling, Balance of
Life, Congruent Communication และ Self-empowerment

“ถ้าลูกศิษย์ได้เรียนรู้จากครูที่ดี จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีและเร็วขึ้น”

คุณครูครับ จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ.2557 ประเทศไทยมีจำนวนคุณครูหรืออาจารย์ ในทุกระดับการศึกษา ทั้งที่สังกัดหน่วยงานรัฐบาลและสังกัดหน่วยงานเอกชน จำนวนทั้งสิ้น 641,793 คน บุคคลเหล่านี้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิต ให้กับบรรดาเด็กและเยาวชน ที่กำลังอยู่ในช่วงวัยแห่งการเรียนรู้ คุณครูคือ ผู้เปิดโลกทัศน์แห่งการเรียนรู้ และส่งผลต่อการดำรงอยู่ของสังคมไทย ในโลกอนาคต ซึ่งเต็มไปด้วยการแข่งขันและแสวงหาผลประโยชน์

นอกจากนี้ คุณครูยังเป็นต้นแบบและผู้กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ บุคลิกลักษณะความรู้ ตลอดจนเทคนิคการสอนของคุณครู ยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนรู้ และความรู้สึกใฝ่รู้ของลูกศิษย์เสมอ เพราะถ้าลูกศิษย์ได้เรียนรู้จากครูที่ดี จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีและเร็วขึ้น (วราศิริ วงศ์สุนทร, 2543)

คุณครูครับ พวกเราทุกคนเชื่อว่า คุณครูทุกคนอยากได้ชื่อว่า เป็นครูที่ดี ที่อบรมสั่งสอนแล้ว ช่วยให้นักศิษย์เป็นคนดี มีความรู้ควบคู่กับคุณธรรม เป็นที่ชื่นชมของผู้พบเห็น และเป็นความภาคภูมิใจของพ่อแม่ แต่การจะได้ชื่อว่า เป็นครูที่ดี ต้องเริ่มจากความดีภายในตน เริ่มจากการมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง และวิชาชีพครู จนกลายเป็นวิถีชีวิต มิใช่แค่อาชีพหนึ่งในชีวิตเท่านั้น

ด้วยเหตุนี้ การสร้างทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง จนอาจกล่าวได้ว่า คนที่มีความรู้แต่ขาดทัศนคติที่ดีต่อการสอน ย่อมจะเป็นครูที่ดีไม่ได้ และการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ยังจะช่วยให้บุคคลมีความเข้าใจในคุณลักษณะของวิชาชีพ มีความมั่นคงทางจิตใจ เหตุว่าเมื่อบุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใด ย่อมจะทำให้บุคคลนั้นรับรู้ ดีความและเข้าใจสิ่งนั้นในสภาพแวดล้อมต่างๆ อย่างมีความหมายสำหรับเขา (ธีระพร อุวรรณโณ, 2533 อ้างถึงใน กิ่งทิพย์ พุฒแก้ว, 2545)

A woman with dark hair tied back, wearing a light-colored shirt, is pointing her right index finger towards a chalkboard. The chalkboard features a drawing of the Earth with wavy lines representing clouds or air, and the chemical formula 'CO2' written twice. The background is slightly blurred, showing a classroom setting.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันเคยพระราชทานพระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ.2505 ว่า “การศึกษาเป็นเรื่องใหญ่ และสำคัญยิ่งของมนุษย์ คนเราเมื่อเกิดมาก็ได้รับการสั่งสอนจากบิดามารดา อันเป็นความรู้เบื้องต้น เมื่อเจริญเติบโตขึ้นก็เป็นหน้าที่ของครูและอาจารย์สั่งสอนให้ได้รับความรู้สูงและอบรมจิตใจให้ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม เพื่อจะได้เป็นพลเมืองดีของชาติสืบไป งานของครูจึงเป็นงานที่สำคัญยิ่ง ท่านทั้งหลายซึ่งจะออกไปทำหน้าที่ครู จะต้องยึดมั่นอยู่ในหลักศีลธรรม และพยายามถ่ายทอดวิชาความรู้แก่เด็ก ให้ดีที่สุดที่จะทำได้ นอกจากนี้ จงวางตนให้สมกับที่เป็นครู ให้นักเรียนมีความเคารพนับถือ และเป็นที่เลื่อมใส ไว้วางใจของผู้ปกครองนักเรียนด้วย” (สุปราณี จิราณรงค์, 2558)

นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่คณะครู โรงเรียนวังไกลกังวล เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ.2521 ว่า “สำหรับครูนั้น ก็จะต้องทำตัวให้เป็นที่รักเป็นที่เคารพ เป็นที่เชื่อใจของนักเรียน คือข้อแรก ต้องฝึกฝนตนเองให้แตกฉาน และแม่นยำชำนาญ ทั้งในวิชาความรู้และวิธีสอน เพื่อสามารถสอนวิชาทั้งปวงได้โดยถูกต้อง

กระจ่างชัด และครบถ้วนสมบูรณ์ อีกข้อหนึ่ง ต้องทำตัวให้ดี คือ ต้องมีและแสดงความเมตตากรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ความสุภาพ ความเข้มแข็งและอดทนให้ปรากฏชัดเจน จนเคยชินเป็นปกติวิสัย เด็กๆ จะได้เห็น ได้เข้าใจในคุณค่าของความรู้ ในความดี และในตัวครูเองอย่างซาบซึ้ง และยึดถือเอาเป็นแบบอย่างภารกิจของครู คือ การให้การศึกษา ก็จะได้บรรลุตามที่มุ่งหวัง...” (สุปราณี จิราณรงค์, 2558)

คุณครูครับ จากพระบรมราโชวาทข้างต้น เราจะเห็นได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาและคุณครู ในฐานะบุคคลที่ต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านความรู้และวิธีสอน รวมถึงต้องมีคุณธรรมเป็นที่เคารพนับถือ น่าเลื่อมใส เพื่อจะได้ถ่ายทอดความรู้ควบคู่กับคุณธรรมความดี สามารถเป็นแบบอย่างให้กับลูกศิษย์ ในการนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันต่อไป

ในด้านวิธีสอน จิตวิทยามีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลความรู้ ที่เป็นประโยชน์ต่อการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ อาทิเช่น ความรู้ด้านพัฒนาการและพฤติกรรมด้านต่างๆ ของมนุษย์ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความฉลาดทางอารมณ์ เด็กที่มีลักษณะพิเศษ ทฤษฎีการเรียนรู้ แรงจูงใจในการเรียนรู้ การจัดสภาพ

แวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ฯลฯ (ลักขณา สรวิวัฒน์, 2557)

คุณครูครับ คุณครูคงทราบดีว่า ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้จากครู ผู้สอนไปสู่ผู้เรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน ทว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่ได้เกิดจากการถ่ายทอดความรู้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากเกิดจากความรู้สึก “อยากจะเรียนรู้” ด้วย โดยปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการสอนของครู จนนำไปสู่ความรู้สึกอยากจะเรียนรู้ ประกอบไปด้วยเหตุปัจจัยหลายประการ (ลักขณา สรวิวัฒน์, 2557) กล่าวคือ

ประการแรก คุณครูควรมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ซึ่งจะนำไปสู่ความรู้สึกรักในการสอน และอยากจะช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ให้เกิดความรู้สึกอยากจะเรียนรู้ต่อไป

ประการที่สอง คุณครูควรมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน ทัศนคติที่ดีนี้จะทำให้นักเรียนสัมผัสได้ถึงความรัก ความเมตตา ความปรารถนาดีที่คุณครูมีต่อพวกเขา

ประการที่สาม คุณครูควรมีความเข้าใจในหลักสูตร หมายถึง ควรเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และขอบข่ายเนื้อหาของหลักสูตรอย่างชัดเจน เพื่อจะได้ช่วยให้นักเรียนบรรลุถึงวัตถุประสงค์ในการเรียน รวมถึงช่วยให้เราเตรียมเนื้อหา หรือรูปแบบการสอน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ

ประการที่สี่ คุณครูควรมีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยาพัฒนาการ เพื่อจะได้รู้และเข้าใจถึงธรรมชาติของผู้เรียน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม คุณธรรมจริยธรรม ฯลฯ

ประการที่ห้า คุณครูควรมีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้และจิตวิทยาการสอน เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการกระตุ้นการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ อยากจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ที่ผู้สอนนำเสนอ

ประการที่หก คุณครูควรมีความสามารถในการสื่อสารความคิดกับนักเรียน ทั้งการพูด การอธิบาย และการรับฟัง ความคิด ความสนใจ รวมถึงความต้องการต่างๆ ของนักเรียน

ประการที่เจ็ด คุณครูควรมีความสามารถในการใช้สื่อการสอนต่างๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจถึงสิ่งที่จะเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว

ประการสุดท้าย คุณครูควรมีความสามารถในการวัดและประเมินผล เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนและผู้เรียนทราบว่า การเรียนการสอนนั้นบรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร

อย่างไรก็ดี มิงงานวิจัยที่ค้นพบว่า คุณครูจะรู้ว่าอะไรสำคัญต่อคุณครู ในฐานะครูผู้สอน ไม่ว่า จะเป็นเนื้อหา รายวิชาที่สอน สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการ

สิ่งที่คุณครูคิดว่าสำคัญ บางครั้งลูกศิษย์ อาจจะเห็นว่าไม่สำคัญ ความแตกต่างนี้ เกิดจาก “การให้ความหมาย” ของคำว่า “สำคัญ” ต่างกัน

เรียนการสอน ฯลฯ รวมถึงรู้ว่า อะไร สำคัญต่อนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหา รายวิชา สื่อที่คุณครูใช้สอน ความสนใจ ส่วนบุคคล การนำไปใช้งานในชีวิตประจำวัน ฯลฯ ความรู้เหล่านี้จะช่วยให้การเรียน การสอนของคุณครูมีความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น (Sleigh, McCann, & Kadah-Am-meter, 2012; Kember, Ho, & Hong, 2008)

Burns, Ernst, & Sleigh (2011) พบว่า สิ่งที่คุณครูคิดว่า สำคัญ บางครั้ง ลูกศิษย์อาจจะเห็นว่า ไม่สำคัญ ความแตกต่างนี้เกิดจาก “การให้ความหมาย” ของ คำว่า “สำคัญ” ต่างกัน กล่าวคือ ลูก ศิษย์ให้ความสำคัญตามความสนใจของพวกเขา ขณะที่คุณครูหรืออาจารย์ รวมถึง นักศึกษารุ่นพี่จะให้ความสำคัญกับประโยชน์ ของวิชาความรู้มากกว่าความสนใจ

นอกจากนี้ ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมี ความสุข ที่เกิดจากการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ ทั้งของไทยและสากล โดย ผศ.กิตติยวดี บุญซื่อ และคณะ เมื่อปี พ.ศ.2540 ยังพบว่า ในการจัดกระบวนการ เรียนการสอน ครูผู้สอนควรคำนึงถึง องค์ประกอบ ที่จะช่วยให้นักเรียนเรียน อย่างมีความสุข ด้วยแนวคิดสำคัญ 6 ประการ (วราศิริ วงศ์สุนทร, 2543) ได้แก่

1) เด็กแต่ละคนได้รับการยอมรับ จากเพื่อนและครู ในประเด็นนี้ ครูควร ยอมรับว่านักเรียนเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มี สมองและหัวใจ เขาจึงควรมีสิทธิที่จะเป็น ตัวของตัวเอง ไม่จำเป็นต้องเหมือนใคร มีความคิดความสนใจในสิ่งต่างๆ ได้ ที่ สำคัญนักเรียนควรมีโอกาสได้เลือกเรียนตาม ความถนัดและความสนใจ เพราะนั่นคือ การเลือกอนาคตให้กับตนเอง ครูหรือผู้ ปกครองควรเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ที่ดีกับเด็ก ไม่ใช่ผู้บังคับชีวิตของเด็ก

2) ครูมีความเมตตา จริงใจ อ่อนโยนต่อเด็กทุกคนโดยทั่วถึง ครูต้องเข้าใจถึงพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก เข้าถึงความรู้สึกละเอียดอ่อน ความคิดอันไร้ขอบเขต และความฝันอันกว้างไกลของเด็กแต่ละคน ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้สานความฝัน จนบรรลุเป้าหมายของชีวิต ด้วยเหตุนี้ ครูจึงควรเอาใจใส่ต่อเด็กทุกคนอย่างทั่วถึง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง สม่่าเสมอ มีสำนึกของการเป็นผู้ให้ มีความเสียสละและอดทน

3) เด็กเกิดความรักและภูมิใจในตนเอง รู้จักปรับตัวได้ทุกที่ ทุกเวลา ความภาคภูมิใจของเด็กจะเกิดขึ้นได้ เมื่อเด็กได้แสดงความสามารถบางสิ่งบางอย่างให้ผู้อื่นได้รับรู้ โดยเฉพาะการได้ทำในสิ่งที่ชอบและถนัด จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ เกิดความรู้สึกลอยลางจะทำให้ดียิ่งๆ ขึ้นต่อไปอีก เมื่อเด็กทำงานนั้นแล้ว ก็จะเกิดความรู้สึกรักผู้ร่วมงาน แล้วแผ่ขยายไปสู่บุคคลอื่น กลุ่มอื่น อยากให้เขาประสบความสำเร็จบ้าง ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของครู คือ การช่วยให้เด็กค้นพบความสามารถของตนเอง และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถนั้นๆ ออกมา

4) เด็กแต่ละคนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ เป็นที่ทราบกัน

ดีว่า โรงเรียนคือ สถานที่ในการพัฒนาศักยภาพของเด็ก ดังนั้น ถ้าเด็กได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ พวกเขาจะได้ค้นพบความสามารถภายในตน ที่ซ่อนเร้นและรอการพัฒนา ทำให้มีกำลังใจในการเรียนและสามารถพัฒนาศักยภาพนั้นให้กลายเป็นความสามารถที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นต่อไปในอนาคต

5) บทเรียนสนุก แปลกใหม่ จูงใจให้ติดตาม และเร้าให้อยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ในสิ่งที่สนใจ บทเรียนที่สนุก แปลกใหม่ และเร้าความสนใจจะทำให้เด็กรู้จักคิด เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลอง รู้สึกภูมิใจและตื่นเต้นในการค้นพบใหม่ๆ ส่วนครูต้องมีความตื่นตัว เปิดใจกว้างรับรู้สิ่งใหม่ๆ ในการจัดบทเรียนต้องคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ ต้องทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่ไม่น่ากลัว ไม่เครียด ทำให้ห้องเรียนเป็นสถานที่แห่งความสุข น่าเรียนรู้ และเชื่อมโยงกับความรู้นอกห้องเรียนได้

6) สิ่งที่เรียนรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ความรู้ที่เด็กได้เรียนรู้ต้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในสภาพความเป็นจริง และมีความหมายต่อตัวเด็ก ทำให้เด็กรู้จักสืบเสาะหาคำตอบต่อข้อสงสัยต่างๆ รู้จักวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสภาพการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล มีความคิดเป็นของตนเอง รู้วิธีดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า

และมีความเชื่อมั่นในตนเองพอที่จะไม่ตกเป็นเครื่องมือของใคร

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าโลกแห่งการศึกษาจะก้าวหน้าไปมากเพียงใดก็ตาม หากแต่นักเรียนยังขาดความสนใจหรือใส่ใจในการเรียนรู้ การพัฒนาบุคคลให้มีความรอบรู้เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตในโลกที่มีการแข่งขันสูง และจริยธรรมลดน้อยลง ย่อมเป็นไปด้วยความยากลำบาก

ด้วยเหตุนี้ คุณครูที่เปรียบประดุจประตูลู่การเรียนรู้ของเด็ก จึงมีความสำคัญ

อย่างยิ่ง ต่อการกระตุ้นและพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ โดยเฉพาะศักยภาพด้านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้บรรดาเด็กนักเรียนได้ค้นพบคุณครูที่อยู่รายล้อมชีวิตของพวกเขา ผ่านทางประสบการณ์ต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิต ซึ่งจะนำพาพวกเขาไปสู่การเติบโตทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จและความสุขในชีวิต ไม่ว่าจะต้องตกอยู่ในสภาพการณ์ใดๆ ก็ตาม

สุดท้าย บุคคลหนึ่งที่คุณครูไม่ควรลืม และควรสอนเขาอยู่ตลอดเวลา ก็คือตัวคุณครูเองครับ

- กึ่งทิพย์ พุดแก้ว. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ทักษะคิดต่อการเป็นครู และความเชื่ออำนาจภายในตน กับการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2557). จิตวิทยาสำหรับครู. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วราศิริ วงศ์สุนทร. (2543). การเรียนรู้อย่างมีความสุข: การวิจัยรายงานกรณี ครูต้นแบบด้านการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2557). ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- สุปราณี จิราธรรงค์. (2558). ครูประจำชั้นมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Burns, M., Ernst, H., & Sleight, J. (2011, January). Psychology majors' perceptions of the most important thing they learned in psychology. Paper presented at the National Institute on The Teaching of Psychology conference, St. Pete's Beach, FL.
- Kember, D., Ho, A., & Hong, C. (2008). The importance of establishing relevance in motivating student learning. *Active Learning in Higher Education*, 9 (3), 249-263.
- Schommer-Aikins, M., & Easter, M. (2006). Ways of knowing and epistemological beliefs: Combined effect on academic performance, *Educational Psychology*, 26, 411-423.
- Sleight, McCann, & Kadah-Ammeter. (2012). Creating student interest. *Observer* [Online]. Available from: <http://www.psychologicalscience.org/index.php/publications/observer/2012/april-12/creating-student-interest.html> [2016, March 15]

การแสวงบุญ โอกาสปีศักดิ์สิทธิ์ แห่ง “เมตตาธรรม”

บาทหลวงเชษฐา ไชยเดช

(หมวดพิธีกรรม)

การแสวงบุญเป็นกิจกรรมสำคัญประการหนึ่งของปีศักดิ์สิทธิ์เพื่อรับพระคุณการุญย์ครบบริบูรณ์ เมื่อได้รับมอบหมายจากบรรณานิการวรสารแสงธรรมปริทัศน์ให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับปีศักดิ์สิทธิ์แห่งเมตตาธรรม ผู้เขียนจึงขอแบ่งปันเกี่ยวกับเรื่องนี้ครับ

การแสวงบุญ ความหมาย และความเป็นมาโดยย่อ

การจาริกแสวงบุญคือการเดินทางไปยังสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ซึ่งได้รับการเคารพเป็นพิเศษ เนื่องจากสถานที่แห่งนั้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพระเจ้า หรือเกี่ยวข้องกับบรรดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ (พระนางมารีย์ ทูต

สวรรณค์ หรือนักบุญ) โดยมีเจตนาเพื่อ อ่อนน้อมขอความช่วยเหลือจากพระเจ้าหรือ เพื่อขอบคุณที่ได้รับความช่วยเหลือจาก พระองค์ บางครั้งการจาริกแสวงบุญยังมี เจตนาเพื่อเป็นการชดเชยใช้โทษบาปที่ผู้ แสวงบุญกระทำในอดีตด้วย

สถานที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งแรกที่คริสตชน เดินทางไปจาริกแสวงบุญก็คือสถานที่ต่างๆ ในแผ่นดินศักดิ์สิทธิ์ที่พระเยซูเจ้าเคยประทับ อยู่หรือทรงประกอบกิจการต่างๆ ที่มีบันทึก ไว้ในพระวรสาร แม้ว่าใน 6 ศตวรรษแรก กรุงโรมยังไม่ใช้จุดหมายของการจาริกแสวง บุญที่มีความสำคัญเท่ากับแผ่นดินศักดิ์สิทธิ์ แต่ก็มีความสำคัญจากข้อความที่ขีดเขียนไว้ (graffiti) ตามผนังของกาตาโคมป์ต่างๆ และในบริเวณใกล้ที่ฝังศพของนักบุญเปโตร และเปาโล บอกเราว่ามีคริสตชนจำนวนไม่ น้อยที่มาเยี่ยมสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่กรุงโรมที่ เกี่ยวข้องกับนักบุญเปโตรและเปาโลและ บรรดามรณสักขี นอกจากกรุงโรมแล้ว คริสตชนยังนิยมจาริกแสวงบุญไปยังที่ฝังศพ ของมรณสักขีอื่นๆ ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือ

การจาริกแสวงบุญไปยังสักการสถาน เพื่อถวายเกียรติแด่พระแม่มารีย์เริ่มมีขึ้นภาย หลังการจาริกแสวงบุญไปยังที่ฝังพระศพพระ เยซูเจ้าหรือที่ฝังศพของบรรดานักบุญในสมัย แรกๆ การแสวงบุญเป็นเกียรติแด่พระแม่ มารีย์นี้ในยุคโรมาจนับย้อนไปได้ถึงประมาณ ศตวรรษที่ 7 เป็นอย่างน้อย ต้นตอของ

ความศรัทธาต่อสถานที่ “ศักดิ์สิทธิ์” เหล่า นี้มักจะกล่าวกันว่ามาจาก “การประจักษ์” หรือ “การเปิดเผย” พิเศษที่แม่พระแสดงให้ เห็น การประจักษ์ของพระแม่มารีย์ เช่นที่ ลูร์ด (1858) หรือที่ฟาติมา (1917) ฯลฯ

ตามธรรมเนียมในสมัยก่อนเมื่อผู้จาริก แสวงบุญมาถึงสักการสถานที่เป็นจุดหมาย ปลายทางแล้ว พวกเขามักจะสวดภาวนา และทำกิจใช้โทษบาปตามที่ได้บนบานสัญญา ไว้ ผู้แสวงบุญมักจะคุกเข่าสวดภาวนา บางทีก็เดินเท้าเปล่า หรือเดินในระยะทางที่ กำหนดเพื่อไปยังสถานที่แสวงบุญ กิจกรรม สำคัญอีกอย่างหนึ่งของผู้แสวงบุญก็คือการ รับศีลศักดิ์สิทธิ์โดยเฉพาะศีลมหาสนิทและ ศีลอภัยบาป เพื่อแสดงออกถึงการกลับใจ อย่างแท้จริง เพื่อชีวิตของเขาจะได้สนิท สัมพันธ์กับพระเจ้า พระนางมารีย์ และ บรรดานักบุญให้มากยิ่งขึ้น

ในสมณโองการพระพักตร์แห่งความ เมตตา ข้อ 14 พระสันตะปาปาทรงเน้น ว่าการจาริกแสวงบุญมีความหมายพิเศษใน ปีศักดิ์สิทธิ์แห่งเมตตาธรรมนี้ “เพราะหมายถึง การเดินทางที่เราแต่ละคนดำเนินไปใน ชีวิตนี้ ชีวิตคือการเดินทาง และมนุษย์คือ นักเดินทาง เป็นนักเดินทางที่ต้องไปตาม ถนนหนทางมุ่งหน้าสู่เป้าหมายที่ปรารถนา ในทำนองเดียวกัน เพื่อก้าวสู่ประตูศักดิ์สิทธิ์ ณ กรุงโรม หรือ ณ ที่ใดที่หนึ่งในโลก ทุกคนต้องออกจาริกตามความสามารถของ

ตน เป็นเครื่องหมายว่าพระเมตตา คือ จุดหมายที่เราต้องไปให้ถึง ซึ่งแน่นอนว่าเรียกร้องการเสียสละและการพลีกรรม ขอให้การจาริกแสวงบุญของพวกท่านเป็นเครื่องกระตุ้นให้กลับใจ อาศัยการก้าวข้ามประตูศักดิ์สิทธิ์ พวกเราจะได้พบพลังที่จะโอบรับพระเมตตาของพระเจ้า และอุทิศตนเป็นผู้มีเมตตาต่อผู้อื่น ดังที่พระบิดาเจ้าทรงมีต่อเรา”

ประตูศักดิ์สิทธิ์แห่งเมตตาธรรม

ประตูศักดิ์สิทธิ์ (ประตูแห่งพระเมตตา) มีความหมายเป็นพิเศษหมายถึงพระคริสตเจ้า (เทียบ ยน 10:7,9) “ซึ่งผู้ที่ผ่านเข้าไปจะรู้สึกและมีประสบการณ์ถึงความรักของพระเจ้า ผู้ประทานความบรรเทา ทรงให้อภัย และสร้างความหวังให้เรา” (เทียบสมณโองการพระพักตร์แห่งความเมตตา ข้อ 3) ประตูนี้คือประตูที่นำไปสู่ความรอดพ้น

ความหมายที่พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเน้นเมื่อทรงอนุญาตให้เปิดประตูศักดิ์สิทธิ์ในแต่ละสังฆมณฑลทั่วโลก (ซึ่งเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของปีศักดิ์สิทธิ์) คือ “เพราะฉะนั้นวัดพิเศษแต่ละแห่งจะมีส่วนร่วมโดยตรงในการเจริญชีวิตปีศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งถือเป็นเวลาพิเศษสุดแห่งพระพรและการฟื้นฟูชีวิตใหม่ ดังนั้น จะมีการเฉลิมฉลองปีศักดิ์สิทธิ์ทั้งที่กรุงโรม และวัดพิเศษต่างๆ

ดูเครื่องหมายแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกันที่มองเห็นได้ในพระศาสนจักรทั่วโลก” (เทียบสมณโองการพระพักตร์แห่งความเมตตา ข้อ 3)

แนวทางการแสวงบุญเพื่อรับพระคุณการุณย์ครบบริบูรณ์ ณ วัดแสวงบุญโอกาสปีศักดิ์สิทธิ์แห่งเมตตาธรรม

การแสวงบุญส่วนตัว/เฉพาะกลุ่ม มีแนวทาง ดังนี้

- » การเดิน หรือ ขบวนแห่มายังประตูศักดิ์สิทธิ์พร้อมกับการภาวนา และขับร้องสรรเสริญพระเจ้า หรือถ้าเป็นการแสวงบุญส่วนตัวให้ผู้แสวงบุญเดินมายังประตูศักดิ์สิทธิ์ด้วยท่าที่แห่งการภาวนา (บางสังฆมณฑลได้จัดให้มีหนังสือคู่มือแสวงบุญไว้ที่วัดแสวงบุญ)
- » ภาวนาหรือรำพึงก่อนเข้าประตูศักดิ์สิทธิ์ (บางสังฆมณฑลจะมีบทภาวนาตั้งไว้หน้าประตู หรือมีป้ายบทภาวนา หรือหนังสือคู่มือแสวงบุญ หรือแผ่นภาวนา สำหรับผู้มาแสวงบุญ)
- » ผู้แสวงบุญเดินผ่านประตูศักดิ์สิทธิ์ด้วยท่าที่แห่งการกลับใจ มีความเชื่อ ความหวัง และมั่นใจในพระเมตตาของพระเจ้า
- » ผู้แสวงบุญร่วมมิสซา ภาวนาหรือทำกิจศรัทธาอื่นๆ เช่น การสวดสาย

ประกาศ การเดินรูป 14 ภาค การ
ภาวนาด้วยพระวาทา ฯลฯ
» ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับ
พระคุณการุณย์ครบบริบูรณ์

เงื่อนไขการรับพระคุณการุณย์ครบบริบูรณ์ โอกาสแสงบุญในปีศักดิ์สิทธิ์แห่งเมตตา ธรรม

เงื่อนไขการรับพระคุณการุณย์ครบ
บริบูรณ์ โอกาสแสงบุญในปีศักดิ์สิทธิ์แห่ง
เมตตาธรรม มีดังนี้

1. มีเจตนาที่จะรับพระคุณการุณย์
ครบบริบูรณ์
2. ทำกิจกรรมจาริกแสวงบุญ ณ
สถานที่แสวงบุญแห่งใดแห่งหนึ่ง
(ตามที่แต่ละสังฆมณฑลกำหนด)
3. สวดภาวนาบท “ข้าแต่พระบิดา”
และบท “บทข้าพเจ้าเชื่อ (สัญลักษณ์ของอัครสาวก)” อย่างศรัทธา
4. รับศีลอภัยบาป (อย่างซ้ำภายใน
1 สัปดาห์)
5. รับศีลมหาสนิท (อย่างซ้ำภายใน
1 สัปดาห์)
6. สวดเพื่อพระสันตะปาปาและ
ตามพระประสงค์ของพระสันตะปาปา
(สวดบทภาวนาบทใดก็ได้ หรืออย่าง
น้อยสวดบทข้าแต่พระบิดา 1 บท)

หมายเหตุ

1. ต้องปฏิบัติให้ครบเงื่อนไข
2. พระคุณการุณย์ครบบริบูรณ์ เป็น
พระคุณที่มีกำหนดให้รับได้วันละ 1
ครั้ง และสามารถอุทิศพระคุณ
การุณย์ครบบริบูรณ์นี้แก่ผู้ล่วงลับได้
ด้วย
3. ควรสวดบทภาวนาของสมเด็จพระ
สันตะปาปาฟรังซิสสำหรับปีศักดิ์สิทธิ์
และจบการภาวนาด้วยการสรรเสริญ
พระเมตตาของพระเจ้า เช่น ด้วยการ
การภาวนาว่า “ข้าแต่พระเยซูผู้ทรง
พระเมตตา ข้าพเจ้าวางใจใน
พระองค์”

วัดแสงบุญทั่วประเทศไทยในปีศักดิ์สิทธิ์ แห่งเมตตาธรรม

- » อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
- อาสนวิหารอัสสัมชัญ บางรัก
 - สักการสถานบุญราศีนิโคลาส
บุญเกิด กฤษบำรุง
 - วัดนักบุญยอแซฟ อยุธยา
- » สังฆมณฑลนครสวรรค์

เขต 1

- อาสนวิหารนักบุญอันนา นครสวรรค์
- วัดพระนามกรเยซู บ้านแปง
- วัดนักบุญลูกา บางขาม
- อารามคาร์แมล นครสวรรค์

เขต 2

- วัดเซนต์นิโกลาส พิษณุโลก
- วัดแม่พระประจักษ์เมืองลัวร์ด เพชรบูรณ์
- วัดแม่พระปฏิสนธินิรมล แม่ฟ้า อำเภเพชร
- วัดแม่พระนิจจานุเคราะห์ เชียงน้อย

» สังฆมณฑลเชียงใหม่

วัดแสวงบุญทั้ง 5 เขต

เขต 1

- อาสนวิหารพระหฤทัย

เขต 2

- วัดแม่พระรับเกียรติยกขึ้นสวรรค์ แม่ปอน
- วัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ บ้านดินขาว

เขต 3

- วัดแม่พระแห่งลัวร์ด ลำปาง
- วัดพระแม่แห่งภูเขาคาร์แมล งาว
- วัดแม่พระแห่งภูเขาคาร์แมลและ บุญราศีเคียรา ลูเซ่ บาตาโน่ งาว จ.ลำปาง

เขต 4

- วัดแม่พระบังเกิด เชียงราย
- วัดพระตรีเอกภาพ เชียงของ

เขต 5

- วัดนักบุญเปาโล แม่สะเรียง
- วัดแม่พระลูกประคำ ขุนยวม

» สังฆมณฑลราชบุรี

- อาสนวิหารแม่พระบังเกิด บางนกแขวก

สามารถรับพระคุณการุณย์ได้ทุกฉลองวัด และทุกวันที่ 24 ก็รับได้ที่วัดแม่พระองค์อุปถัมภ์ (วัดใน) และวัดแม่พระเป็นที่พึ่ง ท่าหั่ว

» สังฆมณฑลจันทบุรี

- แขวงจันทบุรี อาสนวิหารพระนางมารีอาปฏิสนธินิรมล
- แขวงศรีราชา วัดบ้านเนินพระหฤทัย ศรีราชา
- แขวงหัวไผ่ วัดนักบุญฟิลิปและยากอบ
- แขวงปราจีนบุรี วัดอารักขเทวดาโคกวัด

- แขวงสระแก้ว วัดราชินีแห่งสันติภาพ อรัญประเทศ

» สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี

- อาสนวิหารอัครเทวดาราฟาเอล สุราษฎร์ธานี
- วัดแม่พระฟาติมา ประจวบคีรีขันธ์

- วัดนักบุญอิกแนส กระบี่
- วัดแม่พระประจักษ์ที่ลัวร์ด หาดใหญ่

» อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง

- ลักการสถานพระมารดาแห่งมรดกลักชี

- อาสนวิหารอัครเทวดามีคาแอลท่าแร่

- ร่องอาสนวิหารนักบุญอันนาหนองแสง

- วัดพระคริสตราชา ช้างมิ่ง

- วัดพระคริสต์ประจักษ์ นาบัว

» สังฆมณฑลอุดรธานี

- อาสนวิหารพระมารดา
นิจจานูเคราะห์

- วัดแม่พระลูกประคำ เวียงคุก
หนองคาย

- วัดแม่พระประจักษ์เมืองลูร์ด
บ้านไผ่ ขอนแก่น

- วัดพระวิสุทธิวงศ์ โพนสูง
อ.บ้านดุง จ.อุดรธานี

- วัดแม่พระถวายพระกุมารในพระ
วิหาร ห้วยเลียบมือ อ.บึงคล้า
จ.บึงกาฬ

- วัดอัครเทวดาราฟาแอล ท่าบม
ต.เขาแก้ว อ.เชียงคาน จ.เลย

» สังฆมณฑลนครราชสีมา

- อาสนวิหารแม่พระประจักษ์ที่เมือง
ลูร์ด นครราชสีมา

- วัดนักบุญยอแซฟ บ้านหัน

- วัดนักบุญเทเรซา โนนแก้ว

» สังฆมณฑลอุบลราชธานี

- อาสนวิหารแม่พระนิรมล
อุบลราชธานี

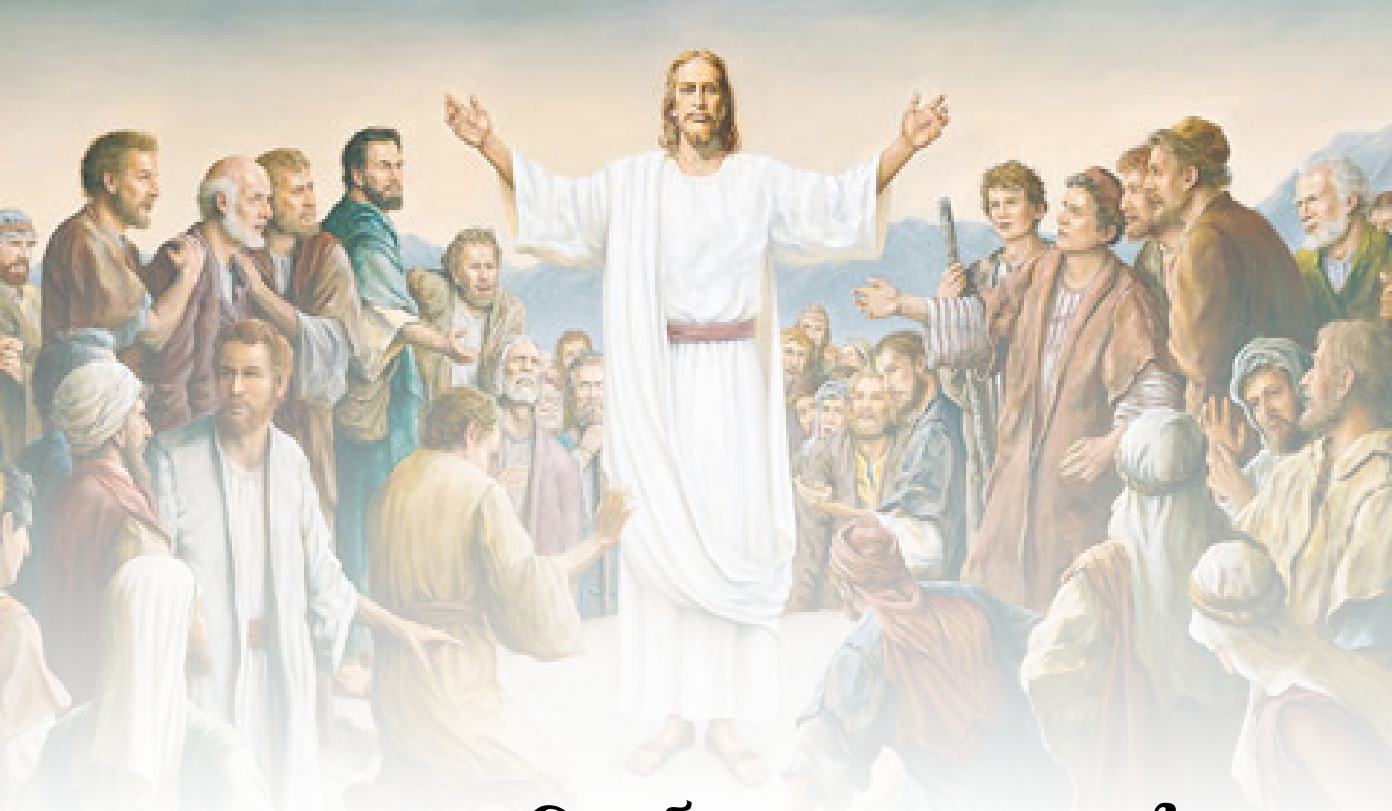
- วัดนักบุญยอแซฟ บ้านหนองทาม
น้อย

- วัดอัครเทวดามีคาแอล บ้านซ่งแย้

- วัดพระวิสุทธิวงศ์ บ้านหนองคู

บทส่งท้าย

ในสมณโองการพระพักตร์แห่งความเมตตา ข้อ 14 พระสันตะปาปายังทรงชี้ให้เห็นถึงการแสวงบุญในภาคปฏิบัติ ในภาคปฏิบัติ พระเยซูคริสต์ทรงแสดงให้เราเห็นขั้นตอนการจาริกแสวงบุญ เพื่อบรรลุเป้าหมายคือ “อย่าตัดสินเขาแล้วพระเจ้าจะไม่ทรงตัดสินท่าน อย่างกล่าวโทษเขา แล้วพระเจ้าจะไม่ทรงกล่าวโทษท่าน จงให้อภัยเขาแล้วพระเจ้าจะทรงให้อภัยท่าน จงให้ แล้วพระเจ้าจะประทานแก่ท่าน ท่านจะได้รับเต็มล้นเต็มทะนานอัดแน่นจนล้น เพราะว่าท่านใช้ทะนานใดดวงให้เขา พระเจ้าก็จะทรงใช้ทะนานนั้นดวงตอบแทนให้ท่านด้วย” (ลก 6:37-38)

การอบรมศิษย์ของพระเยซูเจ้า

ตามพระวรสารนักบุญลูกาและหนังสือกิจการอัครสาวก

(หมวดชีวิตด้านจิตใจ)

บาทหลวง ผศ.สมชัย พิตยาพงศ์พร.

1. คำนำ

พันธกิจที่สำคัญประการหนึ่งของพระเยซูเจ้าคือการอบรมศิษย์ พระเยซูเจ้าทรงเรียกบุคคลทั้งชายและหญิงให้มาเป็นศิษย์ติดตามพระองค์ ในหนังสือพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่โดยเฉพาะในพระวรสารและหนังสือกิจการอัครสาวกกล่าวถึงการเป็นศิษย์จำนวน 250 ครั้ง ในพระวรสารได้แยกแยะศิษย์ของพระเยซูเจ้าคือ อัครสาวกทั้งสิบสอง บรรดาศิษย์ผู้ร่วมเดินทางไปกับพระองค์

มิตรสหาย ผู้สนับสนุน (ลก 10:1, 38-42; มก 14:12-16) บรรดาประชาชนที่มาฟังพระเยซูเจ้าประกาศข่าวดีและบุคคลที่พระเยซูเจ้าได้ให้ความช่วยเหลือหรือรับใช้พวกเขา (มก 6:34) และบรรดาประชาชนที่มีความเชื่อในพระองค์ (ลก 6:17; 19:37) ในหนังสือกิจการอัครสาวกศิษย์ของพระเยซูเจ้าหมายถึงบรรดาคริสตชน (กจ 6:1; 9:10-26) ดังนั้นคริสตชนทุกคนได้รับการ

เรียกให้มาเป็นศิษย์ติดตามและสืบต่อพันธกิจของพระเยซูคริสต์เจ้า

การเป็นศิษย์ของพระเยซูเจ้ามีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการเป็นศิษย์ในศาสนาอิสลามนั้น ดังนี้

ในศาสนาอิสลามบุคคลจะเลือกสมัครเป็นศิษย์ของอาจารย์ที่ตนเองต้องการ แต่พระเยซูเจ้าเป็นผู้เลือกศิษย์ (มก 1:17; 2:14; ลก 5:1-11; 6:12-13) พระเยซูเจ้าทรงเรียกผู้ที่พระองค์ทรงต้องการ ให้มาอยู่กับพระองค์และเพื่อจะทรงส่งเขาออกไปเทศน์สอน (มก 3:13-14)

ในศาสนาอิสลามผู้ที่จะเป็นศิษย์ต้องปฏิบัติตามกฎเรื่องสิ่งที่เป็นมลทินและธรรมเนียมปฏิบัติของโมเสส แต่พระเยซูเจ้าทรงเรียกศิษย์บางคนที่เป็น “คนเก็บภาษีและคนบาป” (มก 2:15) และสตรีก็ได้รับการเรียกมาเป็นศิษย์ของพระองค์ด้วย (ลก 8: 2)

พระเยซูเจ้าเรียกร้องบรรดาศิษย์ให้กลับใจอย่างถึงรากถึงโคน “จงไปขายทุกสิ่งที่มี แล้วจงตามเรามาเถิด” (มก 10:21) “ให้ละทิ้งทุกสิ่งทุกอย่าง แล้วติดตามพระองค์ไปประกาศพระอาณาจักรของพระเจ้า” (ลก 5:11; 9:57-62) ให้ละทิ้งงานอาชีพ (มก 2:14) บิดามารดา ภรรยา บุตร พี่น้องชายหญิง และชีวิตของตน (ลก 14:26) บางคนได้รับการเรียกให้มีชีวิตโสดเพื่ออาณาจักรพระเจ้า (มธ 19: 11-12)

บรรดาศิษย์ของอาจารย์ในศาสนาอิสลามมีหน้าที่ถ่ายทอดคำสอนของอาจารย์ต่อไป แต่บรรดาศิษย์ของพระเยซูเจ้าได้รับการเรียกให้มาร่วมพันธกิจแห่งการรับใช้ของพระองค์ คือ การรักษาผู้เจ็บป่วย การขับไล่ปีศาจ และการประกาศพระอาณาจักรพระเจ้า (มก 6:7-13; ลก 10:2-12)

บรรดาศิษย์ได้รับการเรียกให้มีความรักที่เสียสละ รู้จักแบ่งปัน (ลก 6:30) เป็นคนสุดท้ายและรับใช้ทุกคน (มก 9:35) ได้ตอบความชั่วด้วยความดี (มธ 5:38-42) รักกันและกันเหมือนที่พระเยซูเจ้าทรงรักคือสละชีวิตของตนเพื่อมิตรสหาย (ยน 15: 12-13)

พระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่โดยเฉพาะพระวรสารทั้งสี่ได้ให้มุมมองถึงลักษณะของการเป็นศิษย์ของพระเยซูเจ้าในแง่มุมต่างๆ พระวรสารแต่ละเล่มต่างช่วยส่งเสริมกันให้เห็นภาพการเป็นศิษย์ของพระเยซูเจ้าชัดเจนยิ่งขึ้น บทความนี้พยายามศึกษาถึง “การอบรมศิษย์ของพระเยซูเจ้าตามพระวรสารนักบุญลูกาและหนังสือกิจการอัครสาวก” พระวรสารนักบุญลูกามีลักษณะเด่นบรรยายถึงความอ่อนโยนของพระเยซูเจ้า พระองค์ทรงแสดงความรักต่อคนบาป ทรงกล่าวกับหญิงคนบาปว่า “นางได้รับการอภัยแล้วเพราะนางรักมาก” (ลก 7:36-50) พระองค์ทรงเล่าเรื่องอุปมาเรื่องลูกจ้างผลาญเพื่อแสดงถึงพระเมตตาของพระเจ้า

(ลก 15:11-32) พระเยซูเจ้าทรงนำความรอดมาให้คักเคียสหัวหน้าคนเก็บภาษี (ลก 19:1-10) บอนไม้กางเขนพระองค์ทรงอภัยแก่ผู้ประหารพระองค์ (ลก 3:39-43) พระองค์ทรงรักผู้ต่ำต้อยและยากจน พระองค์กล่าวถึงเวลาแห่งพระเมตตา แต่พระองค์ไม่ทรงประนีประนอมโดยทรงเน้นความจำเป็นของการกลับใจและการเจริญชีวิตตามข่าวดี ความจำเป็นของการอธิษฐานภาวนา และกล่าวถึงบทบาทของพระจิตเจ้าในชีวิตของพระเยซูเจ้าและบรรดาศิษย์ของพระองค์ทั้งในพระวรสารและต่อเนื่องในกิจการอัครสาวก บทความนี้จึงพยายามศึกษาในหัวข้อ “การอบรมศิษย์ของพระเยซูเจ้าตามพระวรสารนักบุญลูกาและหนังสือกิจการอัครสาวก” เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและเพื่อจะได้สามารถปรับปรุงชีวิตการเป็นศิษย์ของพระเยซูคริสตเจ้าให้ดียิ่งขึ้น

2. การอบรมให้เป็นคริสตชน

นักพระคัมภีร์ส่วนใหญ่ยอมรับว่าพระวรสารนักบุญมาระโกบทที่ 8:27-10:52 “จากกาลิลีสู่กรุงเยรูซาเล็ม” เป็นการเดินทางที่พระเยซูเจ้าทรงอบรมบรรดาศิษย์ให้รู้จักก้าวเดินไปสู่หนทางแห่งความเชื่อและความหวัง ในพระวรสารนัก

บุญลูกาบที่ 9:51-18:41 หัวข้อ“การเดินทางสู่กรุงเยรูซาเล็ม”เป็นการเดินทางที่พระเยซูเจ้าได้ให้การอบรมบรรดาศิษย์ของพระองค์ นักบุญลูกาได้ให้ความสำคัญกับกรุงเยรูซาเล็มเพราะการประกาศข่าวดีแก่โลกจะเริ่มจากกรุงเยรูซาเล็มและแผ่ขยายไปทั่วโลก (ลก 24:47; กจ 1:18) นักพระคัมภีร์และผู้นำด้านชีวิตจิต¹ ได้แบ่งพระวรสารนักบุญลูกาในหัวข้อการอบรมศิษย์ของพระเยซูเจ้าอย่างคร่าวๆ ดังนี้

1. ลก 5-9 การอบรมให้เป็นคริสตชน
2. ลก 9-18 การอบรมให้เป็นผู้ประกาศพระวรสารโดยเฉพาะ

การแบ่งพระวรสารนักบุญลูกาในหัวข้อการอบรมศิษย์ของพระเยซูเจ้าอย่างคร่าวๆ นี้ไม่ได้ครอบคลุมเนื้อหาของพระวรสารทั้งหมดในบทเหล่านั้น แต่เป็นการเลือกบางประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการอบรมศิษย์ของพระเยซูเจ้า พระวรสารนักบุญลูกาบที่ 5-6 เริ่มด้วยพระเยซูเจ้าทรงเรียกศิษย์สี่คนแรกคือซีโมนเปโตร อันดรูว์ ยากอบและยอห์น (ลก 5:1-11) ต่อมาพระเยซูเจ้าทรงเรียกเลวี(ลก 5:27-28) ต่อมาอีกพระเยซูเจ้าทรงเลือกสาวกสิบสองคน (ลก 6:12-16) การอบรมศิษย์เป็นภารกิจสำคัญของพระเยซูเจ้า พระองค์โปรดให้ศิษย์โดยเฉพาะสาวกสิบสองคนได้อยู่ใกล้

¹ Carlo M.Martini, Ministers of the Gospel p.53-64

ชีวิต และมีชีวิตร่วมกับพระองค์รวมทั้งเป็นพยานถึงภารกิจของพระองค์ พระเยซูเจ้าทรงอบรมบรรดาศิษย์ให้เป็นคริสตชนที่เป็นผู้ใหญ่คือ

2.1 การอบรมศิษย์ให้เป็นคริสตชนที่เป็นผู้ใหญ่

พระเยซูเจ้าทรงอบรมบรรดาศิษย์ให้เป็นคริสตชนที่เป็นผู้ใหญ่กล่าวคือเป็นผู้สามารถรับรู้และเข้าใจความต้องการและความทุกข์ยากของเพื่อนมนุษย์ และมีใจเมตตา กรุณาต่อผู้ตกทุกข์ได้ยากพระองค์ พระเยซูเจ้าทรงประกอบพระภารกิจตามที่ประกาศกอิสยาห์ได้กล่าวไว้ พระจิตเจ้าทรงนำพระองค์ให้ประกาศข่าวดีแก่คนยากจน นำพระกรุณาของพระเจ้ามาประทานแก่มนุษยชาติ (เทียบ ลก 4:18-19) พระวรสารนักบุญลูกาได้บันทึกพระภารกิจที่พระเยซูเจ้าทรงกระทำการรักษาโรคต่างๆ และการอัศจรรย์ 14 ครั้ง คือ 1.) ทรงรักษาคนถูกผีสิงที่คาเปอร์นาอุม (4:31-36) 2.) ทรงรักษามารดาของภรรยาซีโมน (4:38-39) 3.) ทรงรักษาผู้เป็นโรคเรื้อน (5:12-14) 4.) ทรงรักษาคนอัมพาต (5:17-25) 5.) ทรงรักษาชายมือลีบ (6:6-10) 6.) ทรงรักษาผู้รับใช้ของนายร้อย (7:1-10) 7.) ทรงปลุกบุตรของหญิงหม้ายที่เมืองนาอินให้กลับคืนชีพ (7:11-16) 8.) ทรงทำให้พายุสงบ (8:22-25) 9.) ทรงช่วยชายชาวเกราซาที่ถูกปีศาจสิง (8:26-39) 10.) 11)...

ทรงรักษาหญิงตกโลหิตและปลุกบุตรสาวของโยริสให้คืนชีพ (8:40-56) 12). ทรงทวิชนมปัง 13). ทรงล้างเท้าพระองค์อย่างรุ่งโรจน์ (9:28-36) 14). ทรงช่วยเด็กที่ถูกปีศาจสิง (9:37-43) พวกเขาได้เห็นพระเยซูเจ้าทรงประกอบพระภารกิจการรักษาโรคและการอัศจรรย์ต่างๆ เพื่อขจัดความเจ็บป่วย โรคภัย ความทุกข์ทั้งกายและใจ ด้วยความรักความเมตตา กรุณาต่อผู้ตกทุกข์ได้ยาก นักบุญเปโตรได้สรุปชีวิตของพระเยซูเจ้าว่า “พระเจ้าทรงเจิมพระเยซูเจ้าชาวนาซาเร็ธด้วยพระอำนาจเดชะพระจิตเจ้า พระเยซูเจ้าเสด็จผ่านไปใต้ ทรงกระทำความดีและรักษาทุกคนที่อยู่ใต้อำนาจของปีศาจเพราะพระเจ้าสถิตอยู่กับพระองค์ เราทั้งหลายเป็นพยานยืนยันถึงกิจการทั้งปวงที่พระองค์ทรงกระทำ” (กจ 10:38-39) พร้อมกับการทำอัศจรรย์และการรักษาโรค พระเยซูเจ้ายังทรงสอนบรรดาศิษย์ในสามหัวข้อใหญ่ได้แก่ 1). หน้าที่ของศิษย์ที่เป็นพี่น้องกันคือ มีความรักแท้ มีความรักศัตรู (6:27-35) มีความเมตตา กรุณาและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ที่แสดงออกอย่างกล้าหาญและเป็นรูปธรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของเพื่อนมนุษย์ (6:36-49) 2). การขัดแย้งเพราะการขาดความเชื่อและการตั้งกฎเกณฑ์ที่ไม่คิดถึงความเป็นมนุษย์ (ลก 6:1-11) 3). คำสอนของพระเมสสิยาห์และการเปลี่ยนค่านิยมใหม่ เช่น ความสุข

แท้จริงและคำสาปแช่ง “ท่านทั้งหลายที่ยากจนย่อมเป็นสุขเพราะพระอาณาจักรพระเจ้าเป็นของท่าน วิบัติจึงเกิดแก่ท่านที่ร่ำรวย” (ลก 6:20-26) เป็นต้น

2.2 การอบรมศิษย์ให้มีความสัมพันธ์กับพระองค์

บรรดาศิษย์ได้รับการอบรมเรียนรู้ให้มีความเชื่อในพระภารกิจที่พระเยซูเจ้าทรงกระทำเป็นภารกิจของพระแมสสิยาห์ “ในวันนี้ ข้อความจากพระคัมภีร์ที่ท่านได้อ่านกับหูอยู่นี้เป็นจริงแล้ว” (ลก 4:21) พวกเขาทั้งสิบสองได้เป็นพยานถึงชีวิตของพระเยซูเจ้า ทำให้พวกเขามีใจเปิดกว้างเพื่อรับรู้และเข้าใจความต้องการและความทุกข์ของผู้คนอื่นอีกทั้งมีใจรักเมตตาสงสารผู้ตกทุกข์ได้ยากและใจ คนเจ็บป่วย คนหิวโหย คนว่าเหว คนบาป คนที่ถูกสังคมรังเกียจและทอดทิ้ง ฯลฯ เช่นเดียวกับพระเยซูเจ้า พวกเขาประทับใจและวางใจในพระเยซูเจ้าและเปิดใจให้พระองค์ได้เป็นผู้นำและชี้ทางให้พวกเขา

2.3 การอบรมให้ศิษย์มองดูปัญหาของมนุษย์อย่างลึกซึ้งและรอบด้าน

พวกเขาที่มีประสบการณ์และความรู้จำกัดจึงไม่สามารถมองปัญหาอย่างลึกซึ้งและรอบด้าน พระเยซูเจ้าทรงชี้ให้เห็นสาเหตุแห่งปัญหาที่พวกเขามองไม่เห็น เช่น พระเยซูเจ้าตรัสกับคนง่อยว่า “บาปของท่านได้รับการอภัยแล้ว” (ลก 5:20,

23) “เราไม่ได้มาเพื่อเรียกคนชอบธรรม แต่มาเพื่อเรียกคนบาปให้กลับใจ” (ลก 5:32) “บาปมากมายของนางได้รับการอภัยแล้วเพราะนางมีความรักมาก” (ลก 7:47) “ทุกคนที่ทำบาปก็เป็นทาสของบาป” (ยน 8:34) “สิ่งชั่วร้ายทั้งหมดนี้ออกมาจากภายในและทำให้มนุษย์มีมลทิน” (มก 7:23) พระเยซูเจ้าทรงชี้ให้เห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่าง กาย จิตใจและวิญญาณ ปัญหาภายนอกในสังคมและปัญหาภายในจิตใจของมนุษย์

3. การอบรมผู้ประกาศพระวรสารโดยเฉพาะ (ลก 9-18)

พระวรสารนักบุญลูกา บทที่ 9-18 กล่าวถึงอัครธรรมทูตน้อยลง แต่เน้นการอบรมพวกเขาโดยเฉพาะ “พระเยซูเจ้าทรงเริ่มตรัสกับบรรดาศิษย์ก่อน” (ลก 12:1) “เรากล่าวแก่ท่านที่เป็นมิตรของเราว่า” (12:4) “ประชาชนคนหนึ่งทูลพระเยซูเจ้า” (12:13) “พระองค์ตรัสกับบรรดาศิษย์ว่า” (12:22) พระเยซูเจ้าได้ให้ความสนใจสอนบรรดาศิษย์ให้เป็นผู้ประกาศพระวรสารโดยการกลับใจและการเจริญชีวิตใหม่ตามค่านิยมแห่งพระวรสาร ตัวอย่างพระวรสารบางตอนเช่น “ท่านคิดว่าเรามาเพื่อนำสันติภาพมาสู่โลกหรือไม่? มิได้ เราบอกท่านทั้งหลายว่า เรานำความแตกแยกมาต่างหาก” (12:51) เป็นต้น โดยพระวรสารตอนนี้เป็นพระ

วาจาของพระเยซูเจ้าสำหรับศิษย์ที่ได้มีประสบการณ์การติดตามพระเยซูเจ้ามาแล้ว พระองค์เริ่มท้าทายให้พวกเขาจัดลำดับคุณค่าในชีวิตใหม่อีกครั้งหนึ่ง พระเยซูเจ้าทรงอบรมบรรดาศิษย์ดังนี้

3.1 การอบรมบรรดาศิษย์ให้รู้จักตัดสละและมีใจอิสระ

อิสระจากบาป แรงกระตุ้นของกิเลส ตัณหา ความโลภ การไม่ตั้งใจในทรัพย์สิน การรู้จักแบ่งปัน “ทรัพย์สมบัติของท่านอยู่ที่ใด ใจของท่านก็จะอยู่ที่นั่นด้วย” (12:34) การเป็นผู้ประกาศพระวรสารต้องมีใจอิสระ และเรียนรู้ที่จะตัดสละจากการยึดติดกับตนเอง บุคคล วัตถุสิ่งของ การงาน อาชีพ ความสนใจส่วนตัว ความกังวลใจที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติภารกิจของพระเยซูเจ้า ต้องกลับใจอย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้มีชีวิตใหม่ตามค่านิยมแห่งพระวรสารโดยอาศัยการนำของพระจิตเจ้า ต้องรู้จักใช้เงินทองอย่างถูกต้อง เพื่อสร้างมิตรเพื่อนำสู่ที่พำนักนิรันดร์ (16:9) บรรดาสตรีผู้ติดตามพระเยซูเจ้าได้สละทรัพย์ของตนมาช่วยเหลือพระองค์และบรรดาอัครสาวก (8:3) พระเยซูเจ้าทรงส่งอัครสาวกทั้งสิบสองไปประกาศข่าวดีโดยไม่ให้กังวลเรื่องเงินทอง (9:3) “จงขายทรัพย์สินของท่านและให้ท่าน จงหาถุงเงินที่ไม่มีวันชำรุด จงหาทรัพย์สมบัติที่ไม่มีวันหมดสิ้นในสวรรค์ ที่นั่นขโมยเข้าไม่ถึงและแมลงหมวนไม่ทำลาย” (12:

33) “ทุกท่านที่ไม่ยอมสละทุกสิ่งที่คุณมีอยู่ ก็เป็นศิษย์ของเราไม่ได้” (14:33)

3.2. การอบรมบรรดาศิษย์ให้อิฐฐานภาวนาและมอบตนทั้งหมดแก่พระบิดา

พระเยซูเจ้าทรงอิฐฐานภาวนาเสมอ ก่อนเลือกสาวกสิบสองคน “ทรงอิฐฐานภาวนาต่อพระเจ้าตลอดทั้งคืน” (6:12) ก่อนที่จะถามเปโตรว่าเราเป็นใคร? ก่อนที่จะทำนายครั้งแรกเรื่องพระทรมาน (9:18) พระเยซูเจ้าทรงอิฐฐานภาวนากับเปโตร ยอห์นและยากอบและทรงสำแดงพระองค์อย่างรุ่งโรจน์ (9:28-29) พระองค์ทรงปลอบปลื้มพระทัยเคเซะพระจิตเมื่อทรงภาวนาถึงพระบิดา (10:21-22) พระองค์ทรงสอนบรรดาศิษย์ให้ภาวนาบทภาวนาที่สรุปคำสอนของพระองค์คือบทข้าแต่พระบิดาของข้าพเจ้าทั้งหลาย (11:1-4) พระองค์ทรงสอนให้บรรดาศิษย์วางใจในพระบิดา “เพราะคนที่ขอย่อมได้รับ คนที่แสวงหาย่อมพบ แม้แต่ท่านทั้งหลายที่เป็นคนชั่วยังรู้จักให้ของดีๆ แก่ลูก แล้วพระบิดาผู้สถิตในสวรรค์จะไม่ประทานพระจิตเจ้าแก่ผู้ที่ทูลขอพระองค์มากกว่านั้นหรือ?” (11:10-13) ท่านอย่ากังวลใจแสวงหาว่าจะกินอะไร หรือดื่มอะไร พระบิดาทรงทราบดีว่าท่านต้องการสิ่งเหล่านี้ ฉะนั้นจงแสวงหาพระอาณาจักรของพระองค์เถิด แล้วพระองค์จะทรงเพิ่มเติมทุกสิ่งให้ (12:22-31) ให้

เตรียมพร้อมเมื่อนายกลับมา (12:35-47) ให้ภาวนาเสมอโดยไม่ท้อถอย (18:1) ให้พระจิตเจ้านำชีวิต “เรามาเพื่อจุดไฟในโลก เราปรารถนาอย่างยิ่งที่จะให้โลกนี้ลุกเป็นไฟ” (12: 49)

3.3. การอบรมบรรดาศิษย์ให้เรียนรู้ที่จะแบกกางเขน

พระเยซูเจ้าทรงสอนพวกสาวกให้เข้าใจเรื่องกางเขน พระองค์ทรงทำนายชัดเจนถึงหนทางแห่งพระทรมานถึงสามครั้ง “บุตรแห่งมนุษย์จะต้องรับการทรมานเป็นอันมาก จะถูกบรรดาผู้อาวุโส มหาสมณะและธรรมาจารย์ปฏิเสธไม่ยอมรับ และจะถูกประหารชีวิต แต่จะกลับคืนชีพในวันที่สาม” (9:22,44,18:31-34) พระองค์ตรัสอีกว่า “ถ้าผู้ใดอยากติดตามเราก็จงเลิกนึกถึงตนเอง จงแบกไม้กางเขนของตนทุกวันและติดตามเรา” (9:23) พระเยซูเจ้าเชิญชวนให้สาวกมีประสบการณ์ด้วยตนเอง พวกสาวกมีชีวิตร่วมกับพระเยซูเจ้า พวกเขาค่อยๆ เรียนรู้และซึมซาบคำสอนและค่านิยมของพระองค์ แม้หลายครั้งพวกสาวกจะยังไม่เข้าใจโดยเฉพาะเรื่องพระทรมาน การสิ้นพระชนม์และการกลับคืนชีพ “บรรดาอัครสาวกไม่เข้าใจถ้อยคำเหล่านี้เลย พระคำเหล่านี้ลึกลับสำหรับเขา เขาไม่เข้าใจสิ่งที่พระองค์ตรัส” (18:32-34) “เขาทั้งหลายไม่กล้าทูลถามเรื่องนี้” (9:45) จนภายหลังการสิ้นพระชนม์และการกลับคืน

พระชนม์ชีพของพระเยซูคริสตเจ้า อาศัยพระจิตเจ้าพวกสาวกจึงเข้าใจรหัสธรรมแห่งไม้กางเขน

3.4. การอบรมบรรดาศิษย์ให้ดำเนินชีวิตภายใต้การนำของพระจิตเจ้า

พระวรสารนักบุญลูกาและหนังสือกิจการอัครสาวกได้กล่าวถึงบทบาทของพระจิตเจ้าที่ทำให้ชีวิตและการปฏิบัติภารกิจของพระเยซูเจ้าดำเนินไปและทำให้เกิดความต่อเนื่องต่อไปในชีวิตของบรรดาศิษย์ในพระศาสนจักรแรกเริ่ม พระวรสารนักบุญลูกากล่าวถึงพระจิตเจ้าจำนวน 17 ครั้งและหนังสือกิจการอัครสาวกกล่าวถึงพระจิตเจ้าจำนวน 57 ครั้ง

พระจิตเจ้ามีบทบาทในเหตุการณ์สำคัญในทุกช่วงของประวัติศาสตร์แห่งความรอด ตั้งแต่ทูตสวรรค์แจ้งข่าวการบังเกิดของยอห์นผู้ทำพิธีล้างและของพระเยซูเจ้า “เขาจะรับพระจิตเจ้าอย่างเต็มเปี่ยมตั้งแต่อยู่ในครรภ์ของมารดา” (1:15) “พระจิตเจ้าจะเสด็จมาเหนือท่านและพระอานุภาพของพระเจ้าผู้สูงสุดจะแผ่เงาปกคลุมท่าน” (1:35) “นางเอลีซาเบทได้รับพระจิตเจ้าเต็มเปี่ยม” (1:41) “เศคาริยาห์ผู้เป็นบิดาได้รับพระจิตเจ้าเต็มเปี่ยม” (1:67) พระจิตเจ้าสถิตกับลิเมโอน พระจิตเจ้าทรงนำลิเมโอนเข้าไปในพระวิหาร (2:25,27) คำประกาศของยอห์นผู้ทำพิธีล้าง “เขาจะทำพิธีล้างให้ท่านเดชพระจิตเจ้า” (3:16) พระเยซูเจ้าทรง

รับพิธีล้าง “พระจิตเจ้าได้เสด็จลงมาเหนือพระองค์ มีรูปร่างที่เห็นได้จกนกพิราบ” (3:22) พระเยซูเจ้าทรงได้รับพระจิตเจ้า พระจิตทรงนำพระองค์ไปยังถิ่นทุรกันดาร (4:1) พระเยซูเจ้าเสด็จกลับไปแคว้นกาลิลีพร้อมด้วยพระอานูภาพของพระจิตทรงเริ่มเทศน์สอน (4:14) พระจิตเจ้ามีบทบาทในพระภารกิจของพระเยซูเจ้า “พระจิตของพระเจ้าทรงอยู่เหนือข้าพเจ้า เพราะพระองค์ทรงเจิมข้าพเจ้าไว้ ให้ประกาศข่าวดีแก่คนยากจน ทรงส่งข้าพเจ้าไปประกาศการปลดปล่อยแก่ผู้ถูกจองจำ คืนสายตาให้แก่คนตาบอด ปลดปล่อยผู้ถูกกดขี่ให้เป็นอิสระ ประกาศปีแห่งความโปรดปรานจากพระเจ้า” (4:18-19) “ในวันนี้ขอความจากพระคัมภีร์ที่ท่านได้ยินกับหูอยู่นี้เป็นความจริงแล้ว” (4:21) พระเยซูเจ้าทรงปลอบปล้ำพระทัยเดชะพระจิตเจ้า (10:21) คำอธิษฐานภาวนาที่ได้ผล “พระบิดาในสวรรค์จะไม่ประทานพระจิตเจ้าแก่ผู้ที่ทูลขอพระองค์มากกว่านั้นหรือ” (11:13) “ผู้ที่กล่าวร้ายต่อพระจิตเจ้าจะไม่ได้รับการอภัยเลย” (12:10) “พระจิตเจ้าจะทรงสอนท่านในเวลานั้นว่าจะต้องพูดอะไร” (12:12) คำแนะนำสุดท้ายของพระเยซูเจ้าแก่บรรดาอัครสาวกคือให้คอยรับพระจิตเจ้า “บัดนี้เรากำลังจะส่งพระผู้ที่พระบิดาทรงสัญญาไว้มาเหนือท่าน เพราะฉะนั้นท่านจงคอยอยู่ในกรุงจนกว่าท่านจะได้รับ

พระอานูภาพจากเบื้องบนปกคลุมไว้” (ลก 24:49; กจ 1:4)

นักบุญลูกาให้ความสำคัญกับบทบาทของพระจิตเจ้ามาก เพราะโครงสร้างของหนังสือกิจการอัครสาวกสามารถสรุปได้ในพระคำรัสของพระคริสตเจ้าคือ “**พระจิตเจ้าจะเสด็จลงมาเหนือท่าน และท่านจะรับอานูภาพเพื่อจะเป็นพยานถึงเราในกรุงเยรูซาเล็ม ทั่วแคว้นยูเดีย แคว้นสะมาเรีย จนถึงสุดปลายแผ่นดิน**” (1:8) การขยายตัวของพระศาสนจักรเป็นผลของการกระทำอย่างต่อเนื่องของพระจิตเจ้า ดังนั้นหนังสือกิจการอัครสาวกจึงได้ชื่อว่า “**พระวรสารของพระจิตเจ้า**” เพราะเล่าถึงกิจการที่พระจิตเจ้าทรงบันดาลความชื่นชมยินดีและความพิศวงในกิจการของพระเจ้าอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การเริ่มต้นของพระศาสนจักรเมื่อพระจิตเจ้าเสด็จมายังบรรดาศิษย์ของพระเยซูเจ้าในวันเพนเตกอสเต (2:1-13) เปโตรในฐานะผู้นำกลุ่มอัครสาวกได้เริ่มประกาศข่าวดีกับประชาชนโดยชี้ให้เห็นว่า พระสัญญาที่พระเจ้าทำกับประชากรชาวอิสราเอลได้สำเร็จสมบูรณ์ในพระเยซูคริสตเจ้า บรรดาอัครสาวกเป็นพยานในเรื่องนี้และมีผู้กลับใจมาเชื่อและรับศีลล้างบาปในวันนั้นประมาณสามพันคน (2:14-41) การเติบโตของกลุ่มคริสตชนแรกเริ่มในกรุงเยรูซาเล็มและการปฏิบัติภารกิจของบรรดาอัครสาวกในสมัยแรก การเริ่มประกาศข่าวดี

นอกกรุงเยรูซาเล็ม ฟิลิปประกาศข่าวดีใน แคว้นสะมาเรีย (8:4-25) การประกาศ ข่าวดีและการทำงานธรรมทูตของบรรดา ศิษย์ของพระเยซูเจ้า เช่น เปโตร เปาโล บารนาบัส เป็นต้น ทำให้ข่าวดีได้ประกาศ ไปจน “สุดปลายแผ่นดิน” จึงสามารถสรุป บทบาทของพระจิตเจ้าในการประกาศข่าวดี ได้ดังนี้

1. พระจิตเจ้าประทานพระพรหลาย ประการ(1 คร 12:4ฯ) ซึ่งเป็นประกันว่า ข่าวสารนั้นมาจากพระเจ้า พระพรเช่นนี้ ได้แก่ การพูดภาษาที่ไม่มีใครเข้าใจ (กจ 2:1, 4, 6, 11; 10:46) การทำอัศจรรย์ (10:38) การกล่าวทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้า (11:27) ปรีชาญาณ(6: 3, 5, 10)

2. พระจิตเจ้าประทานพลังกำลังให้ ประกาศว่าพระเยซูเจ้าทรงเป็นพระเมสสิ ยาห์โดยไม่หวั่นเกรงต่อการเบียดเบียน (4: 8, 31; 5:32; 6:10) ให้ประกาศพระ วาจา(8:29, 39 10:19, 44) ให้เป็น พยานถึงพระองค์ (1: 8)

3. พระจิตเจ้าทรงนำพระศาสนจักร ในการตัดสินใจครั้งสำคัญๆ เช่น การเลือก ผู้แทนที่ยูดา (1:15-26) การรับชนต่าง ชาติเข้าพระศาสนจักร (8:29, 40; 10:19, 44-47; 11:12-16; 15:8) โดยไม่บังคับ ให้ปฏิบัติตามธรรมเนียม (15:28) ภารกิจของนักบุญเปาโลท่ามกลางคนต่าง ศาสนา (13:2ฯ; 16:6-7; 19:1) เป็นต้น

มีการรับพระจิตเจ้าในศีลล้างบาปเพื่อรับการ อภัยบาป (2:38; 8:15-19; 9:17-18) และมีการปกมือเพื่อเชิญพระจิตเจ้ามา ประทับอยู่กับผู้ที่ได้รับการปกมือ(19:1-6)

4. ตัวอย่างศิษย์ที่ดีของพระเยซูเจ้า บางคนในพระวรสารนักบุญลูกา และ หนังสือกิจการอัครสาวก

นักบุญเปโตรได้ทำหน้าที่ในฐานะ เป็นผู้นำของกลุ่มอัครสาวกท่านได้ปราศรัย ต่อหน้าประชาชนมีผู้กลับใจมาเชื่อจำนวน มากและท่านได้ช่วยให้ภารกิจการประกาศ ข่าวดีของพระศาสนจักรดำเนินไปด้วยดีภาย ใต้การนำของพระจิตเจ้า (กจ 2:14- 36; 3:12-26; 4:7-12; 10:34- 47; 11:4-18; 15:7-12)

นักบุญเปาโลได้รับเลือกให้ “เป็น เครื่องมือเพื่อประกาศข่าวดีแก่นานาชาติ” (กจ 9:15; 22:1 5;26: 17) ท่านมี ประสบการณ์การพบปะกับพระเยซูคริสต์เจ้า ผู้กลับคืนพระชนมชีพขณะเดินทางไปเมือง ตามัสกัสเพื่อตามจับคริสตชน ท่านได้ เปลี่ยนแปลงชีวิตของท่านอย่างมาก หลังจากภาวนาเตรียมตัวสามวัน ท่านได้รับศีล ล้างบาปและรับการปกมือรับพระจิตเจ้าจาก อานาเนีย หลังการกลับใจเปาโลได้เริ่ม ประกาศเป็นพยานยืนยันถึงพระเยซูคริสต์ เจ้าผู้กลับคืนชีพในที่ต่างๆ เริ่มที่เมือง ตามัสกัส สิบปีต่อมาหลังจากการกลับใจ ท่านได้ไปกรุงเยรูซาเล็มพบปะกับบรรดาอัคร

สาวก (กท 1:17-2:2) ท่านได้รับการยอมรับจากผู้นำพระศาสนจักรให้เป็นผู้ประกาศข่าวดีแก่ผู้ที่ไม่ได้เป็นชาวยิว เปาโลได้เดินทางเพื่อปฏิบัติงานธรรมทูตประกาศข่าวดีสามครั้งและตั้งกลุ่มคริสตชนและช่วยให้กลุ่มคริสตชนเติบโตเข้มแข็ง (14:21-22; 15:30-35; 18:23) ในช่วงสุดท้ายของชีวิตท่านได้ประกาศข่าวดีขณะถูกจองจำที่กรุงโรมสองปี ข่าวดีจึงได้ประกาศไปจนสุดปลายแผ่นดิน เพราะกรุงโรมคือนครหลวงของโลกในสมัยนั้น เปาโลก้าวหน้าด้านชีวิตจิต ท่านสามารถกล่าวได้ว่า “ข้าพเจ้ามีชีวิตอยู่ มิใช่ตัวข้าพเจ้าอีกต่อไป แต่พระคริสตเจ้าทรงดำรงชีวิตอยู่ในตัวข้าพเจ้า” (กท 2:20) บั้นปลายของชีวิตเปาโลสามารถกล่าวได้ว่า “ข้าฯ ได้ต่อสู้มาอย่างดีแล้ว ข้าฯ วิ่งมาถึงเส้นชัยแล้ว ข้าฯ ด้รักษาความเชื่อไว้แล้ว” (2 ทธ 4:7-8)

บรรดาสตรีที่เป็นศิษย์ของพระเยซูเจ้า (ลก 8:1-3) ตามชนบทประเพณีของศาสนายิวอาจารย์ของศาสนายิวจะไม่รับสตรีเป็น

ศิษย์² แต่พระเยซูเจ้าทรงรับบรรดาสตรีเป็นศิษย์ของพระองค์ เมื่อพระเยซูเจ้าทรงถูกตรึงบนไม้กางเขนและสิ้นพระชนม์ เนื่องจากความจงรักภักดีต่อพระเยซูเจ้าบรรดาสตรีจากแคว้นกาลิลีกลุ่มนี้ได้ช่วยเหลือการประกอบพระภารกิจของพระองค์ และเป็นพยานถึงการสิ้นพระชนม์ การฝังพระศพ และการกลับคืนพระชนมชีพของพระเยซูเจ้า บรรดาสตรีกลุ่มนี้จึงมีส่วนสำคัญในการถ่ายทอดข่าวดีแห่งรหัสธรรมบัพติศมา บรรดาสตรีได้มีส่วนกับบรรดาอัครสาวกภาวนาเพื่อเตรียมรับพระจิต “ทุกคนร่วมอธิษฐานภาวนาสมาเสมอเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันพร้อมกับบรรดาสตรี รวมทั้งมารีย์พระมารดาของพระเยซูเจ้าและพี่น้องของพระองค์” (กจ 1:14)

พระนางมารีย์เป็นศิษย์ที่ดีที่สุด พระนางมารีย์เป็นพระมารดาผู้ให้กำเนิดพระเยซูเจ้าและเป็นผู้ฟังพระวาจาของพระเจ้าและปฏิบัติตามด้วย พระนางจึงเป็นศิษย์ที่ดีพร้อมเป็นตัวอย่างดีสำหรับคริสตชนทุกคน

² R. Schnackrg, Jesus in the Gospel, Louisville 1993 p.207.

Downey, Michael. "The New Dictionary Catholic Spirituality." Minnesota : the Liturgical Press, 1993.

Fitzmyer, Joseph, A. "The Gospel According to Luke I-X, X-XXIV." New York: Doubleday, 1985.

Martini, Carlo, M. "Ministers of the Gospel" Slough: St. Paul, 1983.

Martini, Carlo, M. "The Testimony of St. Paul" Slough: St. Paul, 1983.

Munck, Johannes. "The Acts of the Apostles." New York : Doubleday, 1967.

The New Interpreter's Bible : A Commentary in Twelve Volumes Vol IX, Luke-John. Nashville: Abingdon Press, 1994.

Brown, Raymond E. "The New Jerome Biblical Commentary" London: Geoffrey Chapman, 1989.

Ryder, Andrew. "Following Christ: Models of Discipleship in the New Testament." Wisconsin: Sheed & Ward, 1999.

ครูคำสอน

กับการประกาศข่าวดีในยุคปัจจุบัน

สุดหทัย นิยมธรรม

(บทคัดย่อ)

“ส่วนเมล็ดพืชที่ตกในดินดี หมายถึง บุคคลที่ฟังพระวาจาแล้วรับไว้ จึงเกิดผล สามสิบเท่า หกสิบเท่า และร้อยเท่า” (มก 4:20) ครูคำสอน คือ บุคคลผู้ได้รับเรียก ให้มารับใช้พระศาสนจักร โดยทางการสอน การเป็นประจักษ์พยาน การสวดภาวนา บริการและสร้างชุมชน

กฤษฎีกาสมาฆชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิก คริสตศักราช 2015 “คิษย์พระคริสต์เจริญชีวิตประกาศข่าวดีใหม่” มีกล่าวถึงสิ่งท้าทายต่อพระศาสนจักรคาทอลิกว่า “...พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยต้องมุ่งเจริญชีวิตเป็นคิษย์พระคริสต์ให้เข้มข้นกว่าที่เคย โดยมุ่งมั่นเดินสวน

“การเป็นครูคำสอน เป็นพระคุณที่องค์พระจิตเจ้าทรงประทานให้แก่ทุกคน เช่นเดียวกับพระคุณทั้งหลายในพระศาสนจักร”

กระแสและปฏิเสธ “โลกียนิยม” ดังกล่าว และมุ่งฟื้นฟูการประกาศข่าวดีขึ้นใหม่ พระศาสนจักรจะต้องเป็นประจักษ์พยานที่เด่นชัดถึงความเป็นหนึ่งเดียวในการเจริญชีวิตที่มีพระคริสตเจ้าเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริงเพื่อคริสตชนทุกคนสามารถเป็นเกลือของแผ่นดินที่มีคุณภาพ และเปี่ยมด้วยแสงสว่างแห่งองค์พระคริสตเจ้า (เทียบ มธ 5:13-14) อันเป็นแสงสว่างจากพระเจ้าองค์ความรักที่มอบให้แก่โลก” (ข้อ 4)

ครูคำสอนได้รับเรียกเพื่อประกาศข่าวดี

กระแสเรียกการเป็นครูคำสอนของพระวาจาจากศีลล้างบาปที่ได้รับ คู่มือแนะแนวทั่วไปสำหรับการสอนคำสอน (GDC 231) ได้เน้นถึงบทบาทของการเป็นครูสำหรับเด็ก สำหรับวัยรุ่น และสำหรับบรรดาผู้ใหญ่ว่าเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ จากศีลล้างบาป เราได้รับเรียกให้มีส่วนร่วมในบทบาท “สงฆ์ ประกาศก และกษัตริย์ของพระคริสตเจ้า” (LG 31) จากกระแสเรียกพื้นฐานนี้ สมาชิกบางคนในชุมชนได้รับ

เรียกจากพระเป็นเจ้าให้เป็นครูคำสอน “พระศาสนจักรปลูกให้สำนึก และมองเห็นกระแสวิกฤตศีลพิธีนี้ และมอบหมายพันธกิจในการสอนคำสอนให้เป็นเกียรติแก่เขา พระเยซูคริสตเจ้าทรงเชื้อเชิญชาย - หญิง ให้มาติดตามพระองค์แบบพิเศษในฐานะครูคำสอนและผู้อบรมศิษย์ทั้งหลาย” (Formator of disciples) “จากการที่ได้รู้จักพระคริสตเจ้าด้วยความรักนี้เอง จึงเกิดความปรารถนาที่จะประกาศสรรเสริญพระองค์ ประกาศพระวรสาร (ข่าวดี) และชักนำผู้อื่นมา “ตอบรับ” ความเชื่อในพระเยซูคริสตเจ้า” (CCC 429) การตอบรับการเรียกเป็นครูคำสอนเป็นที่รับรู้ของพระศาสนจักร (ท้องถิ่น) การตอบรับการเรียกนี้รวมทั้งความเต็มใจที่จะอุทิศเวลาและพระพร (Talent) มิใช่เพื่อสอนคำสอนผู้อื่นเท่านั้น แต่เพื่อการเติบโตและความเข้าใจในความเชื่อของตนเองด้วย

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสได้กล่าวในพระสมณสาส์นเตือนใจ ความชื่นชมยินดีแห่งพระวรสาร “ขอให้เราทุกคน

เป็นสานุศิษย์ธรรมทูต... มิให้บุคคลใด ปฏิเสธหน้าที่การประกาศพระวรสาร (ข่าวดี)... ให้มองดูสานุศิษย์รุ่นแรกๆ ที่หลังจากได้พบกับสายพระเนตรของพระเยซูเจ้า... ในทันทีพวกเขาก็ไปประกาศด้วยความชื่นชมยินดี” (ข้อ 119, 120)

การเป็นครูคำสอนเป็นพระคุณที่องค์พระจิตเจ้าทรงประทานให้แก่หมู่คณะเช่นเดียวกับพระคุณทั้งหลายในพระศาสนจักร รากฐานของการรับใช้ด้านคำสอนอยู่ตรงนี้เองคือ “การเผยแผ่พระวรสารต้องไม่เป็นการที่กระทำแบบโดดเดี่ยวและแยกตัวออกสำหรับใครทั้งสิ้น แต่เป็นภารกิจของพระศาสนจักรอย่างลึกซึ้ง ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นนักเทศน์ ครูคำสอน หรือนายชุมพาบาล ...เขาก็ปฏิบัติภารกิจของพระศาสนจักร...สิ่งนี้เองเรียกร้องให้เขาทำงานเพื่อผู้อื่นอย่างแท้จริง ไม่ทำโดยมีเป้าหมายส่วนตัว แต่ทำโดยมุ่งสู่ความเป็นหนึ่งกับภารกิจของพระศาสนจักรและในนามของพระศาสนจักรเอง” (การประกาศพระวรสารในโลกปัจจุบัน ข้อ 60)

ดังนั้น พื้นฐานด้านศาสนจักรของศาสนบริการด้านคำสอนเรียกร้องให้หมู่คณะคริสตชน ไม่ปฏิบัติหน้าที่การสอนคำสอนด้วยท่าทีของการใช้ครูคำสอนให้เป็นตัวแทนของตน บรรดา ครูคำสอนต้องรู้สึกว่าจะตนรับการสนับสนุน ความร่วมมือ และจากคำภาวนาของหมู่คณะทั้งครบ” (RdC.184)

ส่วนบรรดาครูคำสอนเองก็ต้องวางรากฐานของการรับใช้ของพวกเขาในพระศาสนจักร ผู้ส่งเขาไปให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ครูคำสอนต้องรู้ลึกรู้จริงว่าตนเองเป็นกระบอกเสียงของพระศาสนจักร จากประสบการณ์แห่งความเชื่ออันนี้เองที่ทำให้พวกเขามีความมั่นใจ (RdC.185)

พระวรสารที่พวกเขาประกาศเป็นพระวรสารที่พระศาสนจักรมอบให้ ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ในการเป็นผู้อบรมด้านความเชื่อซึ่งเขาได้รับจากพระศาสนจักร จะแสดงออกได้ก่อนอื่นในความเป็นหนึ่งเดียวกัน และในความซื่อสัตย์ต่อภารกิจที่มีชีวิตชีวาของตนการซื่อสัตย์ต่อพระศาสนจักรนั้น ไม่เพียงการซื่อสัตย์ต่อการถูกส่งไปที่ได้รับเท่านั้น แต่ยังเป็นความร่วมมืออย่างซื่อสัตย์ต่อชีวิตของพระศาสนจักรอีกด้วย เป็นความรู้สึกตัวว่าเป็นส่วนหนึ่งของพระศาสนจักรท้องถิ่น ซึ่งตนเองอุทิศตนรับใช้อยู่ และเป็นการมีส่วนร่วมที่ไม่จำกัดอยู่เฉพาะในขอบเขตของการประกาศพระวาจาเท่านั้น แต่ต้องเปิดกว้างสู่ทุกมิติแห่งชีวิตของพระศาสนจักรและวัดของท้องถิ่นด้วย

การรับใช้ – ศาสนบริการ

การรับใช้พระเป็นเจ้าในนามของพระศาสนจักร บรรดาครูคำสอนทราบว่าจะตนถูกเรียกและ ถูกส่งไปเพื่อการรับใช้เพื่อนพี่น้อง ดังนั้นพวกเขา “เป็นพยานและผู้มีส่วนร่วม

ในธรรมล้ำลึกที่พวกเขาเองเจริญชีวิตอยู่และที่พวกเขาถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นด้วยความรัก” เป็นการหยั่งรากฐานในพระเจ้าและในพระศาสนจักรนี้เอง ที่ผลักดันให้ครูคำสอนเจริญชีวิตพร้อมกับผู้อื่นและเพื่อผู้อื่น ครูคำสอนต้องวางตนอยู่เคียงข้างเพื่อนมนุษย์ เดินไปพร้อมกับพวกเขา รับรู้ถึงความต้องการของพวกเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาผู้ยากจน ผู้ถูกทอดทิ้ง และผู้พิการ เรามีหน้าที่ต้องประกาศพระวรสารแก่ทุกคน และเขาเองก็เรียนรู้จากความเชื่อและการเป็นพยานของทุกคนด้วย (RdC.185) การรับใช้เพื่อนมนุษย์เป็นกระแสเรียกที่ต้องไม่จำกัดอยู่ในขอบเขตของงานคำสอนและของกิจกรรมอื่นๆ ภายในวัดท้องถิ่นเท่านั้น แต่การปฏิบัติงานคำสอนที่แท้จริงย่อมเกิดจากการที่ครูคำสอนต้องสนใจต่อปัญหาต่างๆ ของสังคมอย่างจริงจังอีกด้วย

ครูคำสอนที่เป็นฆราวาส มีลักษณะเฉพาะตัวที่เหมาะสมกับการสอนคำสอน เพราะฆราวาส อยู่ในชุมชน อยู่ในบรรยากาศที่รู้ความเป็นไปในสถานการณ์จริงๆ ของชาวบ้าน ความสุข ความทุกข์ ความรู้สึกนึกคิดหรือค่านิยมต่างๆ ครูคำสอนจึงมีความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เหล่านี้เป็นอย่างดี จึงรู้ว่าตอนนี้ควรจะพูดเรื่องอะไร ควรจะสอนคำสอนเรื่องใด ควรจะประกาศพระวรสารเรื่องอะไร ที่ตรงกับความต้องการของบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ

ครูคำสอนจึงเป็นศาสนบริกรเป็นกระแสเรียกที่ได้รับการเรียกจากพระเจ้า เป็นพระพร พระพรหรรษา และการช่วยเหลือจากพระเจ้าซึ่งประทานให้กับครูคำสอนในการทำหน้าที่ เพื่อทำการประกาศข่าวดี ในศาสนบริกรและการรับใช้ที่พระศาสนจักรได้กระทำในสังคม เพื่อการประกาศข่าวดีนั้นศาสนบริกรด้านคำสอนนับได้ว่าเป็นงานที่โดดเด่นและมีความสำคัญ งานคำสอนเป็นงานพื้นฐานของพระศาสนจักรที่จะช่วยให้พระศาสนจักรมีชีวิตชีวาและเติบโต (เทียบ CT, 15) ดังนั้น พระสังฆราช พระสงฆ์ สังฆานุกร บิดามารดา นักบวช ชายหญิงฆราวาส และชุมชนคริสตชนคาทอลิกทุกคนต่างมีบทบาทหน้าที่ในศาสนบริกรนี้ โดยอาศัยบุคคลเหล่านี้ พระวาจาของพระเจ้าและคำสอนของพระศาสนจักรได้รับการเผยแพร่ออกไปและเป็นประจักษ์พยานให้กับทุกคนจากชุมชนหนึ่งสู่อีกชุมชนหนึ่งตลอดไป (เทียบประมวลกฎหมายพระศาสนจักร มาตรา 773)

การเป็นพยานในแบบเฉพาะของครูคำสอนที่แสดงออกถึงความเชื่อก็คือ การสอนนั่นเอง ดังนั้น สิ่งที่ครูคำสอนต้องเอาใจใส่ตลอดเวลา คือ การสำนึกตนที่จะรับฟังพระวาจาของพระเจ้าอยู่เสมอ รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับคำสอนของพระเยซูคริสตเจ้าที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพราะเป็นสิ่งที่พวกเขาได้รับมอบหมายหน้าที่จาก

“ครูคำสอนต้องรู้สำนึกตัวเอง ตนเองเป็นกระบอกเสียง ของพระศาสนจักร”

พระเจ้าในนามของพระศาสนจักรในการถ่ายทอดความรู้แก่คนอื่น และจะต้องดำเนินชีวิตเป็นตัวอย่างที่ดีตามหลักคำสอนของพระเยซูคริสตเจ้า เนื่องจากจุดประสงค์ของการสอนคำสอนคือการช่วยในการดำเนินชีวิตตามความเชื่อในพระเยซู คริสตเจ้าที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตปัจจุบัน

สนามและฐานเพื่อการฟื้นฟูการประกาศข่าวดีขึ้นใหม่

ในทศวรรษที่สามสิบของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ค.ศ. 2015 กล่าวถึงสนามและฐานเพื่อการฟื้นฟูการประกาศข่าวดีใหม่ ในฐานะครูคำสอนจึงควรปฏิบัติพันธกิจตามแผนงานการประกาศข่าวดีใหม่ คือ

1. **วิถีชุมชนวัด** วิถีชุมชนวัดต้องเป็นเครื่องหมายที่มีชีวิตชีวาของพระศาสนจักร และเป็นเครื่องมือในการอบรมการฟื้นฟูชีวิต และพันธกิจการ

ประกาศข่าวดี ด้วยการอุทิศตนทำงานเพื่อสังคม เอาใจใส่ผู้ยากไร้ ผู้สนใจที่ต้องการรู้จักพระคริสตเจ้าผู้แสวงหาความจริงสูงสุด ชุมชนศิษย์พระคริสต์ที่เข้มแข็งจะสามารถเอาชนะความแตกแยกในสังคมได้ (ข้อ 23)

2. **การศึกษาคาทอลิก** สถานศึกษาคาทอลิกต้องเป็นสนามและฐานแห่งการประกาศข่าวดีอย่างมีประสิทธิภาพเป็นแปลงเพาะบ่มคุณค่าชีวิตตามแนวทางพระวรสารที่เหมาะสมที่สุด เป็นขอบฟ้าแห่งความหวังที่เปิดออก จึงจำเป็นต้องทำให้เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกปรากฏอย่างชัดเจนเสมอ การสร้างความเข้าใจให้บุคลากรทุกระดับเห็นความสำคัญของการเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษาคาทอลิกเป็นภารกิจที่เร่งด่วน

วิทยาลัยแสงธรรม

สถานศึกษาคาทอลิกต้องบริหารและจัดการเรียนการสอนโดยบุคลากรที่ยึดถืออย่างมั่นคงในคุณค่าแห่งพระวรสาร... การศึกษาคาทอลิกต้องสอนและอบรมในทุกสิ่งที่เป็นความจริง ความดีงาม และความมั่งคั่งซึ่งเป็นส่วนสำคัญสำหรับมนุษย์สถานศึกษาคาทอลิกยังต้องช่วยเหลือครอบครัวของผู้เรียนให้รู้จักวิธีการแนะนำความเชื่อแก่ลูกๆ พวกเขาต้องทำงานด้วยความมั่นคงในเป้าหมายแท้เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รู้จักพระเจ้าสัมผัสความรักและความเมตตาของพระองค์ (ข้อ 25)

3. ศาสนสัมพันธ์ เนื่องจากคริสตชนคาทอลิกทุกคนในประเทศไทยดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางพี่น้อง ที่นับถือศาสนาอื่น ศาสนสัมพันธ์จึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้น เราต้องเป็นเครื่องหมาย และเครื่องมือประกาศข่าวดี ด้วยการดำเนินชีวิตเป็นประจักษ์พยานถึงความรักและความเมตตาของ พระเยซูเจ้า และปฏิบัติพันธกิจการเสวนาด้วยความเคารพ และให้เกิดใจจริงตามสภาพสังคมและวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่เอกภาพความรัก ความจริงและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เป็นหนทางหนึ่งที่นำไปสู่พระอาณาจักรของพระเจ้า (ข้อ 31)

ดังนั้นจึงขอสรุปบทความนี้ด้วย “คำกล่าวของสมเด็จพระสันตะปาปา ฟรังซิส” ที่ทรงสอนบรรดาครูคำสอนของการดำเนินชีวิตเพื่อเป็นประจักษ์พยานในโลกยุคปัจจุบัน งานชุมนุมครูคำสอนนานาชาติ โอกาสปีแห่งความเชื่อ วันศุกร์ที่ 27 กันยายน ค.ศ.2013 ในห้องประชุมแนรวี กรุงโรม ประเทศอิตาลี มีผู้เข้าร่วมงานประมาณ 1,600 คน จาก 104 สังฆมณฑล ทั่วโลกซึ่งพระสังฆราชวีระ อภรณ์รัตน์ ประมุขสังฆมณฑลเชียงใหม่และประธานคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรมแผนกคริสตศาสนธรรม สภาพระสังฆราชได้แปลไว้ดังนี้ พระองค์ตรัสว่า “ให้เราคงอยู่กับพระคริสตเจ้าเสมอเลียนแบบพระองค์ในความรัก ไปพบเพื่อนมนุษย์ เปิดประตูกล้าก้าวออกไปประกาศพระวรสาร”

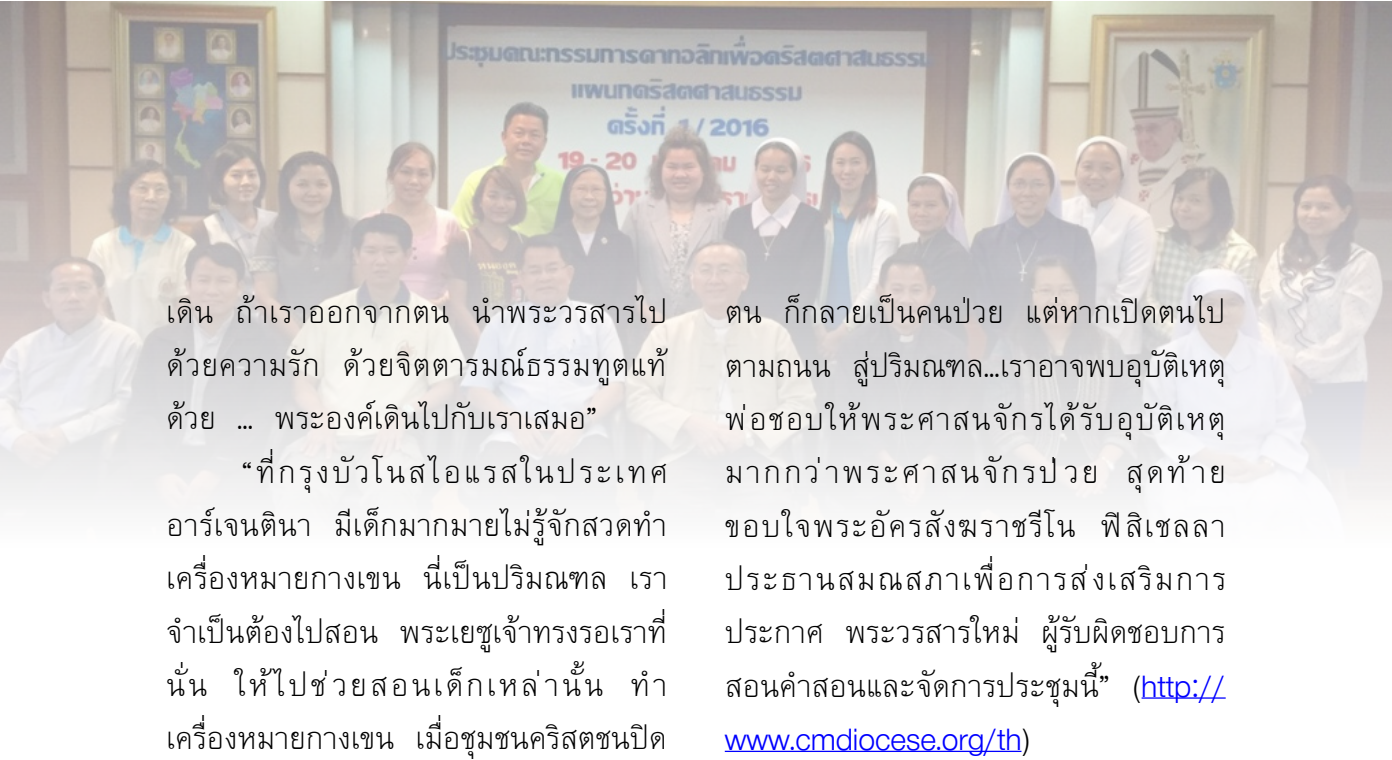
“แม้ว่าหลายครั้งจะลำบากเพราะมองไม่เห็นผลลัพธ์ที่ปรารถนา...การสอนความเชื่อเป็นเรื่องที่ดี และบางที่เราสามารถมอบมรดกที่ดีกว่า สิ่งที่สำคัญ คือ การเป็นครูคำสอน ไม่ใช่แค่ทำหน้าที่ ครูคำสอน หรือ ทำงานของครูคำสอนซึ่งไม่พอการเป็นครูคำสอน เรียกร้องความรักที่แรงกล้าต่อพระคริสตเจ้า ความรักต่อประชากรศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์ ความรักเช่นนี้หาซื้อไม่ได้ตามร้านค้า แต่เป็นของขวัญของพระคริสตเจ้า ความรักนี้มาจากพระคริสตเจ้า”

“มี 3 สิ่ง เหมือนบรรดานักพรต เยสุสอวสุสปฏิบัติกัน ประการแรก เริ่มจากพระคริสตเจ้า หมายความว่า มีความคุ้นเคยกับพระองค์ สิ่งสำคัญคือพบรูปแบบที่ประยุกต์ เพื่ออยู่กับพระอาจารย์ ทำให้ให้ทุกสิ่งมีชีวิต ทุกคนสามารถถามตนเองว่า ฉันจะมีชีวิต “อยู่” กับพระเยซูเจ้าได้อย่างไร มีช่วงเวลาอยู่ต่อหน้าพระองค์เงียบๆ มองพระองค์ ทำให้ใจกระตือรือร้น ถ้าให้หัวใจของเรา ไม่มีความร้อนรนของพระเจ้า ไม่มีความรักของพระเจ้า ไม่มีความอ่อนโยน เราคนบาปน่าสงสาร จะสามารถทำให้หัวใจคนอื่นร้อนรนได้อย่างไร

ประการที่สอง การเริ่มจากพระคริสตเจ้า หมายความว่า เลียนแบบพระองค์ ด้วยการออกจากตนเอง และไปพบปะคนอื่นหัวใจของครูคำสอนมีชีวิตสนิทสัมพันธ์กับ

พระเยซูเจ้า...ไปพบกับคนอื่น หากขาดสิ่งใดในสองสิ่งนี้ หัวใจก็ไม่เด่นอีกแล้ว มีชีวิตอยู่ไม่ได้ ถ้าหัวใจของครูคำสอนเด่นสนิทสัมพันธ์กับพระเยซูเจ้า และพบปะกับคนอื่นใหม่ ถ้าสัมพันธ์กับพระองค์ และนำพระองค์ไปให้คนอื่นใหม่ พอขอบอกอีกสิ่งหนึ่ง พอไม่เข้าใจว่าครูคำสอนสามารถอยู่อย่างมั่นคงได้อย่างไร ถ้าปราศจากขบวนการนี้

องค์ประกอบที่สาม การเริ่มจากพระคริสตเจ้าหมายความว่าต้องไม่กลัวที่จะก้าวไปกับพระองค์ในปริณทล (ไปหาคนยากจนคนไม่มีงานทำ) สมเด็จพระสันตะปาปาได้นำเอาอุปมาจากหนังสือโยบ มาสอนเราให้ “อย่ากลัวที่จะก้าวออกไปจากโปรแกรมติดตามพระเจ้า เพราะว่าพระเจ้าเสด็จไปหาคนอื่นเสมอ พระเจ้าไม่กลัวปริณทลพระเจ้าทรงซื่อสัตย์เสมอ ทรงสร้างสรรค์และไม่ปิดตัว จึงไม่แข่งกร้าวทรงต้อนรับเรา มาพบปะเรา ทรงเข้าใจเรา ดังนั้นเพื่อจะซื่อสัตย์ เพื่อจะสร้างสรรค์ จำเป็นต้องรู้จักเปลี่ยนแปลง... เพื่อประกาศพระวรสาร ถ้าครูคำสอนกลัว ก็เป็นคนซีซลาด ถ้าครูคำสอนเป็นคนเย็นเฉย ก็เป็นเหมือนรูปปั้นในพิพิธภัณฑ์ ถ้าครูคำสอนเป็นคนแข็ง ก็จะกลายเป็นไร้ประโยชน์และเป็นหมัน แต่ในพันธกิจของครูคำสอน ท่านไม่โดดเดี่ยว มีพระเยซูเจ้า นี่เป็นความสวยงาม และพละกำลังของเรา ถ้าเราก้าว

เดิน ถ้าเราออกจากตน นำพระวรสารไป ด้วยความรัก ด้วยจิตตารมณ์ธรรมทูตแท้ ด้วย ... พระองค์เดินไปกับเราเสมอ”

“ที่กรุงบัวโนสไอเรสในประเทศ อาร์เจนตินา มีเด็กมากมายไม่รู้จักสวดทำ เครื่องหมายกางเขน นี่เป็นปริณทล เรา จำเป็นต้องไปสอน พระเยซูเจ้าทรงรอเราที่ นั้น ให้ไปช่วยสอนเด็กเหล่านั้น ทำ เครื่องหมายกางเขน เมื่อชุมชนคริสตชนปิด

ตน ก็กลายเป็นคนป่วย แต่หากเปิดตนไป ตามถนน สู่ปริณทล...เราอาจพบอุบัติเหตุ พ่อชอบให้พระศาสนจักรได้รับอุบัติเหตุ มากกว่าพระศาสนจักรป่วย สุดท้าย ชอบใจพระอัครสังฆราชรีโน ฟิสิเชลลา ประธานสมณสภาเพื่อการส่งเสริมการ ประกาศ พระวรสารใหม่ ผู้รับผิดชอบการ สอนคำสอนและจัดการประชุมนี้” (<http://www.cmdiocese.org/th>)

สมณกระทรวงว่าด้วยเรื่องของพระสงฆ์. คู่มือแนะแนวทั่วไปสำหรับการสอนคำสอน. แปล โดย วีระ อาภรณ์รัตน์, พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2549
กฤษฎีกาสัมชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ค.ศ.2015 (ฉบับรอ การอนุมัติ สันตะสำนัก). โดยสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย.
คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกคริสตศาสนธรรม. คู่มือแนะแนวการ สอนคำสอนในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2557.
สังฆมณฑลเชียงใหม่. ต้องไม่แค่ทำแต่ “เป็น” ครูคำสอน. เข้าถึงเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.cmdiocese.org/th>
สมณกระทรวงเพื่อการประกาศพระวรสารสู่ปวงชน, สำนักงานคำสอนระดับชาติและศูนย์ คำสอนอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, ผู้จัดพิมพ์, คู่มือครูคำสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ อัสสัมชัญ, 2537.

กระแสวิพากษ์-ท่ามกลางกระแสโลก ของพันธกิจครูคาทอลิกมูมมອງของ บาทหลวง ผศ.ดร.อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ

ขวัญชัย นาอุดม : ผู้สัมภาษณ์

(แบบสัมภาษณ์)

“ข้าพเจ้าจะเข้าใจได้อย่างไร ถ้าไม่มีใครอธิบาย” แล้วเขาก็เชิญฟิลิปขึ้นไปนั่งในรถม้าอธิบายข้อความที่เขากำลังอ่านอยู่ (เทียบ กจ 8:31) พระวาจาของพระเจ้าตอนนี้จากหนังสือ กิจการอัครสาวกได้พูดถึงหน้าที่ของการสั่งสอน การให้คำอธิบายเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง ในชีวิตของเราทุกคน บ่อยๆ ก็ไม่สามารถที่จะเข้าใจอะไรได้ทุกอย่าง จึงต้องการคน

ที่มากให้ความกระจ่างและทำให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งบทบาทนี้เราเรียกว่า “ครู”

ในแง่มุมมองของพันธกิจแท้จริงของครูที่สอนในโรงเรียนคาทอลิก บาทหลวง ผศ.ดร.อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม และอาจารย์วิทยาลัยแสงธรรม ประธานฝ่าย

วิจัยและพัฒนา สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในฐานะผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในด้านการศึกษาคาทอลิก ได้ให้แนวคิดที่น่าสนใจในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้

จุดมุ่งหมายและเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิกคืออะไร?

พระศาสนจักรตระหนักถึงหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายพันธกิจช่วยเหลือมนุษย์จากพระเจ้า การจัดการศึกษาคาทอลิกจึงมีพระคริสตเจ้าเป็นรากฐาน มุ่งมั่นให้สถานศึกษาเป็นสนามประกาศข่าวดีแก่ทุกคน ประกาศความรักของพระเจ้า นำให้ทุกคนได้รู้จักพระเจ้า โดยสร้างบรรยากาศคาทอลิก สอนคำสอน ปลุกฝังความเชื่อ ผสมผสานวัฒนธรรมกับความเชื่อ และความเชื่อกับชีวิต ซึ่งมีผลถึงคุณภาพการอบรมคุณธรรม จริยธรรมตามคุณค่าพระวรสาร

สำหรับจุดหมายก็เพื่อให้การอบรมที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบในทุกระดับ ตอบโจทย์ความต้องการด้านการอบรมของเด็กและเยาวชน และเป็นเครื่องมือชิ้นสำคัญของพระศาสนจักรในการส่งเสริมความเป็นบุคคลทั้งครบ กล่าวคือ ต้องพัฒนาจากภายในสู่ภายนอก หรือถ้ามีสิ่งที่ขัดขวางไม่ให้บรรลุเป้าหมายก็เป็นหน้าที่ของพระศาสนจักรที่จะช่วยขจัดอุปสรรคดังกล่าวนี้ให้หมดไป

และเป้าหมายที่ว่านั้น คือการให้การอบรมดำเนินการทุกวิถีทางให้ครูและนักเรียนมีความรู้ลึกซึ้งนึกคิดตามอุดมการณ์แบบคริสตชน ตามที่ได้กำหนดเป้าหมายของโรงเรียนว่า “จัดการศึกษาแบบคาทอลิก ที่มุ่งเน้นงานอภิบาล และการอบรมหล่อหลอมนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา จิตใจและจิตวิญญาณ ด้วยจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร เพื่อให้นักเรียนดำเนินชีวิตในหนทางของความเป็นหนึ่งเดียวกันกับผู้อื่น และสร้างสันติสุขในสังคมและสังคมโลก เป็นรากฐานการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า และเป็นสนามเผยแผ่ธรรม ด้วยกระบวนการศึกษาที่มุ่งแปรสภาพบุคคล เพื่อสร้างนักเรียนให้มีจิตอาสา และเป็นผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลงในสังคม” (ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก, 2557:44-45)

ใครคือบุคคลากรในการขับเคลื่อนโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย?

หนังสือกิจการอัครสาวกเล่าเรื่องราวข้าราชการชาวเอธิโอเปียผู้หนึ่ง เป็นผู้ดูแลราชทรัพย์ทั้งหมดของพระราชินีคานดาสี เขาได้ไปนมัสการพระเจ้าในพระวิหารที่กรุงเยรูซาเล็ม ขณะเดินทางกลับ เขาหนึ่งในรถม้าและอ่านหนังสือของประกาศกอิสยาห์อยู่ พระจิตเจ้าทรงตรัสสั่งฟิลิปว่า จงวิ่งตามรถม้าคันนั้นไปให้ทัน เมื่อวิ่งตามทันรถ

ม้า เขาได้ยื่นข้าราชการบริพารผู้นั้นกำลังอ่านหนังสือของประกาศกอิสยาห์ จึงถามว่า “ท่านเข้าใจข้อความที่กำลังอ่านหรือ” ข้าราชการบริพารผู้นั้นตอบว่า “ข้าพเจ้าจะเข้าใจได้อย่างไร ถ้าไม่มีใครอธิบาย” แล้วเขาก็เชิญฟิลิปขึ้นไปนั่งในรถม้าอธิบายข้อความที่เขา กำลังอ่านอยู่ (เทียบ กจ 8:31)

จากหนังสือกิจการข้างต้น ทำให้เราคิดถึงคนที่บอกรับบัพติศมาให้คำอธิบาย นั่นก็คือ “ครู” ครูจึงเป็นกลไกของการขับเคลื่อนงานโรงเรียน ขับเคลื่อนงานให้การศึกษา อบรมเพื่อมุ่งสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การทำงานเป็นทีมทั้งของผู้บริหารทุกระดับ พนักงานทุกฝ่าย จึงเป็นพันธกิจที่มีบรรทัดฐานอยู่ที่บริบทของการประกาศข่าวดี ในทุกภาคส่วนจึงต้องตระหนักถึงหน้าที่สำคัญนี้เป็นประการต้นๆ เพื่อให้ทุกส่วนขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ถูกต้อง และควรจะเป็น

อะไรคือพันธกิจของครูคาทอลิก?

บุคคลากรที่มาร่วมงานโรงเรียนคาทอลิก ต้องรู้ว่าบริบทของเราคืออะไร ต้องเรียนรู้พันธกิจครูคาทอลิก ต้องทำความเข้าใจว่ามันเป็นกระแสเรียก มันมากกว่าอาชีพ ต้องเป็นองคาพยพ ต้องเป็นองค์รวมทั้งหมด ต้องตระหนักเสมอว่าเป็นทั้งชีวิต ไม่ใช่วันไหนเมื่อก็ไม่ทำหน้าที่ เมื่อลำพังอย่างนี้ จิตวิญญาณของครูในโรงเรียน

คาทอลิกจะสะท้อนออกมาในสภาพจริงหรือชีวิตจริงของงานโรงเรียนคุณภาพชีวิตของนักเรียน ความสามารถในการแยกแยะ วินิจฉัยความดีและความไม่ดีบนพื้นฐานหรือค่านิยมพระวรสารก็就会被ถ่ายทอดออกมาในตัวนักเรียนเองในทุกมิติ รวมถึงประสิทธิภาพด้านการศึกษาก็จะอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ซึ่งอันนี้จากที่ทราบ โรงเรียนคาทอลิกก็ผ่านและอยู่ในมาตรฐานที่ดีของทุกโรงเรียน จากหน่วยงานที่มีส่วนในการรับรองคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนของเราก็เป็นตัวชี้วัดว่า โรงเรียนคาทอลิกก็พยายามให้การศึกษาทั้งครบทั้งทางโลก และทางธรรม เพื่อให้ นักเรียนสามารถใช้ชีวิตเป็นคนดีในสังคมที่พวกเขาอาศัยอยู่ เรียกได้ว่าชีวิตมีความสมดุล และมีคุณภาพ

ดังนั้น พันธกิจแห่งวิชาชีพครูในโรงเรียนคาทอลิก เมื่อรู้ถึงบริบท อัตลักษณ์ของงานโรงเรียนคาทอลิกก็จะสานต่อนโยบายของผู้บริหารได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น กล่าวคือ ชีวิตที่มุ่งประกาศข่าวดี ประกาศความรักของพระเจ้า และบอกว่าตัวนักเรียนเองคือผลผลิตจากความรักของพระเจ้า ชี้ให้เขาทราบว่าเขาคือลูกของพระเจ้า มุ่งเน้นการสอนเรื่องจริยธรรม คุณธรรมควบคู่ไปกับความรู้ทางวิชาการ นี่คือการตอบของความเป็นครูในโรงเรียนคาทอลิก และแม้แต่ครูที่ไม่ได้เป็นคาทอลิกเอง ก็จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้ว่า

ตนเองมาร่วมในงานของพระคริสตเจ้า มา
ร่วมในงานประกาศข่าวดี อันนี้เองจึงเป็น
ที่มาที่จะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
เพื่อให้ครูทุกคนทราบถึงบริบทและพันธกิจ
ของตนว่าจะต้องทุ่มเท เสียสละมากกว่าคน
อื่น “สมรรถภาพทางวิชาชีพเป็นเงื่อนไขที่
จำเป็นสำหรับการเปิดใจเพื่อปลดปล่อย
ศักยภาพทางการศึกษาของพวกเขา ครูและ
ผู้บริหารยังต้องมีคุณสมบัติอื่น ๆ อีก
มากมาย พวกเขาควรมีความสามารถใน
การสร้างสรรค์ คิดค้น และสร้าง
บรรยากาศทางการเรียนรู้อันจะก่อให้เกิด
โอกาสต่างๆ มากมาย พวกเขาควรเคารพ
ต่อความแตกต่างทางระดับสติปัญญาของ
นักเรียนและนำทางพวกเขาไปสู่การเรียนรู้ที่
สำคัญและลึกซึ้ง พวกเขาควรจะร่วมทางกับ
นักเรียนไปสู่เป้าหมายที่สูงส่งและท้าทาย
ทะนุถนอมความคาดหวังอันสูงส่ง ช่วย
นักเรียนให้มีส่วนร่วมและเชื่อมโยงกับ
นักเรียนคนอื่นๆ และกับโลก” (ก้าวต่อไป
ด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก, 2557
:13)

ความท้าทายของครูในยุคปัจจุบันคืออะไร?

ทุกวันนี้การใช้ชีวิตของคนเราต่างจาก
อดีต ทั้งสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม รวมถึง
เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
ชีวิตและการทำหน้าที่ครูจึงถูกเรียกร้องมาก
ขึ้น มีความท้าทายของวิชาชีพครูสูงขึ้น

นอกจากการให้ความรู้ทางวิชาการก็ต้อง
ดำเนินชีวิตเป็นแบบอย่างอันดีแก่ศิษย์ มี
จริยธรรมที่สูง เอาใจใส่ ทุ่มเทในการปฏิบัติ
หน้าที่ มีอุดมการณ์แบบพระคริสตเจ้า การ
แสดงออก การปฏิบัติต่อเด็กนักเรียนอย่าง
เสมอภาค การอัปเดตข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
เสมอเพื่อนำมาประยุกต์ในการเรียนการสอน
ที่สอดคล้องกัน การปรับรูปแบบและวิธีการนำ
เสนอในชั้นเรียนก็เป็นปัจจัยเรียกร้องประการ
สำคัญ เพื่อครูจะสามารถเปลี่ยนวัฒนธรรม
การเรียนรู้ของเด็กให้รู้จักการสร้างสรรค์
ร่วมกันวางแผน รู้จักแยกแยะ รู้จักประยุกต์
ศึกษา ค้นคว้า สร้างผลงาน วางแผนและ
ประมวลผลเป็น ครูจึงต้องเร่งปรับตัวให้ทัน
ต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกแห่งข้อมูล
ข่าวสารในปัจจุบัน เพื่อมุ่งสู่อัตลักษณ์
แท้จริง นั่นคือ การประกาศข่าวดีผ่านการ
ให้การศึกษาแบบบูรณาการ และหล่อหลอม
นักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านจิต
วิญญาณ วิชาการ และทักษะการใช้ชีวิตใน
สังคม

ความท้าทายด้านการฝึกฝนตลอดชีวิต
ของครูในเอกสาร *Instrumentum Laboris*
ปี 2014 พอสรุปได้ ดังนี้ “ในบริบททาง
วัฒนธรรมเช่นนี้ การฝึกอบรมครูกลายเป็น
สิ่งจำเป็นและต้องมีลักษณะที่เอาจริงเอาจัง
และลึกซึ้ง หากปราศจากสิ่งนี้ การสอน
ของพวกเขาจะไม่น่าเชื่อถือ ไม่น่าไว้วางใจ
การฝึกอบรมในลักษณะนี้เป็นเรื่อง

เร่งด่วน ถ้าเราต้องการพึ่งพาครูผู้ทิศตน และห่วงใยต่ออัตลักษณ์ด้านการประกาศข่าวดีของแผนการศึกษาของเรา และการนำไปปฏิบัติในอนาคต สิ่งที่ไม่ควรจะต้องเกิดขึ้นคือการมี “การแบ่งแยกเป็นสองประเภท” ในหมู่ครู สิ่งที่เป็นที่ต้องการมากกว่า คือ ความเป็นหนึ่งเดียวกันของครู ซึ่งพร้อมใจกันเปิดรับและแบ่งปันอัตลักษณ์ด้านการประกาศข่าวดีอย่างใดอย่างหนึ่ง และปฏิบัติสอดคล้องกับอัตลักษณ์นั้น” (ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก, 2557 :71)

อะไรคืออุปสรรคที่กีดขวางพันธกิจไม่ให้บรรลุเป้าหมาย?

สถานการณ์และความก้าวหน้าของโลกทำให้เราไปไม่ถึงเป้าหมายที่เราวางไว้ รวมถึงคุณค่าที่ต้องการได้ อาจจะเป็นเพราะตัวบุคคล หรือบุคคลกรที่ยังไม่ออกแรงเต็มที่ หรือขาดความใส่ใจในพันธกิจตามบทบาทของตน หรือแม้แต่การขาดความเป็นหนึ่งเดียวในการร่วมอุดมการณ์เดียวกันก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เราพลาดเป้าหมาย พลาดคุณค่าแท้จริงของการประกาศข่าวดีไป และเราต้องยอมรับว่าเรากำลังเผชิญกับวิกฤติของคุณค่า เพราะคิดแต่ว่าใครๆ เขาก็ทำกัน เราไม่เห็นคุณค่าของสิ่งที่เรากำลังทำ จึงเป็นตัวแปร เป็นปัญหาของการมุ่งสู่เป้าหมายแท้จริงของสิ่งที่

เป็นเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก ถ้าโรงเรียนหลงทิศทาง ครูเดินทางผิด ก็ทำให้เราพลาดเป้าในพันธกิจของพระคริสตเจ้า เราจึงจำเป็นต้องฟื้นฟูชีวิตและพันธกิจของเรา ให้กลับมาบนเส้นทางที่ถูกต้อง ด้วยการตระหนักถึงบทบาทของตนอีกครั้ง ดังหนังสือ “ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” ที่กล่าวว่า

“...การศึกษามีแนวโน้มที่จะถูกลดทอนลงจนเป็นเพียงแต่การถ่ายทอดและสอนทักษะที่พึงประสงค์ ไปยังชนรุ่นต่อไป เพื่อที่จะตอบสนองความปรารถนาที่จะมีความสุขของพวกเขา โดยผ่านแนวคิด บริโณคนิยม หรือการหาความสุขใส่ตัวซึ่งไม่ยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ พ่อแม่และครูจึงมักจะหลงลืมงานทางการศึกษาที่เหมาะสมไปโดยง่าย และด้วยเหตุที่พวกเขาไม่เข้าใจถึงบทบาทของตนอีกต่อไป ทำให้พวกเขาละทิ้งภารกิจที่ได้รับมอบหมาย... สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิด “ภาวะฉุกเฉินทางการศึกษา” (Education Emergency) ซึ่งหมายถึงภาวะความยากลำบากที่ทวีคูณ ที่โรงเรียนกำลังประสบในการถ่ายทอดคุณค่าพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิตและการประพฤติชอบให้กับชนรุ่นใหม่ ดังนั้น เราจึงอาจบรรลุจุดมุ่งหมายสำคัญของการศึกษา อันได้แก่ การหล่อหลอมบุคคลให้สามารถเจริญชีวิตที่เต็มเปี่ยมและสามารถมีส่วนร่วม โดยเฉพาะในการจรรโลงความดีส่วนรวม...”

(ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษา
คาทอลิก, 2556:13)

**อะไรคืออัตลักษณ์และบทบาทเฉพาะของ
โรงเรียนที่มีต่อครู และครูมีต่อโรงเรียน
คาทอลิก?**

บทบาทของโรงเรียนกับครู และครูที่มีต่อโรงเรียน โดยอ้างอิงจากหนังสือ “ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” โรงเรียนเป็นที่พำนักใจของครู ด้วยการยกย่องและเชิดชูเกียรติ และให้คำตอบแทนสวัสดิการ และผลประโยชน์อื่นๆ แก่ครูและบุคลากร เพื่อให้มีความเป็นอยู่ในสังคมอย่างมีเกียรติและเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครู โรงเรียนให้การอบรมและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมเกี่ยวกับครู เพื่อให้เป็นครูที่มีคุณภาพ สามารถปฏิบัติภารกิจของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานอภิบาลโรงเรียนกระตุ้นให้ครูเป็นประจักษ์พยานถึงองค์พระคริสต์ ครูต้องรับผิดชอบ เสียสละและทุ่มเท ในการปฏิบัติหน้าที่ สอนด้วยการมีชีวิตเป็นประจักษ์พยาน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นประจักษ์พยานถึงพระคริสต์ ทุ่มเทความรู้ความสามารถในการทำงาน อุทิศตน เสียสละ และรักษาจรรยาบรรณ ให้ความร่วมมือ และทำงานเคียงคู่กับพระสงฆ์และนักบวช เพื่อปกป้อง พัฒนาพันธกิจและสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันในบรรยากาศการศึกษาคาทอลิก

ที่สุด ครูต้องรัก ดูแล เอาใจใส่ ปกป้อง และสวดภาวนาให้นักเรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งกระตุ้น เสริมแรงให้นักเรียนรักในปฏิบัติคุณธรรมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนตลอดไป (ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก, 2556:25-26)

สรุป

การศึกษาที่เป็นคาทอลิกมุ่งเน้นไปยังพระเยซูคริสต์เจ้าเป็นศูนย์กลาง โดยการนำนักเรียนให้พัฒนาบุคคลิกภาพ เพิ่มพูนวุฒิภาวะสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีความหมาย มีจิตวิญญาณ จิตใจ สติปัญญา และร่างกายที่มีคุณภาพ ผสมกลมกลืนกัน在一起的ในความเป็นมนุษย์แท้ ซึ่งกลไกดังกล่าวนี้จะไม่สามารถไปถึงเป้าหมายแท้จริงได้ ถ้าไม่อาศัยครู ผู้เป็นฟันเฟืองในการขับเคลื่อนพันธกิจดังกล่าวโดยร่วมมือ และผนึกกำลังกับผู้อภิบาลอย่างแข็งขัน

การให้การศึกษาแบบคาทอลิกจึงเรียกร้องให้ครูนั้นได้เป็นประจักษ์พยาน ที่นักเรียนสัมผัสได้ถึงความรักของพระเจ้า ด้วยการเป็นแบบฉบับในความประพฤติดี ปฏิบัติตามสิ่งที่ครูนั้นได้สั่งสอน เป็นตัวอย่างในการเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ถวายทอดวิภาคารแบบบูรณาการเพื่อนำนักเรียนให้สามารถค้นพบศักยภาพของตัวเอง และเห็นคุณค่าของตนเอง ด้วยการ

เรียนรู้ตัวนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อการวางแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับแต่ละคน พร้อมกับให้กำลังใจ ให้คำแนะนำช่วยเหลือตลอดจนตักเตือนด้วยท่าทีของความรักแบบพระคริสตเจ้า เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ทั้งทางศีลธรรม และวิชาการ

ที่สุด ครูต้องต่อสู้กับความท้าทายของกระแสนิยมวราดของโลก เพื่อยืนหยัดบนรากฐานที่มีพระคริสตเจ้าเป็นศูนย์

รวมของทุกกิจการ เป็นประจักษ์พยานในความรักจากพระเจ้าผู้ทรงเป็นความรักและความดีครบครัน ดังนี้ ทุกอย่างที่เราหวาดหวั่นอยู่หรือที่ยังไม่กล้าแสดงออกในแสงสว่างแห่งความจริงและความดีจะไม่ถูกปิดบังแต่จะได้รับการเปิดเผยให้เห็นในชีวิตและธรรมชาติของวิชาชีพรู เพราะ.. “ไม่มีความกลัวในความรัก” ความรักในกระแสเรียกครู จะขจัดความกลัวให้หมดสิ้นไป

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคริสตศาสนธรรมแผนกพระคัมภีร์. พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญบางรัก, 2551.

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญบางรัก, 2555.

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. ก้าวต่อไปด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญบางรัก, 2557.

อภิสิทธิ์ ฤกษ์เจริญ. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม. สัมภาษณ์, 25 กุมภาพันธ์ 2559.

มีวันนี้... เพราะมี “ครู”

ฟิลิทธิ ยอแซฟ

(บทประพันธ์)

ครู หมายถึง ผู้สั่งสอนศิษย์ หรือผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ ซึ่งมีผู้กล่าวว่ามาจากคำว่า ครู (คะ-รุ) ที่แปลว่า “หนัก” อันหมายถึง ความรับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนของครูนั้น นับเป็นภาระหน้าที่ที่หนักหนาสาหัสไม่น้อย กว่าคนๆ หนึ่งจะเติบโตเป็นผู้มีความรู้ และเป็นคนดีของสังคม ผู้เป็น “ครู” จะต้องทุ่มเทแรงกายและแรงใจไม่น้อยไปกว่าพ่อแม่ผู้ให้กำเนิด

เลย ซึ่งในชีวิตของคนๆ หนึ่ง นอกเหนือไปจากพ่อแม่ซึ่งเปรียบเสมือน “ครูคนแรก” ของเราแล้ว การที่เด็กๆ จะดำรงชีพต่อไปได้ในสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง มี “ครู” ที่จะประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ เพื่อปูพื้นฐานไปสู่หนทางทำมาหากินในภายภาคหน้าด้วย ดังนั้น “ครู” จึงเป็นบุคคลสำคัญที่เราทุกคนควรจะได้แสดงความกตัญญูกตเวทิตาต่อท่าน

การเป็นครูนั้น ไม่เพียงแต่จะต้องมีความรู้ทางวิชาการเพื่อจะสอนนักเรียนเท่านั้น แต่ครูยังจะต้องเป็นผู้ช่วยนักเรียนให้พัฒนาทั้งทางด้านสติปัญญา บุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคมด้วย ดังนั้น ครูต้องเป็นผู้ที่ให้ความอบอุ่นแก่นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้มีความเชื่อและไว้วางใจครู พร้อมทั้งจะเข้าพบครูเวลาที่มีปัญหา นอกจากนี้ครูจะต้องเป็นต้นฉบับที่ดีแก่นักเรียน ถ้าหากจะถามนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมจนถึงนิสิตนักศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยว่ามีใครบ้างในชีวิตของนักเรียนที่นักเรียนยึดถือเป็นต้นฉบับ นักเรียนส่วนมากจะมีครูอย่างน้อยหนึ่งคนยึดเป็นต้นฉบับหรือต้นแบบ และนักเรียนจะยอมรับค่านิยมและอุดมการณ์ของครู เพื่อเป็นหลักของชีวิต อิทธิพลของครูที่นักเรียนยึดเป็นต้นฉบับจะติดตามไปตลอดชีวิต

มีผู้กล่าวว่า ครูเปรียบเสมือนศิลปินที่ปั้นรูป เพราะครูทุกคนมีส่วนในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน แต่ผลงานของครูไม่เหมือนกับปฏิมากรที่ผลงานแต่ละชิ้นสำเร็จก็เห็นผลงาน อาจจะตั้งให้ชมได้ หรือถ้าไม่ชอบอาจจะแก้ไขเพิ่มเติมได้ ส่วนครูนั้นจะต้องรอจนนักเรียนกลับมาบอกครูว่าครูได้ช่วยเขาอย่างไร หรือมีอิทธิพลต่อชีวิตเขาอย่างไร และบางครั้งการรอก็เป็นการเสียเวลาเปล่าเพราะแม้ว่านักเรียนบางคนจะคิดถึงความดีของครู แต่ก็คิดอยู่ในใจไม่แสดงออก จึงทำให้คนทั่วไปรู้สึกว่าอาชีพครู

เหมือนเรือจ้างที่มีหน้าที่ส่งคนข้ามฟากเท่านั้น ซึ่งเป็นเครื่องชี้ถึงทัศนคติทางลบที่มีต่ออาชีพครูจึงมีส่วนทำให้คนบางคนตัดสินใจเลือกอาชีพครูเป็นอาชีพสุดท้าย

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจะเห็นได้ว่าครูมีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาบุคลากรให้กับประเทศชาติ ซึ่งบุคลากรเหล่านั้นก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศชาติเกิดความเจริญก้าวหน้า แต่ก็ยังมีบุคลากรอีกมากเช่นกันที่ยังไม่ได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอ อาจจะเป็นเหตุผลอันเนื่องมาจากความด้อยโอกาสทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ รวมทั้งปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบ และบุคลากรของประเทศชาติที่ยังไม่ได้รับการศึกษาจึงน่าจะมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันด้วยเพื่อที่จะได้เป็นกำลังเสริมในการที่จะได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประเทศโดยอาจจะเป็นการพัฒนาทั้งทางตรงและทางอ้อม และอีกอย่างที่ไม่ควรลืมก็คือวัฒนธรรมไทยที่ให้ความเคารพนับถือผู้ที่อาวุโสกว่า ให้ความเกรงใจ ให้เกียรติ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม ยกตัวอย่างเช่น น้องให้ความเคารพพี่ ลูกให้ความเคารพพ่อแม่ หลานให้ความเคารพญาติผู้ใหญ่ และศิษย์ให้ความเคารพครู ซึ่งโดยภาพรวมก็คือผู้น้อยจะต้องเคารพผู้ใหญ่ แสดงถึงวิถีชีวิตของคนไทยว่ามีความประนีประนอมสูง มีความยืดหยุ่นสูง มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะ

โดยเฉพาะการยกมือไหว้อันเป็นเอกลักษณ์ที่ดีและน่าชื่นชมของคนไทยซึ่งในหลายๆ ประเทศ ก็ได้ชื่นชมประเทศไทยตรงจุดนี้

สำหรับครูผู้ซึ่งเป็นผู้ที่คอยอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนดี คนเก่ง ของสังคมและประเทศชาติ ก็ควรที่จะได้รับการยกย่องชมเชยเป็นที่สุด ครูเปรียบเสมือนผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของทุกๆ อาชีพ เรียกอีกอย่างหนึ่งก็คือแม่พิมพ์ของชาติซึ่งเป็นผู้ใหญ่ที่ผู้น้อยจะต้องให้ความเคารพโดยเฉพาะอย่างยิ่งศิษย์ของครู เพราะศิษย์เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดครู รับเอาความรู้ที่ครูถ่ายทอดออกมา ซึ่งความรู้ที่ถูกถ่ายทอดออกมานั้น อาจจะเป็นความรู้ที่ถูกถ่ายทอดออกจากประสบการณ์ของครู หรืออาจจะเป็นความรู้ที่ออกมาจากตำราที่ครูได้เรียบเรียงและถ่ายทอดออกมาให้ศิษย์ โดยคำว่าครูในที่นี้ไม่ได้หมายความว่า เป็นครูที่สอนศิษย์แต่ในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่หมายความว่า ครูทุกคนที่คอยให้ความรู้และประสบการณ์ในแต่ละด้าน ที่เห็นได้ชัดคือพ่อแม่ที่ให้การอบรม สั่งสอน เลี้ยงดู ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา แก่ลูกในทุกๆ เรื่อง ฯลฯ ส่วนตัวของศิษย์ก็จะต้องเชื่อฟังครู ทำตัวให้เป็นที่รักของครู เมื่อครูบอกกล่าวตักเตือน หรือชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ ก็ควรที่จะเปิดใจรับฟังอย่างจริงจัง ไม่

เสแสร้ง เพราะว่าสิ่งที่ถูกถ่ายทอดออกมาจากตัวครูจะไปสู่ศิษย์ในลักษณะของความจริงใจและเป็นการแบ่งปันโดยไม่มีการหวงความรู้แต่อย่างใด

ซึ่งถ้าจะกล่าวถึงคำว่า การแบ่งปัน ก็คือการให้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ การให้เพราะความอยากที่จะให้ ให้แล้วมีความสุขใจโดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน และอาจจะเป็นความคิดที่ว่าสิ่งที่ให้นั้นจะเกิดประโยชน์กับตัวผู้รับมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และเมื่อศิษย์รับเอาความรู้ ประสบการณ์ คำแนะนำที่ดีจากครู ศิษย์ก็ควรนำสิ่งเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้และถ่ายทอดให้กับผู้อื่นที่ยังไม่เข้าใจได้รับรู้และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการใช้ชีวิต เพราะฉะนั้นทั้งครูและศิษย์คือบุคคลที่ร่วมกันถ่ายทอด แบ่งปัน สร้างสรรค์ จึงทำให้เกิดเป็นเครือข่ายทางสังคม มีความกลมเกลียว ผูกพัน ระหว่างครูกับศิษย์ที่ช่วยทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนา ทำให้บุคคลได้รับการขัดเกลาทางสังคม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีเหตุมีผลเป็นคนดี ซึ่งการที่บุคคลจะมีความรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ในการทำงานหรือการใช้ชีวิตนั้น ขึ้นอยู่กับผู้ที่อบรมสั่งสอนและสร้างให้บุคคลประสบความสำเร็จนั้นก็คือครู

บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของ ครูตามคำว่า TEACHERS

ยนต์ ชุ่มจิต (๒๕๕๓ : ๗๖-๘๓)
<http://nkr.mcu.ac.th/karu/?p=364>
ได้กล่าวถึงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของครูตามคำว่า TEACHERS เอาไว้ดังต่อไปนี้

1. T (teaching) การสอน หมายความว่า ครูมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการสอนศิษย์ เพื่อให้ศิษย์มีความรู้ความสามารถในวิชาการทั้งหลายทั้งปวง ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของผู้เป็นครูสอนทุกคน
2. E (ethics) จริยธรรม หมายความว่า ครูต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการอบรม ปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่หลักอีกประการหนึ่งของความเป็นครู
3. A (academic) วิชาการ หมายความว่า ครูต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อวิชาการทั้งของตนเอง และของนักเรียน ซึ่งความจริงแล้วงานของครูต้องเกี่ยวข้องกับวิชาการอยู่ตลอดเวลา เพราะวิชาชีพครูต้องใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการประกอบวิชาชีพ

4. C (cultural heritage)

การสืบทอดวัฒนธรรม หมายความว่า ครูต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการสืบทอดวัฒนธรรม การสอนศิลปะวิทยาการต่างๆ ให้กับลูกศิษย์นั้นย่อมถือว่าเป็นการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง

5. H (human relationship)

การมีมนุษยสัมพันธ์ หมายความว่า ครูต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ที่ครูต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ด้วย เพราะการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและหมู่คณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยชน์ต่อโรงเรียน

6. E (evaluation) การประเมินผล

หมายความว่าครูต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการประเมินผล การเรียนของศิษย์ งานของครูในด้านนี้ถือว่ามีความสำคัญมากอีกประการหนึ่ง ทั้งนี้เพราะการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นการวัดความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ในด้านต่างๆ

7. R (research) การวิจัย หมายความว่า ครูต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการต้องพยายามหาความรู้ความจริงเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนและแก้ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน

8. S (service) การบริการ หมายความว่า ครูต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการบริการศิษย์และผู้ปกครอง แต่บางครั้งก็มีความจำเป็นที่จะต้องให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นด้วย แต่โดยธรรมชาติแล้วงานบริการหลักของครูคือบริการให้ความรู้เพื่อสร้างความเจริญงอกงามให้แก่นักเรียน สำหรับครูนั้น นอกจากให้บริการนักเรียนแล้ว บางครั้งครูยังต้องให้บริการด้านคำปรึกษาหารือในด้านสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาให้แก่ชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนอีกด้วย

บรรณานุกรม

พระบุนนา คนธมฺโม, สามเณรศรัคคิ์ คำมะนาถ และสามเณรศรัญญ์ กุลหงส์. (2558).

บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของครู. เข้าถึงได้จาก <http://nkr.mcu.ac.th/karu/?p=364> (วันที่ค้นข้อมูล: 8 เมษายน 2559).

วันครูแห่งชาติ. เข้าถึงได้จาก: <http://passarateacher.blogspot.com/> (วันที่ค้นข้อมูล: 8 เมษายน 2559).

อัศวิน สุขแสง. (2552). ครู ศิษย์ ถ่ายทอด แบ่งปัน ผูกพัน พอเพียง. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/285117> (วันที่ค้นข้อมูล: 8 เมษายน 2559).

ประสบการณ์ที่ได้รับ... จากการฝึกสอนคริสตศาสนธรรม ในโรงเรียน

วิศรุต ราฟาแอล ปัญญาภสกุล

(แบบสรุปรายงาน)

ผมโตมาในครอบครัวต่างศาสนา มีแม่และพี่ทั้งสองคนที่นับถือพระพุทธศาสนา มีเพียงบิดาของผมเท่านั้นที่เป็นคาทอลิก ตั้งแต่วัยเด็กผมนับถือพระพุทธศาสนาโดยที่ไม่เคยรู้เลยว่าพระเจ้าคือใคร? แต่แล้ววันหนึ่งเมื่อผมเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผมก็ได้มีโอกาสเรียนคำสอนแล้วก็รู้สึกอยากจะแสวงหาพระเจ้า จนกระทั่งผมได้รับศีลล้างบาป รับศีลมหาสนิท และรับศีลกำลัง ซึ่งในขณะนั้นความรู้ในเรื่องคำสอนผมมีอยู่เพียงน้อยนิดเมื่อเทียบกับคนอื่น ๆ และยังคงมีคำถามค้างคาใจผมอีกมากมาย

แต่แล้ววันหนึ่งผมก็ได้มีโอกาสแสวงหาพระเจ้า ณ บ้านเนรราซบุรี ซึ่งความรักและความอบอุ่นที่ผมได้รับนั้น ทำให้ผมคิดย้อนกลับไปว่าคนอื่น ๆ ที่เขายังไม่รู้จักพระเจ้า เขาอาจจะไม่มีโอกาสได้รับข่าวดี และนี่คือจุดเริ่มต้นในกระแสเรียกการเป็นครูคำสอนของผม

ที่สุดเมื่อผมเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผมได้สมัครเข้ารับการศึกษาคณะศาสนศาสตร์ สาขาวิชาคริสตศาสนศึกษา วิทยาลัยแสงธรรม ซึ่งเป็นก้าวแรก

ในการเป็นครูคำสอน ได้เรียนรู้คำสอน พระคัมภีร์ เทววิทยาในเรื่องต่างๆ และ วิชาชีพอครุ ระยะเวลาช่วยหล่อหลอมจิตตารมณ์ของการเป็นครูคำสอนที่ละเอียดละน้อย ในระยะเวลา 4 ปีดูเหมือนจะเป็นเวลาสั้นๆ แต่ประสบการณ์ที่ผมได้รับในขณะนั้น เป็นประสบการณ์ที่ไม่อาจหาได้จากภายนอก เพราะนอกจากจะได้รับการศึกษาแล้วยังได้รับพระพรและความอบอุ่นในฐานะที่วิทยาลัยแสงธรรมเป็นบ้านของพระเจ้า

ในช่วงเวลา 3 ปีครึ่งผมได้เก็บเกี่ยวความรู้ทางภาคทฤษฎีจากคณาจารย์มีทั้งวิชา พระคัมภีร์ เทววิทยา วิชาครู ฯลฯ ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ทั้งแบบกว้างๆ และ เจาะลึก แต่สิ่งที่ขาดไม่ได้คือวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่นโดยเฉพาะเด็ก ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำทนายมากสำหรับผม

ระยะเวลา 1 ภาคการศึกษาที่ได้ไปฝึกสอนฯ ในโรงเรียน เป็นเหมือนโค้งสุดท้ายก่อนออกไปสนามงานจริง ซึ่งผมไม่มีความมั่นใจในการถ่ายทอดความรู้ แต่ถึงกระนั้นเมื่อระยะเวลามาถึงแล้ว ผมก็ต้องก้าวออกไป เพื่อทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โรงเรียนที่ผมได้ไปฝึกสอนคือ โรงเรียน อธิศาสตร์ ต.ท่าผา อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผมเคยศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และในขณะเดียวกันก็ยังเป็นสนามงานจริงของผมในอนาคตอีกด้วย ทำให้ผมมีความคุ้น

เคยกับคณะผู้บริหาร คุณครูผู้ร่วมงาน สถานที่และนักเรียนเป็นอย่างดี ทำให้ผม คลายกังวลไปได้แทบทั้งหมด

ผมได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีจาก บาทหลวงธาดา พลอยจินดา ผู้อำนวยการ โรงเรียน อธิศาสตร์ ท่านได้ให้ข้อคิดต่างๆ ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฝ่ายจิตตาทิบาลและกับเพื่อนครูคนอื่น ๆ และคอยช่วยเหลือดูแลผมในตลอดการฝึกสอน

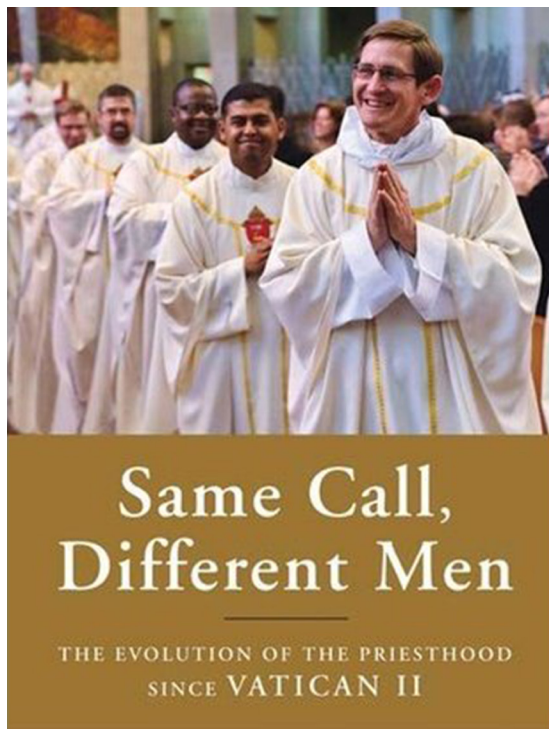
คุณครูสุมาส ทรัพย์เย็น หัวหน้าฝ่าย จิตตาทิบาล เป็นคุณครูที่เลี้ยงให้ผม คอยดูแลและให้ประสบการณ์การทำงาน ให้คำปรึกษาในเรื่องต่างๆ เป็นต้นในด้านเทคนิคการสอน ซึ่งคุณครูมีเทคนิคการสอนมากมายที่ผมได้เรียนรู้

คณะครูในโรงเรียนก็ให้การต้อนรับเป็นอย่างดีตั้งแต่ผมได้เข้าไปทำงานวันแรก คอยดูแลผมและอยู่กันเหมือนแบบครอบครัว ประสบการณ์ตลอดระยะเวลา 4 ปีนี้เป็น ระยะเวลาที่มีคุณค่าสำหรับผม ทำให้ผมได้ อบรมตัวเองและพร้อมจะเป็นคุณครูคำสอน ดังที่ตั้งใจไว้

สุดท้ายนี้ผมขอโมทนาคุณพระเจ้าที่ได้ เรียกผมให้มารับใช้พระองค์ในฐานะครูคำสอน อีกทั้งยังทรงประทานพระพรนานัปการ ให้กับผมตลอดมา และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนในความสำเร็จของผมในครั้งนี้ ขอพระเจ้าอวยพระพรครับ

แนะนำหนังสือ

บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร

- หนังสือ กระแสเรียกเดียวกัน แต่เรียกบุคคลต่างๆ: การวิวัฒนาการความเป็นพระสงฆ์คาทอลิก ตั้งแต่พระสังคายนาวาติกันที่ 2 (Same Call, Different Men: The Evolution of The Priesthood since VATICAN II)
- ผู้เขียน Mary L.Gautier, Paul M.Perl, Stephen J.Fichter
- ผู้จัดพิมพ์ Liturgical press
- พิมพ์ครั้งแรก 2555/2012
- จำนวนหน้า 244 หน้า

บาทหลวงสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี, อาจารย์สาขาวิชาเทววิทยา คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

เป็นหนังสือที่หน่วยงานคณะกรรมการเพื่อพระสงฆ์ระดับชาติของพระศาสนจักรในประเทศสหรัฐอเมริกาได้จัดพิมพ์เผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับชีวิตพระสงฆ์ที่ใช้ข้อมูลจากการศึกษาวิจัยต่อเนื่อง 39 ปี (ค.ศ.1970-2009) เพื่อให้เห็นความเป็นไปของชีวิตและงานอภิบาลของพระสงฆ์สี่ช่วงอายุคนในพระศาสนจักรคริสตชนคาทอลิกในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีพระสงฆ์จำนวน 37,578 องค์ รับผิดชอบคริสตชนคาทอลิกจำนวน 69.5 ล้านคน (สถิติปี ค.ศ.2015)

บทที่ 1 ศึกษาสถิติการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรและงานอภิบาลของพระสงฆ์

มีการศึกษาอายุหรือวัยของพระสงฆ์อายุโดยเฉลี่ยของพระสงฆ์จะสูงขึ้น มีการแบ่งพระสงฆ์ออกเป็นสี่ช่วงอายุคนคือ 1. บวชก่อนสงครามกลางเมือง (1964) 2. บวชระหว่างสงครามกลางเมือง (1964-1977) 3. บวชหลังสงครามกลางเมือง (1978-1991) 4. บวชในศตวรรษปัจจุบัน (1992-ปัจจุบัน) และพระสงฆ์สมัยก่อนมักจะบวชอายุประมาณ 27 ปี ปัจจุบันพระสงฆ์จะบวชอายุประมาณ 37 ปี เพราะส่วนมากจะเรียนจบมหาวิทยาลัยและประกอบอาชีพแล้วก่อนจะตัดสินใจเข้าบวช พระสงฆ์ที่ทำงานในพระศาสนจักรในประเทศสหรัฐอเมริกามีเชื้อชาติยุโรปประมาณ 79%

พระสงฆ์ที่มีเชื้อชาติจากประเทศที่ใช้ภาษาสเปน แอฟริกัน เอเชีย 21% สังเกตพบส่วนมากจะไม่กำหนดเกษียณอายุของพระสงฆ์

งานอภิบาลของพระสงฆ์ส่วนใหญ่ทำงานในชุมชนวัด (a parish) บางแห่งพระสงฆ์ต้องทำงานมากกว่าหนึ่งชุมชนวัด นอกจากนั้นพระสงฆ์บางท่านทำงานด้านการสอนในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย ด้านการอบรมในสามเณรลัย เป็นจิตตาสภิบาลในมหาวิทยาลัย สถานพยาบาล เรือนจำ ทำงานด้านสังคม ในองค์กรรับใช้สังคมในด้านต่างๆ งานบริหารขององค์กรพระศาสนจักร งานด้านการนำเข้าเจียบพื้นฟูจิตใจ การแนะนำด้านจิตวิญญาณ การเขียนหนังสือ งานด้านอบรม จิตตาสภิบาลของคณะนักบวชหรือกองทัพฯ พระสงฆ์จะมีเวลาเป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสน้อยลง และจะได้รับการแต่งตั้งเป็นพระสงฆ์เจ้าอาวาสเร็วขึ้น ในประเทศสหรัฐอเมริกามีการอพยพของคริสตชนจากต่างประเทศและภายในประเทศเอง มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของฆราวาสในงานอภิบาลมากยิ่งขึ้น ฯลฯ

บทที่2-3 ศึกษาความพึงพอใจและการท้าทายในชีวิตและการทำงานอภิบาลของพระสงฆ์

จากผลการสำรวจพบว่าบรรดาพระสงฆ์ส่วนใหญ่ 97% มีความสุขความชื่นชม

ยินดีในชีวิตพระสงฆ์มากเพราะได้รับใช้พระเจ้าและเพื่อนพี่น้อง ถ้าสามารถเลือกได้ก็จะเลือกเป็นพระสงฆ์อีก พระสงฆ์หนุ่มในปัจจุบันมีความสุข ความชื่นชมยินดีในชีวิตสงฆ์มาก พระสงฆ์มีความสุขใจมากเพราะได้ถวายพิธีบูชาขอบพระคุณ การโปรดศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ การเทศน์แบ่งปันพระวาจา การประกาศข่าวดี การสอนคำสอน การเตรียมคู่แต่งงาน การเสริมสร้างชีวิตหมู่คณะ การรับใช้ชุมชนคริสตชน การมีส่วนในช่วงชีวิตสำคัญๆ ของบรรดาลัทธิบวชช่วงวัยรับศีลล้างบาป การแต่งงาน ยามเจ็บป่วย การตาย การจัดการเข้าเฝ้าฯ ฟังจิตใจ การแนะนำด้านจิตวิญญาณ การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนในชีวิตหมู่คณะสงฆ์ มีโอกาสรับใช้พระศาสนจักรในด้านต่างๆ ตามความสามารถของตน เช่น การศึกษา องค์กรของพระศาสนจักร การพัฒนาและปฏิรูปสังคม การช่วยเหลือผู้ยากจน ผู้มีความทุกข์ ฯลฯ

พระสงฆ์มีความสุข แม้มีสิ่งท้าทายต่างๆ มากมายในสังคม เช่น การมีภารกิจการทำงานมาก และต้องทำงานรับใช้อุทิศตนมากขึ้น เพราะจำนวนพระสงฆ์ลดลง จำนวนพระสงฆ์สูงอายุมากขึ้น บางแห่งต้องดูแลรับผิดชอบหลายชุมชนวัด การใช้อำนาจในพระศาสนจักร ความสัมพันธ์กับพระสังฆราชและคณะผู้ช่วยบริหาร ความสัมพันธ์กับสงฆ์เจ้าอาวาสหรืออธิการ การ

เข้าถึงสัตบุรุษยากขึ้นในปัจจุบัน เพราะสัตบุรุษมีธุรกิจการทำงานมากขึ้น บางคนไม่ได้ปฏิบัติตามความเชื่อ บางคนไม่ได้รับการอบรมในการมีส่วนร่วมในชีวิตพระศาสนจักร ความคาดหวังเกินจริงของฆราวาสต่อพระสงฆ์ เพราะพระสงฆ์บางคนต่างดูแลหลายชุมชนวัด จึงมีเวลาน้อยในการให้บริการรับใช้อย่างที่เคยเป็น พระสงฆ์ต้องเป็นตัวแทนของพระศาสนจักรสอนคำสอนของพระศาสนจักร เช่น เรื่องการแต่งงาน การคุมกำเนิด การรักต่อเพศเดียวกัน (Homosexuality) ฯลฯ นอกจากนั้นยังมีการท้าทายจาก ความว้าวุ่น ความโดดเดี่ยวของพระสงฆ์เกษียณอายุจากการงาน พระสงฆ์ที่มาจากประเทศอื่น พระสงฆ์ที่ทำงานในชนบทห่างไกล การดำเนินชีวิตโสดเพื่อพระอาณาจักรพระเจ้า ฯลฯ

บทที่ 4-5 ศึกษาการทำงานร่วมกันในงานอภิบาลและความเป็นจริงของวัฒนธรรมที่หลากหลายในงานของสงฆ์

จำนวนพระสงฆ์ลดลง แต่จำนวนคริสตชนคาทอลิกในพระศาสนจักรในประเทศสหรัฐอเมริกายังคงเพิ่มขึ้น โดยเฉลี่ยพระสงฆ์องค์หนึ่งจะดูแลสัตบุรุษประมาณ 1,600 คน ในบางพื้นที่ขาดแคลนพระสงฆ์เช่น ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย เนวาดา เท็กซัส นิวเม็กซิโก พระสงฆ์องค์หนึ่งต้องดูแลสัตบุรุษประมาณ

5,000-6,000 คน จึงมีการส่งเสริมให้ฆราวาสมีส่วนร่วมในงานอภิบาลด้านต่างๆ เช่น ส่งเสริมฆราวาสมาช่วยงานบริหารวัดและโรงเรียน ส่งเสริมฆราวาสให้การอุปถัมภ์เป็นศาสนบริกรในด้านต่างๆ ตามความต้องการของชุมชนวัดผู้อ่านพระคัมภีร์ ผู้ช่วยพิธีกรรม ด้านดนตรีศักดิ์สิทธิ์ การสอนคำสอน มีสังฆานุกรถาวรมากขึ้น ฯลฯ โดยเฉพาะส่งเสริมให้บรรดาสตรีมีบทบาทในงานอภิบาลต่างๆ มากยิ่งขึ้น เป็นต้น

ปัจจุบันพระสงฆ์ที่ทำงานในพระศาสนาจักรในประเทศสหรัฐอเมริกา มีเชื้อชาติยุโรปประมาณ 79% พระสงฆ์ที่มีเชื้อชาติจากประเทศที่ใช้ภาษาสเปน แอฟริกัน เอเชีย 21% จำเป็นต้องมีพระสงฆ์ที่มาจากประเทศต่างๆ ที่มาช่วยงานในพระศาสนาจักรในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการส่งเสริมให้พระสงฆ์เหล่านี้สามารถปรับตัวในด้านต่างๆ เพื่อจะสามารถอุทิศตนทำงานได้ดียิ่งขึ้น และส่งเสริมให้สร้างความสัมพันธ์เพื่อสามารถปรับตัวเป็นสมาชิกของครอบครัวสงฆ์ได้ดียิ่งขึ้น ฯลฯ

บทที่ 6-7 ศึกษาผลกระทบของกรณีการล่องละเมิดทางเพศในพระศาสนาจักรและสังคม

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 สื่อมวลชนได้นำเสนอกรณีการล่องละเมิดทางเพศในพระศาสนาจักรในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมี

ผลกระทบต่อพระศาสนาจักรและสังคม พระศาสนาจักรในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการศึกษาผลกระทบต่อชีวิตพระสงฆ์อย่างไร และชีวิตฆราวาสอย่างไร กล่าวถึงการตอบสนองของผู้นำพระศาสนาจักรและการออกแนวทางปฏิบัติเพื่อช่วยแก้ปัญหาอย่างไร พระศาสนาจักรมีท่าทีและแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างถูกต้องจริงจังอย่างไร มีการยอมรับปัญหาและช่วยแก้ปัญหา ช่วยบำบัดทุกข์ด้วยความจริงใจและจริงจัง และมีการศึกษาสาเหตุ และวางแนวทางการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีกอย่างไร มีการแบ่งปันประสบการณ์ของพระสงฆ์ที่มีส่วนในปัญหาและมีส่วนร่วมช่วยแก้ปัญหาจำนวน 9 องค์ ทั้งพระสงฆ์ที่ทำงานในชุมชนวัด พระสงฆ์ผู้บริหารสังฆมณฑลในตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัปัญหา พระสงฆ์ผู้ถูกกล่าวหา พระสงฆ์ผู้ให้กำลังใจ พระสงฆ์นักจิตวิทยาผู้ช่วยบำบัดผู้ถูกละเมิดและผู้ละเมิด

บทที่ 8 ศึกษาการส่งเสริมกระแสเรียก

การส่งเสริมกระแสเรียกเป็นหน้าที่ของพระศาสนาจักร คือคริสตชนทุกคน เป็นการมองสู่อนาคตด้วยความหวัง เป็นการส่งเสริมให้กำลังใจแก่คนรุ่นใหม่ให้ฟังเสียงเรียกของพระเจ้า พระสงฆ์จะแนะนำผู้สนใจกระแสเรียกให้สวดภาวนา ร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ มีความสัมพันธ์กับพระเยซู

คริสตเจ้า ฟังเสียงและปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระองค์ พบปะกับผู้แนะนำฝ่ายจิต ให้พบปะกับพระสงฆ์ที่มีความยินดีในชีวิตสงฆ์ อบรมแนะนำเรื่องการดำเนินชีวิตโสด และนัดหมายให้ไปพบปะกับผู้รับผิดชอบด้านกระแสเรียก ก่อนตัดสินใจเข้าอบรมในสามเณรลัย

ข้อคิดเห็นของบุคคลต่างๆ

พระอัครสังฆราชเกรกอรี เอมอน (Archbishop Gregory Aymond) กล่าวว่า หนังสือเล่มนี้น่าอ่าน เป็นการมองจากด้านสังคมวิทยา ทำให้เราเห็นว่าพระสงฆ์ได้รับเรียกจากพระคริสตเจ้าเพื่อรับใช้ประชากรของพระเจ้า แม้มีการเปลี่ยนแปลงของสังคมและพระศาสนจักร พระสงฆ์ก็ปรับตัวเพื่อทำงานรับใช้สืบสานพันธกิจของพระคริสตเจ้าในโลกปัจจุบัน โดยเฉพาะตามแนวทางของสังคายนาวาติกันที่ 2 นักบุญเปาโลบอกเราว่า “พระองค์จะทรงคำจูนท่านให้มั่นคงจนถึงวาระสุดท้าย ไม่มีที่ใดในวันที่พระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้าของเราจะเสด็จมา พระเจ้าทรงเรียกท่านให้สนิทสัมพันธ์กับพระบุตรของพระองค์ คือพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้าของเราแล้ว พระองค์ทรงมั่นคงในการรักษาคำสัญญา”(1 คร1:8-9)

อดีตอธิการบ้านเณร Msgr.Jeremiah McCarthy กล่าวถึง บ้านเณรจึงมี

บทบาทสำคัญ ในการอบรมพระสงฆ์ในทุกมิติ มิติด้านความเป็นมนุษย์ ชีวิตจิต การศึกษา การอภิบาลและการประกาศข่าวดี เพื่อจะได้พระสงฆ์ผู้อภิบาลที่ฉลาดและมีวิจรรย์ญาณในการประยุกต์คำสอนของพระศาสนจักร ให้เข้ากับการท้าทายในสังคมสมัยปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้ร่วมงานกับพระสงฆ์รุ่นใหม่ที่ถูกศึคนทำงานรับใช้สัตบุรุษ และอุทิศตนดำเนินชีวิตศักดิ์สิทธิ์เพื่อทำงานของพระเจ้า อาจารย์กามาลิเอลกล่าวว่า “ถ้าแผนการและกิจกรรมของเขามาจากมนุษย์ แผนการและกิจกรรมนั้นก็สลายไปเอง แต่ถ้ามาจากพระเจ้า ท่านทั้งหลายจะทำลายไม่ได้ ยิ่งกว่านั้น ท่านจะกลับเป็นผู้ต่อสู้กับพระเจ้าเสียเอง” (กจ5:38-39) บรรดาพระสงฆ์จะสามารถทำงานได้ดียิ่งขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบัน จำเป็นต้องได้รับการอบรมต่อเนื่องด้วย

อาจารย์ Dianne M.Trafflet กล่าวว่า “ชุมทรัพย์ของความเชื่อคือ ความชื่นชมยินดีแท้ของคริสตชน”จากผลสำรวจพบว่าพระสงฆ์ 97% มีความสุขมากในชีวิตสงฆ์ เพราะมีองค์ประกอบ 5 ประการคือ

1. ความถ่อมตน (humility) ตระหนักถึงพระเมตตาของพระเจ้า ที่เรียกตนมารับใช้พระองค์และเพื่อนมนุษย์ ตนเองเป็นผู้รับใช้และร่วมสืบสานพันธกิจของพระคริสตเจ้าในพระศาสนจักร ได้รับใช้ประชากรของพระเจ้าในชีวิตช่วงสำคัญของ

พวกเขา เช่น ในช่วงการรับศีลศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ศีลล้างบาป ศีลมหาสนิท ศีลกำลัง ศีลสมรส ศีลเจิมคนป่วย ฯลฯ เป็นต้น

2. การร่วมเดินทางชีวิตไปด้วยกันกับพระเจ้าและสัตบุรุษในความเชื่อ (accompaniment) ให้พระเจ้าทรงนำชีวิตของเราทุกวัน ดำเนินชีวิตใหม่ ติดตามพระองค์ร่วมกันทั้งในยามสุขหรือยามทุกข์ ในเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลง การกลับใจ หรือเวลาก้าวหน้าสู่ชีวิตใหม่แห่งความศักดิ์สิทธิ์ด้วยกัน

3. การดำเนินตามวิถีชีวิตจิตคริสตชน (Spirituality) บรรดาคริสตชนตั้งแต่สมัยแรกเริ่มจนถึงปัจจุบันหล่อเลี้ยงชีวิตจิตด้วยพระวาจา ศีลมหาสนิท และการภาวนาอย่างสม่ำเสมอและด้วยความกระตือรือร้น (กจ 2:42-47)

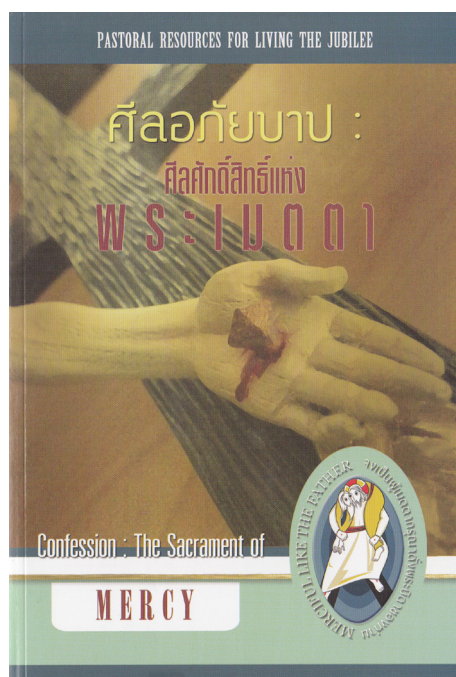
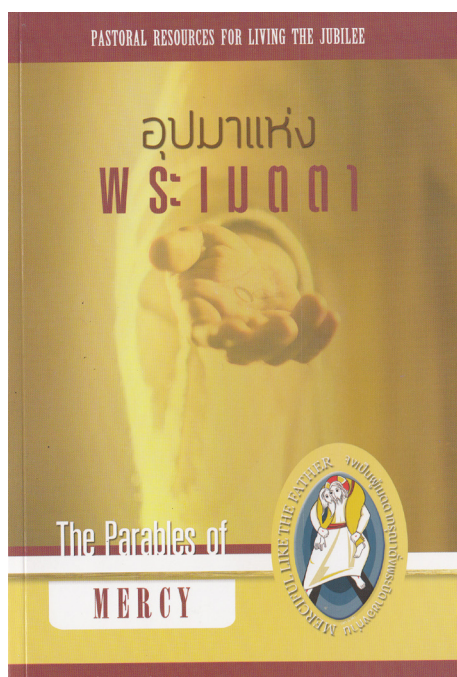
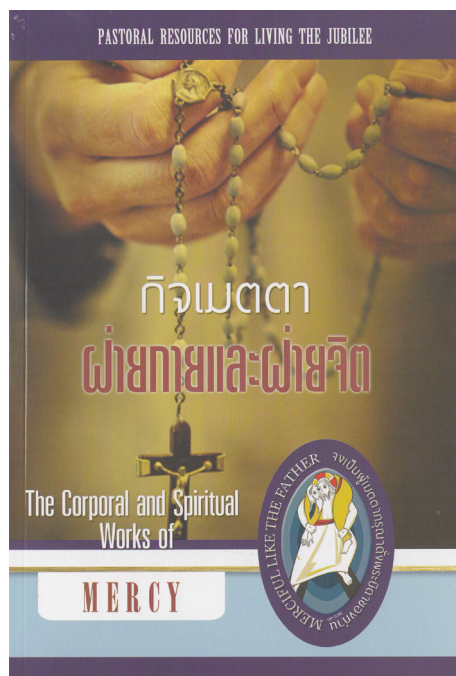
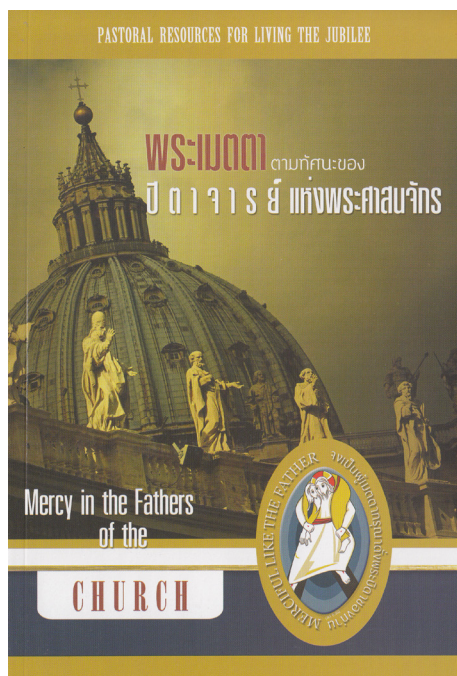
4. การสนับสนุนซึ่งกันและกัน (mutual support) จากสมาชิกในครอบครัว บรรดาเพื่อน บรรดาสัตบุรุษ และเพื่อนพระสงฆ์ เหมือนคริสตชนสมัยแรกเริ่มที่มีความรักเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน แบ่งปันทุกสิ่งแก่กันและกัน (กจ 4:32-34)

5. การทำงานร่วมกัน (collaboration) ช่วยกันเสริมสร้างชุมชนแห่งความเชื่อ สร้างครอบครัวใหม่ฝ่ายจิต ทำงานร่วมกัน ปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ตอบสนองการทำหาย และร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยความรักเหมือนกลุ่มคริสตชนสมัยแรกเริ่ม (กจ 6:1-7; 15:1-29)

สรุป

หนังสือนี้ช่วยให้เราเรียนรู้ประสบการณ์ของพระสงฆ์ในพระศาสนจักรในประเทศสหรัฐอเมริกา จุดยืนและการปรับตัวในชีวิตพระสงฆ์ในสมัยปัจจุบัน พระเจ้าทรงเรียกบุคคลที่แตกต่างกันทั้งด้านวัย ภูมิหลังชีวิต เชื้อชาติ ให้มาดำเนินชีวิตกระแสเรียกสงฆ์เดียวกัน เพื่อร่วมกันสืบสานพันธกิจของพระคริสตเจ้าในโลก “จงรู้เถิดว่าเราอยู่กับท่านทุกวันตลอดไปตราบจนสิ้นพิภพ” (มธ 28:20)

แนะนำเพิ่มเติม “หนังสือปีศักดิ์สิทธิ์แห่งเมตตาธรรม”

แนะนำหนังสือ

มิ่งชินญอร์ อันดรูว์ วิษณุ ธัญญอนันต์

หนังสือ สมณสาสน์เตือนใจ “ความชื่นชมยินดีแห่งความรัก (AMORIS LAETITIA)”
ผู้เขียน สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส
ผู้จัดพิมพ์ สันตะสำนัก
พิมพ์ครั้งแรก เมษายน 2016/2559
จำนวนหน้า 260 หน้า (325 ข้อ)

รองเลขาธิการสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย พักประจำอาคารแม่พระรับเกียรติยกขึ้นสวรรค์

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส ประกาศใช้สมณสาสน์เตือนใจ “**ความชื่นชมยินดีแห่งความรัก**” (Amoris Laetitia) เมื่อวันที่ 8 เมษายน ค.ศ.2016 สมณสาสน์เตือนใจนี้เป็นผลมาจากการประชุมสมัชชาของบรรดาพระสังฆราชทั่วโลกเรื่องครอบครัว สมณสาสน์นี้ไม่ใช่ตำราเชิงวิชาการเท่านั้น แต่มีรูปแบบเชิงอภิบาลซึ่งผู้อ่านส่วนใหญ่สามารถเข้าใจได้ แต่มีเนื้อหาสาระมาก 260 หน้า (325 ข้อ) เอกสารนี้เรียกร้องให้ต้องมีการศึกษาอภิปรายสมณสาสน์เตือนใจนี้ด้วยกันในครอบครัว วัด และโรงเรียน เพื่อช่วยให้ท่านอ่านแล้วมีความเข้าใจดีขึ้น จึงได้เรียบเรียงคำถามสำหรับการศึกษาไว้ ซึ่งอาจจะช่วยแต่ละคนหรือกลุ่มได้อ่านและอภิปรายกัน

สิ่งสำคัญที่ผู้อ่านพึงตระหนัก คือ สมณสาสน์เตือนใจนี้มีกระบวนการที่ดำเนินมาเป็นขั้นตอนมากกว่าสามปี โดยเริ่มต้นจากแบบคำถามสากลที่เกี่ยวกับชีวิตครอบครัว ซึ่งทางวาติกันส่งไปทั่วโลกเพื่อหาคำตอบจากผู้เชี่ยวชาญและฆราวาส จากนั้นก็มีการประชุมสมัชชาซินอด (Synod) พระสังฆราชในเดือนตุลาคม ค.ศ.2014 พร้อมกับมีคำถามตามมาอีกชุดหนึ่ง และต่อมาอีกหนึ่งปีในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2015 ได้มีการประชุมสมัชชาพระสังฆราชอีก ในการประชุมแต่ละครั้งจะมีการรายงาน

ที่เรียกว่า RELATIO รายงานดังกล่าวไม่ได้มีข้อผูกมัดต่อพระสันตะปาปา แต่พระองค์นำเอารายงานเหล่านั้นพร้อมคำแนะนำทุกประเด็นจากบรรดาผู้แทนที่เข้าร่วมประชุมสมัชชามาเพื่อใช้ในการเขียนสมณสาสน์เตือนใจของพระองค์

พระองค์ทรงอ้างอิงเอกสารจากสังคายนาวาติกัน ครั้งที่ 2 จากพระสันตะปาปาองค์ก่อนๆ และจากที่ประชุมสมัชชาพระสังฆราชคาทอลิกมากมาย ซึ่งเป็นเรื่องปกติสำหรับเอกสารของพระสันตะปาปา แต่ครั้งนี้พระองค์ทรงอ้างอิงถึงเอกสารจากสภาพระสังฆราชด้วย แม้กระทั่งจากนักเขียนชื่อดัง เช่น Martin Luther King และนักกริซื่อดังชาวอเมริกันสามคน Josef Pieper, Erich Fromm และ Gabriel Marcel

สมณสาสน์เตือนใจ “**ความชื่นชมยินดีแห่งความรัก**” หรือ AMORIS LAETITIA แบ่งออกเป็น 9 บทด้วยกัน

บทที่หนึ่งพูดถึงครอบครัวจากมุมมองของพระคัมภีร์ บทที่สองเป็นการตรวจสอบสถานการณ์ในปัจจุบันของครอบครัว บทที่สามพูดถึงประเด็นที่สำคัญบางประการเกี่ยวกับคำสอนของพระศาสนจักรที่ว่าด้วยการแต่งงานและครอบครัว ซึ่งเป็นการปูทางสำหรับสิ่งที่พระสันตะปาปาทรงต้องการชี้ให้เห็นว่าสองบทนี้คือศูนย์กลางแห่งความรัก

หากท่านไม่อาจอ่านเอกสารนี้ได้ทั้งหมด ขอแนะนำว่าท่านไม่ควรเว้นที่จะอ่านบทที่สี่ และหากท่านมีบุตรก็ขอให้อ่านบทที่ห้าด้วย

บทที่หกให้ความสำคัญในเรื่องของการอภิบาล “ซึ่งสามารถนำเราให้สามารถสร้างครอบครัวที่อบอุ่นและมีมรรคมีผลได้” บทที่เจ็ดว่าด้วยการเลี้ยงดูและการศึกษาของบุตร บทที่แปด เป็น “การเชื่อเชิญให้เรามีความเมตตากรุณาและให้การอภิบาลแก่ผู้ตกอยู่ในสภาพซึ่งต้องการสิ่งที่พระเยซูคริสต์เรียกร้องให้เป็นหน้าที่ของเรา” บรรดาพระสงฆ์และผู้ที่หย่าร้างควรอ่านบทที่แปดนี้เป็นพิเศษ

บทที่เก้า บทสุดท้ายจะทำการสรุปด้วยการอภิปรายสั้น ๆ เกี่ยวกับด้านชีวิตฝ่ายจิตของชีวิตครอบครัว

บทนำ

สมเด็จพระสันตะปาปาทรงเริ่มสมณสาสน์เตือนใจของพระองค์โดยการตรัสว่า “ความชื่นชมยินดีที่มีอยู่ในครอบครัวเป็นความชื่นชมยินดีของพระศาสนจักรด้วย” พระองค์ตรัสว่า “ความซับซ้อนของประเด็นที่ถกกันในสมัชชาพระสังฆราช” เผยให้เห็นว่าจำเป็นต้องมีการอภิปรายกันอย่างตรงไปตรงมาอีกต่อไปถึงปัญหาด้านคำสอน ศีลธรรม ชีวิตจิต และงานด้านการอภิบาล”

คำถาม

1. พระสันตะปาปากล่าวว่าในการจัดการประเด็นเกี่ยวกับครอบครัวบางคนมี “ความปรารถนาแบบสุดโต่งต้องการจะเปลี่ยนอย่างสิ้นเชิงโดยไม่ต้องมีการไตร่ตรองอย่างละเอียด หรือมีเหตุผลที่เป็นพื้นฐาน” ส่วนอีกบางท่านต้องการ “แก้ปัญหาทุกอย่างโดยใช้กฎหมายทั่วไปหรือหาข้อสรุปจากแนวคิดทางเทวศาสตร์บางประการเข้ามาช่วย” (ข้อ 2) ท่านมีความเห็นชอบมากที่สุดกับกลุ่มไหน?

2. พระสันตะปาปายืนยันว่า “การอภิปรายทุกอย่างเกี่ยวกับเรื่องคำสอนด้าน จริยธรรม และงานอภิบาลไม่จำเป็นต้องจบลงด้วยการแทรกแซงแห่งอำนาจการสั่งสอนของพระศาสนจักร” (ข้อ 3) ท่านชอบวิธีการนี้ไหม หรือท่านอยากเห็นคำตอบที่ชัดเจนกว่านี้?

3. “ความเป็นเอกภาพของคำสอนและแนวทางการปฏิบัติ แน่นนอนเป็นสิ่งจำเป็นในพระศาสนจักร แต่สิ่งนี้มิได้ตัดหนทางอื่น ๆ สำหรับการตีความในบางแง่มุมของคำสอนหรือการสรุปผลบางประการจากคำสอนหรือการปฏิบัติดังกล่าว” (ข้อ 3) ท่านคิดว่าความเป็นเอกภาพและความแตกต่างหลากหลายจะทำให้

เกิดความสมดุลกันได้อย่างไรในพระ
ศาสนจักร?

บทที่ 1: มิติแห่งพระวาทะของพระเจ้า

ในพระคัมภีร์มีเรื่องราวเกี่ยวกับ “ครอบครัว” มากมายและมีข้อความหลายแห่งที่พูดถึงชีวิตครอบครัว สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสอ้างข้อความหลายตอนจากพระคัมภีร์ไว้ในบทที่หนึ่งนี้

คำถาม

1. ท่านชื่นชอบครอบครัวไหนในพระคัมภีร์? มีข้อความในพระคัมภีร์ตอนใดบ้างที่พูดถึงท่านและครอบครัวของท่าน?
2. ข้อความตอนใดในพระคัมภีร์ที่ท่านใช้ (หรือจะใช้) ในพิธีแต่งงานของท่าน? เพราะอะไร?
3. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงหมายความว่าอะไร เมื่อพระองค์ทรงลิขิตว่า “คู่สามีภรรยาที่รักกันและให้กำเนิดชีวิตเป็นสัญลักษณ์หรือไอคอนที่แท้จริงผู้ทรงชีวิต... สามารถเผยให้เห็นพระเจ้าพระผู้สร้างและพระผู้ไถ่ได้” (ข้อ 11)?
4. นักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรีหลายคนตั้งข้อสังเกตว่าพระคัมภีร์มีต้นกำเนิดมาจากวัฒนธรรมของบรรพบุรุษ สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสทรงตอบข้อสังเกตนี้ว่าอย่างไร (ข้อ

9-10, ข้อ 12-13)?

5. สิ่งที่พระคัมภีร์พูดไว้เกี่ยวกับเด็กๆ สะท้อนถึงประสบการณ์ของตัวท่านอย่างไรบ้าง (ข้อ 14-18)?

ท่านรู้สึกสบายใจและสามารถรับได้กับสิ่งที่สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสทรงตรัสเกี่ยวกับความทุกข์หรือไม่? (ข้อ 19-22)

บทที่ 2: ประสบการณ์และการท้าทายของครอบครัว

การเผชิญกับความจริงนั้นมีความสำคัญมากสำหรับพระสันตะปาปาฟรังซิส ดังนั้นในบทที่สองพระองค์จึงทรงพิจารณาถึงความจริงในปัจจุบันเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว พระองค์ทรงตั้งข้อสังเกตในขณะเดียวกันว่าครอบครัวขณะนี้มีความเครียดมากขึ้น และมาถึงจุดที่อาจได้รับการสนับสนุนจากโครงสร้างทางสังคมน้อยลง พระองค์ทรงชี้แนะว่าพระศาสนจักรและรัฐสามารถทำอะไรได้บ้างเพื่อตอบสนองต่อการท้าทายที่ครอบครัวกำลังเผชิญอยู่

คำถาม

1. ชีวิตครอบครัวยุคนี้มีอิสระเสรีมากกว่าในสมัยคุณพ่อคุณแม่และปู่ย่าตายายอย่างไร? พวกเขาได้รับการสนับสนุนจากโครงสร้างสังคมน้อยกว่าเดิมอย่างไร? (ข้อ 32-34)

2. พระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสว่า “ความกลัวที่อาจจะต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยวและความต้องการความมั่นคง พร้อมความเชื่อสัตย์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นคู่ขนานกันกับความกลัวที่ค่อยเพิ่มทวีขึ้นกับความสัมพันธ์แต่ก้าวอันจะเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จตามเป้าหมายในชีวิตส่วนตัวของคุณ” (ข้อ 24, 39) ท่านมองจุดนี้ในชีวิตครอบครัวของท่านและของเพื่อนๆ อย่างไร?

3. วิธีที่พระศาสนจักรแสดงความเชื่อของคุณและปฏิบัติต่อสัตบุรุษมีส่วนช่วยสร้างปัญหาอะไรหรือไม่? (ข้อ 36-38)

4. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงหมายถึงอะไรเมื่อพระองค์ตรัสว่า “เราถูกเรียกร้องให้ต้องสร้างมโนธรรม ไม่ใช่ให้เปลี่ยนมโนธรรม”? (ข้อ 37) ขอให้เราอ่านเรื่องเกี่ยวกับมโนธรรมในบทที่ 8 ด้วย

5. อะไรที่ทำให้คนหนุ่มสาวเลื่อนการแต่งงาน การมีครอบครัว หรือการมีบุตร? (ข้อ 40-42)

6. ภาครัฐบาลในประเทศของเราสามารถทำอะไรได้บ้าง “เพื่อสร้างหลักประกันสำหรับอนาคตเยาวชน และช่วยเหลือพวกเขาให้ตระหนักถึง

แผนการเพื่อสร้างครอบครัว”? (ข้อ 43-47)

7. ชุมชนของท่านทำอะไรไปบ้างในการให้การต้อนรับและช่วยเหลือผู้อพยพย้ายถิ่นและบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ (ข้อ 47)?

8. ปัจจุบันมีการทำทนายอะไรบ้างสำหรับผู้สูงอายุและพ่อแม่เดี่ยว? (ข้อ 48-49)

9. ตามความคิดของพระสันตะปาปาฟรังซิส ความเครียด ยาเสพติด กลัวการตกงาน และอนาคตของลูกหลานทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งคุกคามสำหรับชีวิตครอบครัวอะไรบ้างคือสิ่งที่คุกคามต่อชีวิตครอบครัวในชุมชนของท่าน?

10. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงตรัสถึงความก้าวหน้าเรื่องสิทธิสตรี แต่ตั้งข้อสงสัยเกตว่ายังมีเรื่องอีกมากที่จำเป็นต้องทำ (ข้อ 54) มีอะไรบ้างที่ท่านคิดว่าต้องทำกันอีก? ท่านเห็นการกระทำของพระจิตในกระบวนการขับเคลื่อนของสตรีหรือไม่?

11. ท่านคิดอย่างไรเกี่ยวกับการอธิบายของพระสันตะปาปาฟรังซิสถึงบทบาทของสตรีและบุรุษในการแต่งงาน? (ข้อ 55-56)

บทที่ 3: การมองไปที่พระเยซูคริสต์: กระแสเรียกของครอบครัว

บทนี้พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเล่าเรื่องชีวิตรวมถึงคำสอนของพระเยซูคริสต์ว่ามีความสัมพันธ์กับชีวิตครอบครัวอย่างไร พระองค์ยังกล่าวด้วยว่าเอกสารของพระศาสนจักรมีการพูดถึงชีวิตครอบครัวอย่างไรบ้างโดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคายนาวาติกันที่ 2 และเอกสารของพระสันตะปาปาพระองค์ต่างๆ

คำถาม

1. ท่านคิดว่าคำสอนของพระเยซูคริสต์เกี่ยวกับชีวิตครอบครัวสร้างความหวัง สร้างแรงบันดาลใจ เปี่ยมด้วยความรักและความอ่อนโยนหรือไม่ (ข้อ 58-66)
2. การใช้สำนวนภาษาในเอกสารของพระศาสนจักรสื่อความหมายให้ท่านเข้าใจหรือเปล่า (ข้อ 67-75)? อะไรที่ท่านคิดว่าน่าเชื่อถือและโดนใจท่านมาก? อะไรที่ท่านคิดว่าเป็นแค่นามธรรม น่าเบื่อ หรือเข้าใจยาก? อะไรที่ท่านคิดว่าไม่ได้เรื่องและน่าโต้แย้ง?
3. ท่านคิดอย่างไรเมื่อพระสันตะปาปาฟรังซิสทรงตรัสเกี่ยวกับ “สถานการณ์ที่ขาดตกบกพร่อง” และ “เมล็ดพันธุ์แห่งพระวาจา” ในวัฒนธรรมอื่นๆ (ข้อ 76-79)

ท่านคิดอย่างไรเมื่อพระสันตะปาปาฟรังซิสทรงตรัสเกี่ยวกับการถ่ายทอดชีวิตและการเลี้ยงดูบุตร? (ข้อ 80-85) ประเด็นนี้มีการพูดถึงในบทที่ 5 และ บทที่ 6 ด้วย

4. ท่านมีประสบการณ์กับพระศาสนจักรในฐานะที่เป็น “ครอบครัวใหญ่แห่งครอบครัวเล็ก” (ข้อ 87-88) อย่างไรบ้าง?

บทที่ 4: ความรักในชีวิตแต่งงาน

พระสันตะปาปาฟรังซิสกล่าวว่าเราไม่สามารถอธิบายพระวาจาพระเจ้าเรื่องการแต่งงานและครอบครัวได้โดยไม่พูดถึงความรัก พระองค์ทรงเริ่มต้นบทนี้โดยการรำพึงถึงบทเพลงของนักบุญเปาโลเรื่องความรัก (1 คร. 13:4-7) การรำพึงเป็นทั้งส่วนหนึ่งของการตกเตือนและการพิจารณาโมโนธรรม พระองค์ตรัสถึงความชื่นชมยินดีและเสน่ห์ของความรักในชีวิตสมรสรวมถึงด้านมืดแห่งการใช้ความรุนแรงและกรณีที่มีเพศสัมพันธ์อย่างไม่ถูกต้อง

คำถาม

1. ข้อความตอนใดของบทรำพึงในจดหมายหรือบทเพลงของนักบุญเปาโลเรื่องความรักที่สร้างแรงบันดาลใจให้ท่านมากที่สุด (ข้อ 90-119)?
2. พระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสว่า “เมื่อใดที่เราคิดว่าความสัมพันธ์หรือ

คนเราควรที่จะเป็นคนครบครัน หรือ เมื่อเราวางตนเองเป็นศูนย์กลางแล้ว คาดหวังทุกสิ่งให้ต้องเป็นไปตามที่เรา คิด” (ข้อ 92) นี่เป็นประสบการณ์ของท่านหรือเปล่า?

3. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงอ้างถึง คำพูดของนักบุญอิกญาซีโอแห่งโลโยลา ที่กล่าวว่า “ความรักต้องแสดงออกด้วยการกระทำมากกว่าด้วยคำพูด” (ข้อ 94) ท่านเห็นด้วยไหม?

4. “ความอิจฉาคือรูปแบบของความเศร้าเสียใจที่เห็นความเจริญก้าวหน้าของผู้อื่นมากกว่าตน นี่เป็นการแสดงว่าเราไม่สนใจในความสุขของผู้อื่น ยกเว้นการอยู่ดีกินดีของตนเองเท่านั้น” (ข้อ 95-96) อะไรที่ทำให้ท่านรู้สึกอิจฉาผู้อื่น?

5. “ความรักไม่โอ้อวดตน” (ข้อ 97-98) ท่านอวดตัวเองในเรื่องใดบ้าง?

6. “การรักตนเองเป็นเพียงเงื่อนไขทางจิตวิทยาเพื่อที่จะสามารถรักผู้อื่นได้” (ข้อ 101) เห็นด้วย? ไม่เห็นด้วย เพราะอะไร?

7. พระสันตะปาปาฟรังซิสกล่าวไว้มากมายเกี่ยวกับการรู้จักให้อภัยภายในชีวิตครอบครัว (ข้อ 103-108) ท่านคิดว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่ที่พระองค์ตรัสเช่นนั้น? ในคำแนะนำของพระองค์ ท่านคิดว่าอัน

ไหนเป็นประโยชน์สำหรับท่าน? ท่านให้อภัยในเรื่องใดบ้าง? และที่ท่านได้รับการอภัยเป็นเพราะอะไร?

8. “เราไม่จำเป็นต้องตีคำว่าความรัก ต้องมีความครบครัน คนอื่นรักข้าพเจ้ามากเท่าที่ข้าพเจ้าจะสามารถทำได้ แต่เป็นความจริงว่าความรักนั้นไม่ครบครันซึ่งมิได้หมายความว่าความรักนั้นไม่จริงจังหรือเป็นความรักปลอม” (ข้อ 113) ความรักที่ไม่ครบครันเพียงพอที่จะช่วยให้การแต่งงานอยู่กินกันถาวรได้หรือไม่?

9. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงหมายความว่าอย่างไรเมื่อทรงตรัสว่า “ความไว้วางใจกันสามารถทำให้ความสัมพันธ์เป็นอิสระได้” (ข้อ 115)? สิ่งนี้ตรงกันกับประสบการณ์ของท่านหรือไม่?

10. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงอ้างอิงยืดยาวจากเอกสารของ Martin Luther King (ข้อ 118) เราทั้งในฐานะที่เป็นปัจเจกชนและเป็นชนชาติหนึ่ง สามารถเข้าใจสิ่งที่พระองค์ทรงตรัสหรือไม่? มีการตรัสอะไรบ้างเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองและการตอบสนองของเราต่อลัทธิก่อการร้าย?

11. “นอกเหนือจากความรักที่ทำให้เราเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า ความรักระหว่างสามีภรรยาเป็นรูปแบบยิ่ง

ใหญ่ที่สุดแห่งมิตรภาพ” พระสันตะปาปาทรงอ้างถึงคำพูดของนักบุญโทมัส อไควนัส (ข้อ 123) ขอให้ยกตัวอย่างสามภรรยาคนหนึ่งของท่านรู้จักซึ่งเป็นเพื่อนกันอย่างแท้จริง

12. ท่านคิดอย่างไรในคำอ้างของพระสันตะปาปาฟรังซิสเรื่อง “แยกกันไม่ได้” ในการแต่งงาน (ข้อ 123-124)?

13. พระสันตะปาปาฟรังซิส พูดถึง การรักความบริสุทธิ์ เป็นเสน่ห์ของความชื่นชมยินดี และความสวยงามของการแต่งงาน (ข้อ 125-130, ข้อ 142-152) ท่านคิดว่าพระองค์ตรัสถูกต้องไหม? อะไรที่ฟังดูแล้วเป็นความจริง? อะไรที่ฟังดูแล้วไม่เข้าท่า?

14. พระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสกับเยาวชนเกี่ยวกับความสำคัญของการแต่งงาน (ข้อ 131-132) พระดำรัสของพระองค์มีความน่าเชื่อถือไหม?

15. พระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสว่ามีคำอยู่ 3 คำด้วยกันที่จำเป็นสำหรับชีวิตครอบครัว นั่นคือ “ขอร้อง” “ขอใจ” และ “ขอโทษ” ท่านเห็นด้วยไหม? สามคำนี้มีความสำคัญอย่างไรบ้างในครอบครัวของท่าน?

ท่านสามารถสนับสนุนให้มีการสนทนากันระหว่างสมาชิกในครอบครัวของท่านอย่างไรบ้าง? (ข้อ 136-141)

พระสันตะปาปาตรัสเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงและพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนนั้นเป็นความจริงหรือไม่? (ข้อ 153-157)

ท่านคิดอย่างไรที่พระสันตะปาปาสรุปเกี่ยวกับคำสอนของนักบุญเปาโลเกี่ยวกับสตรี “จงมอบน้อมต่อสามีของท่าน”? (ข้อ 156)

สามภรรยาผู้สูงอายุคิดเกี่ยวกับพระดำรัสของพระสันตะปาปาฟรังซิสเรื่องความรักและผู้สูงอายุว่าอย่างไรบ้าง? (163-164)

บทที่ 5: การทำความรักให้บังเกิดผลในชีวิต

พระสันตะปาปาตรัสว่า “ความรักทำให้บังเกิดชีวิตเสมอ” (ข้อ 165) “ครอบครัวเป็นสถานที่ที่มีบรรยากาศซึ่งไม่เพียงแต่จะก่อให้เกิดชีวิตใหม่เท่านั้นแต่ต้องต้อนรับชีวิตที่เกิดใหม่ในฐานะที่เป็นของขวัญจากพระเจ้าด้วย” (ข้อ 166) พระองค์ทรงตรัสถึงบทบาทของมารดา บิดา ปู่ย่าตายาย และลูกหลานในครอบครัว ประสพการณ์ของการตั้งครมร์ รวมถึงกระบวนการขับเคลื่อนสิทธิสตรีที่เรียกร้องสิทธิเท่าเทียมกับชายด้วย

คำถาม

1. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงอธิบายความรักของบิดามารดาต่อบุตรว่าเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความรักของพระเจ้าที่ทรงมีต่อเราอย่างไร? (ข้อ 166)
2. พระสันตะปาปาทรงลิขิตว่า “ครอบครัวใหญ่เป็นความชื่นชมยินดีสำหรับพระศาสนจักร” แต่พระองค์ทรงตรัสถึงความรับผิดชอบของผู้ที่เป็นบิดามารดาด้วย” (ข้อ 167) เราจะทำให้สองประเด็นนี้มีความสมดุลกันได้อย่างไร?
3. พระสันตะปาปาทรงตรัสเกี่ยวกับการตั้งครุฑว่าอย่างไร (ข้อ 168-171)? ผู้ที่เป็นมารดาเห็นด้วยกับที่พระองค์ทรงตรัสหรือไม่?
4. พระสันตะปาปาทรงตรัสถึงบทบาทของผู้ที่เป็นบิดามารดา (ข้อ 172-177) มีตรงไหนที่พระองค์ตรัสได้อย่างถูกต้อง? ตรงไหนที่ท่านคิดว่าไม่น่าจะถูกต้อง?
5. พระองค์ทรงลิขิตว่า “แม่สตรีอยากศึกษา ทำงาน พัฒนาความสามารถของตนและมีเป้าหมายส่วนตัว เขาก็ไม่สามารถละเลยการที่บุตรต้องการอยู่ใกล้ชิดกับแม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะสองสามเดือนหลังคลอด” (ข้อ 173) ท่านเห็นด้วย

ไหม? สตรีจะสร้างสมดุลความต้องการและเป้าหมายของตนให้สอดคล้องกับความต้องการของบุตรได้อย่างไร?

6. พระสันตะปาปาตรัสว่าพระองค์ทรงเห็นคุณค่าของ “กระบวนการเคลื่อนไหวของสตรีที่เรียกร้องสิทธิแต่ต้องไม่ใช่เป็นการเรียกร้องความเท่าเทียมกันในทุกเรื่องหรือเป็นการปฏิเสธความเป็นมารดาของตน” (ข้อ 173) พระองค์ทรงหมายความว่าอย่างไร? ท่านเห็นด้วยหรือไม่?

7. พระองค์ทรงหมายความว่าอย่างไรเมื่อทรงพูดถึง “ภูมิปัญญาของสตรี”? (ข้อ 173)

8. พระสันตะปาปาทรงตรัสกับคู่สามีภรรยาที่ไม่สามารถมีบุตรว่าอย่างไร? (ข้อ 178-181)

9. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงต้องการให้ครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอกกรอบตัวอย่างไร? (ข้อ 181-186)

10. บทบาทของครอบครัวขยายตัวหรือครอบครัวใหญ่ๆ (ข้อ 187, ข้อ 196-198) มีอะไรบ้าง?

11. ความสัมพันธ์ระหว่างบุตรกับบิดามารดามีอะไรบ้าง? (ข้อ 188-190)

12. บทบาทของปุ๋ยตายายในครอบครัวมีอะไรบ้าง (ข้อ 191-193)?

16. “การมีบุตรคนเดียว” เป็นการขาดอะไรบางอย่างโดยไม่มีพี่น้องชายหญิงอย่างไรบ้างหรือไม่ (ข้อ 194-195)?

บทที่ 6: มิตินานอภิบาลในชีวิตครอบครัวบางประการ

พระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสว่า พระองค์จะไม่เสนอแผนงานอภิบาลครอบครัวแต่อยากให้มีการพิจารณาไตร่ตรองการทำทายนานอภิบาลในประเด็นที่มีความสำคัญบางประการ จึงขึ้นอยู่กับชุมชนต่างๆที่จะค้นคิดหาแนวทางปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพที่ให้ความเคารพต่อคำสอนของพระศาสนจักรและสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น (ข้อ 199) พระองค์ทรงมองไปยังการอบรมพระสงฆ์ โครงการเตรียมการแต่งงาน วิกฤติของการแต่งงาน พ่อแม่เดี่ยว และการอยู่กินกันของพวกเพศเดียวกัน เป็นต้น

คำถาม

1. ท่านอยากเสนออะไรบ้างเพื่อพัฒนาการอบรมบรรดาพระสงฆ์และศาสนบริกรฆราวาสเพื่อที่พวกเขาจะได้สามารถช่วยเหลือชีวิตครอบครัวให้ดียิ่งขึ้น? (ข้อ 200-204)

2. พระสันตะปาปาฟรังซิสปรารถนาจะถามท่านว่าอะไรคือสิ่งจำเป็นสำหรับคู่หมั้นเพื่อเตรียมตัวอย่างดีในชีวิตอยู่ด้วยกัน? (205-211)

3. ท่านได้รับการอบรมอะไรบ้างก่อนแต่งงาน? มีอะไรบ้างที่เป็นประโยชน์? และจะทำให้ดีกว่านี้ได้อย่างไร? (205-211)

4. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงตำหนิการแต่งงานที่มีพิธีรับรองมากมายและใช้เงินทองเยอะเยอบแบบไม่จำเป็น (ข้อ 212) และทรงขอร้องให้คู่สมรสเน้นความสำคัญไปยังชีวิตฝ่ายจิตและความสำคัญเชิงเทวศาสตร์ของจารีตพิธีกรรม (ข้อ 213-216) นี่เป็นเรื่องที่ติดดินหรือไม่? เราจะช่วยคู่สมรสให้ปฏิบัติตามนี้ได้อย่างไร?

5. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงตรัสถึงการสมรสว่าเป็น “โครงการระยะยาวตลอดชีวิต” (ข้อ 218) และเป็นชีวิตที่เคลื่อนไหวไปตามระยะเวลา (ข้อ 220) การแต่งงานของท่านผ่านระยะไหน หรือช่วงไหนไปบ้างแล้ว?

6. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเตือนให้พวกเราเฝ้าระมัดระวัง “การคาดหวังที่สูงเกินไปเกี่ยวกับชีวิตการแต่งงาน” (ข้อ 221) นี่เป็นความจริงสำหรับชีวิตการแต่งงานของท่าน

หรือไม่? ถ้าหากจริงท่านจัดการกับทัศนคตินี้ได้อย่างไร?

7. บทบาทของมโนธรรมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเป็นบิดามารดาที่รู้จักรับผิดชอบคืออะไร? (ข้อ 222)

8. พระสันตะปาปาฟรังซิสกล่าวถึงบทบาทของ “คู่สามีภรรยาที่มีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต และให้ความช่วยเหลือคู่สมรสหนุ่มสาว (ข้อ 223)” เมื่อครั้งที่ท่านแต่งงานใหม่ๆ ท่านได้รับความช่วยเหลือจากคู่สามีภรรยาที่มีประสบการณ์อะไรบ้าง? แล้วท่านได้ให้ความช่วยเหลือคู่สมรสอื่นอย่างไรบ้าง?

9. การที่พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงตรัสว่า “ความรักต้องการเวลาและพื้นที่ ส่วนสิ่งอื่นๆ นั้นเป็นเรื่องรอง” (ข้อ 224-226) พระองค์ทรงหมายความว่าอะไร?

10. พระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสว่าทุกครอบครัวต่างพบกับปัญหาด้วยกันทั้งนั้น (ข้อ 232) ซึ่งทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาเหลือน้อยลง หรือมิฉะนั้นก็ทำให้ชีวิตมีความเข้มแข็งขึ้น พระองค์สนับสนุนให้คู่สามีภรรยาเผชิญหน้ากับปัญหาอย่างไร? (ข้อ 232-238) ท่านแก้ปัญหาภายในครอบครัวของท่านอย่างไร?

11. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงตรัสว่า “แผลเก่า” และ “สะเก็ดแผล” อาจมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาได้ (ข้อ 239) พระองค์ทรงแนะนำให้จัดการกับประเด็นนี้อย่างไร?

12. เมื่อใดบ้าง การหย่าร้างเป็น “สิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้” หรือ “กลายเป็นสิ่งจำเป็นเชิงศีลธรรม” (ข้อ 241)? ในกรณีดังกล่าวอะไรคือการอภิบาลที่เหมาะสม? (ข้อ 242-243)

13. ท่านหรือใครบางคนรู้จักบางคนที่ผ่านมากระบวนการทางศาลของพระศาสนจักรที่ประกาศให้การแต่งงานเป็นโมฆะหรือไม่? (ข้อ 244-245) ท่านมีประสบการณ์อะไรบ้างในเรื่องนี้?

14. เราจะช่วยบรรดาลูกๆ ให้ไม่ต้องรับเคราะห์กรรมเพราะการหย่าร้างได้อย่างไรบ้าง? (ข้อ 245-246)

15. การแต่งงานระหว่างผู้ที่เป็นครหอลิกและผู้ที่ไม่เป็นครหอลิกมีการทำทายเป็นพิเศษ (ข้อ 247-249) อะไรที่จะสามารถช่วยเหลือหรือทำร้ายการแต่งงานดังกล่าว?

16. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงสร้างสมดุลได้ดีแค่ไหนระหว่างคำสอนของพระศาสนจักรเรื่องรักเพศเดียวกันกับความปรารถนาที่จะ

“ยืนยันว่าทุกคนไม่ว่าจะเป็นเพศใด
ควรที่จะได้รับความเคารพในศักดิ์ศรี
ของเขา”? (ข้อ 250-251)

17. ชุมชนคริสตชนสามารถเป็น
กำลังใจและสนับสนุน “ครอบครัว
เดี่ยว” (single parent) ได้อย่าง
ไรบ้าง? (ข้อ 252)

18. ชุมชนคริสตชนสามารถช่วย
บรรเทาคู่สามีภรรยาที่ยังมีชีวิตอยู่
จัดการกับการจากไปของคนที่เขารัก
ได้อย่างไรบ้าง? (ข้อ 251-258)

บทที่ 7: เพื่อการศึกษาที่ดีกว่าของลูก หลาน

พ่อแม่มีบทบาทสำคัญมากในการ
พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของลูกๆ พระ
สันตะปาปาฟรังซิสสนับสนุนให้พ่อแม่ “เฝ้า
ระวัง” แต่ต้องไม่ถึงกับ “กังวลใจจนเกิน
เหตุ” ถึงสิ่งที่ลูกกำลังกระทำหรือกำลังเผชิญ
อยู่ (ข้อ 260-261) พระองค์ทรงอภิปราย
ถึงการมีวินัย การใช้เทคโนโลยี การเรียน
เพศศึกษา และบทบาทของพ่อแม่ในการ
อบรมคุณค่าและความเชื่อให้กับลูกหลาน
ของตน

คำถาม

1. อะไรคือความแตกต่างระหว่าง
“เฝ้าระวัง” กับ “กังวลใจจนเกินเหตุ”
ในการดูแลพฤติกรรมของลูกๆ?
(ข้อ 260-262)

2. พ่อแม่ควรอบรม “ความไวใจและ
ความเคารพ” (ข้อ 263) การส่งเสริม
“นิสัยดีและนิยมทำแต่สิ่งดี”
(ข้อ 264-266) และการพัฒนาการ
มีเสรีภาพที่แท้จริงในบรรดาลูกหลาน
ได้อย่างไร? (ข้อ 267)

3. พ่อแม่จะสอนลูกอย่างไรว่า “การ
ประพฤติดีๆจะมีผลร้ายตามมาใน
ชีวิต”? (ข้อ 268-270)

4. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรง
หมายความว่าอะไรเมื่อทรงตรัสว่า
“เพราะเรียกร้องมากเกินไป เราจะไม่
ได้อะไรเลย”? (ข้อ 271-273)

5. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรง
หมายความว่าอย่างไร เมื่อพระองค์
ตรัสว่า “ครอบครัวคือโรงเรียนแรก
แห่งการเรียนรู้คุณค่าของชีวิตมนุษย์”?
(ข้อ 274)

6. เทคโนโลยีเอื้ออำนวยหรือเป็น
อุปสรรคต่อกระบวนการเรียนรู้ที่เกิด
ขึ้นระหว่างพ่อแม่กับลูกหลานอย่างไร
บ้าง? (ข้อ 278)

7. อะไรคือบทบาทที่เหมาะสมของ
การเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา? (ข้อ
280-286)

8. ท่านคิดอย่างไรเกี่ยวกับความเห็น
ของพระสันตะปาปาฟรังซิสเรื่องความ
เป็นชายและความเป็นหญิง? (ข้อ
286)

9. การทำทนายสำหรับผู้ปกครองมีอะไรบ้างในการถ่ายทอดความเชื่อไปสู่ลูกหลาน? (ข้อ 287-290)

10. พระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสว่า “ทรัพย์สินเก่าๆและระบบเก่าๆใช้ไม่ได้ผลเสมอไป” ต่อการเรียนรู้ข้อความเชื่อ (ข้อ 288) ดังนั้นจากประสบการณ์ของท่าน ท่านมีระบบใดบ้างที่ใช้ได้ผล?

บทที่ 8: การตามไปเป็นเพื่อน การไตร่ตรอง และการประสานจุดอ่อน

ในบทนี้พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงกล่าวถึงเรื่องการหย่าร้างซึ่งเป็นเรื่องที่มีการถกเถียงกันมากที่สุดและมีการอภิปรายกันมากที่สุด ในสมณสาสน์เดือนใจฉบับนี้ กลุ่มหัวอนุรักษ์สุดโต่งไม่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในวิถีปฏิบัติของพระศาสนจักรที่ห้ามผู้หย่าร้างหรือแต่งงานใหม่ไปรับศีลมหาสนิท ในขณะที่กลุ่มนักอภิบาลปรารถนา “ให้มีการเปลี่ยนแปลงโดยที่ยังมิได้ไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบและมีเหตุผลหนักแน่นที่ดีพอ” (ข้อ 2) แต่ว่าพระสันตะปาปาฟรังซิสทรงกล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องมีการไตร่ตรองอย่างลึกซึ้ง แยกแยะ และ เน้นบทบาทแห่งมโนธรรมของปัจเจกบุคคล

คำถาม

1. แทนที่เราจะสาปแช่ง “การเจริญชีวิตในบาป” พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงอยากให้พระศาสนจักรเป็น “ความรักสำหรับผู้ที่มีส่วนร่วมในชีวิตของพระศาสนจักรแม้จะไม่อยู่ในฐานะที่สมบูรณ์ โดยระลึกว่าพระพรพรทานของพระเจ้ายังคงทำงานในตัวพวกเขาเช่นเดียวกันโดยการประทานให้พวกเขากล้าที่จะทำความดี เอาใจใส่ซึ่งกันและกันในความรัก และ รับใช้ชุมชนที่พวกเขาเจริญชีวิตและทำงาน” (ข้อ 291) ท่านพอจะเข้าใจประเด็นนี้ไหมหรือท่านคิดว่าประเด็นนี้จะช่วยผู้คนไม่ปฏิบัติตามคำสอนของพระศาสนจักรเพิ่มขึ้นในเรื่องของการแต่งงาน?

2. พระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสว่า บางรูปแบบของการอยู่กินกัน “ไม่สอดคล้องกับคำสอนของพระศาสนจักร” แต่ขอให้ “ตระหนักว่านี่ก็ยังเป็นส่วนหนึ่งแห่งหนทาง” (ข้อ 292-293) ท่านพอจะยกตัวอย่างของการกินอยู่กันแบบนั้นบ้างไหม? ในอีกด้านหนึ่งมีตัวอย่างอื่นใหม่ของการอยู่กินกันฉันท์สามีภรรยาที่ “ขัดแย้งอย่างสิ้นเชิง” ต่ออุดมการณ์?

3. พระสันตะปาปาฟรังซิสต้องการจะบอกอะไร เมื่อตรัสว่า “การไถ่-ตรองเชิงอภิบาล”? “สถานการณ์เชิงวัฒนธรรมปัจจุบัน”? (ข้อ 294) คำถามถัดไปมีเรื่องการไถ่ตรองเพิ่มขึ้น

4. ให้เราไถ่ตรองคำกล่าวของ นักบุญยอห์น ปอล ที่สอง และ พระสันตะปาปาฟรังซิส ทรงหมายความว่าอย่างไร เมื่อกล่าวถึง “กฎแห่งความค่อยเป็นค่อยไป”? (ข้อ 295)

5. อะไรบ้างคือบทบาทของการไถ่ตรองใน “สถานการณ์ที่ไม่ปกติ”? (ข้อ 296)

6. พระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสว่า “ข้าพเจ้ามิได้พูดถึงแต่ผู้หย่าร้าง และผู้ที่แต่งงานใหม่เท่านั้น แต่พูดถึงทุกคนไม่ว่าเขาอาจอยู่ในสถานภาพใดๆก็ตาม” (ข้อ 297) มีพวกใดบ้างที่พระองค์หมายถึง?

7. ขอให้ไถ่ตรองมีกรณีใดบ้างที่พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเห็นใจมากที่สุด? (ข้อ 298)

8. พระศาสนจักรจะช่วยนำผู้หย่าร้าง และผู้ที่แต่งงานใหม่กลับเข้ามาอยู่ในชุมชนคริสตชนอย่างแนบเนียนได้อย่างไร โดยหลีกเลี่ยงโอกาสของการเป็นที่สะดุด? (ข้อ 299)

9. เมื่อพูดถึงกระบวนการไถ่ตรองแยกแยะ พระสันตะปาปาฟรังซิสตั้งคำถามบางประการไว้ให้ผู้หย่าร้าง หรือผู้ที่แต่งงานใหม่ควรถามตนเอง (ข้อ 300) คำถามเหล่านั้นมีประโยชน์ไหม? มีคำถามอื่นอีกไหมที่พวกเขาควรถามตนเอง?

10. บทบาทของพระสงฆ์ในกระบวนการไถ่ตรองแยกแยะนี้มีอะไรบ้าง? (ข้อ 300)

11. พระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสว่า “เราไม่อาจกล่าวได้ง่ายๆอีกต่อไปแล้วว่า พวกที่ตกอยู่ในสถานภาพ “ไม่ปกติ” กำลังดำเนินชีวิตอยู่ในบาปหนักและขาดพระหรรษทานศักดิ์สิทธิ์” (ข้อ 301) คำพูดนี้ทำให้ท่านแปลกใจหรือเปล่า? ท่านเห็นด้วยหรือไม่?

12. มีปัจจัยใดบ้างที่จำกัดความสามารถในการตัดสินใจหรือลดหย่อนความรับผิดชอบทางศีลธรรมสำหรับการกระทำของเขาเหล่านั้น? (ข้อ 301-302)

13. อะไรคือบทบาทแห่งมโนธรรมของแต่ละบุคคลในกรณีไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับความเข้าใจของพระศาสนจักรในเรื่องการแต่งงาน? (ข้อ 303)

14. อะไรคือบทบาทของการไตร่ตรอง แยกแยะเมื่อต้องคำนึงถึงกฎระเบียบทั่วไป? (ข้อ 304-305)

15. พระสันตะปาปาฟรังซิสสรุปว่า “เป็นไปได้ว่าในสภาพความเป็นจริงแห่งบาป – ซึ่งคนบาปผู้นั้นคิดโดยบริสุทธิ์ใจว่าตนไม่ได้ทำบาป – บุคคลนั้นสามารถเจริญชีวิตในพระหรรษทานของพระเจ้าได้ สามารถที่จะรัก และเจริญก้าวหน้าในชีวิตแห่งพระหรรษทานได้” (ข้อ 305) นี่เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงประสบการณ์จริงของคุณสมรส “ที่อยู่ในกรณีที่เกิดปกติ” หรือเปล่า?

16. พระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสว่า คุณสมรสดังกล่าวควรได้รับความช่วยเหลือจากพระศาสนจักร และในหมายเหตุ (footnote) ข้อที่ 351 มีการกล่าวว่า “ในบางกรณีประเด็นนี้อาจรวมถึงศีลศักดิ์สิทธิ์ด้วย แม้ศีลมหาสนิทก็ไม่เว้น” คุณสมรสทั้งสองควรจะตัดสินใจอย่างไรดีว่าพวกเขาจะสามารถไปรับศีลมหาสนิทได้หรือไม่?

17. “ความรักครอบคลุมบาปเป็นอันมาก” (ข้อ 306) หมายความว่าอะไร?

18. พระศาสนจักรจะยังคงเสนออุดมการณ์สมบูรณ์แบบของการแต่งงาน ในขณะเดียวกันก็ยังคงแสดงความเห็นอกเห็นใจและความเมตตาต่อผู้ที่ยังไม่อยู่ในร่องในรอยได้อย่างไรบ้าง? (ข้อ 307-310)

19. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงตอบผู้ที่ “อยากเห็นการอภิบาลที่มีระเบียบเคร่งครัดเพื่อที่จะไม่มีช่องโหว่ให้เกิดความสับสน” อย่างไร? (ข้อ 308-311)

20. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงเสนอ “การไตร่ตรองเรื่องของการอภิบาลให้เต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา ซึ่งพร้อมเสมอที่จะให้ความเข้าใจ ให้การอภัย การติดตาม ให้ความหวัง และที่สำคัญที่สุดคือเพื่อความเป็นหนึ่งเดียวกัน” (ข้อ 312) นี่เป็นการเปลี่ยนเกมส์สำหรับคุณสมรสที่แต่งงานกันไม่เรียบร้อยหรือเปล่า?

บทที่ 9: ชีวิตฝ่ายจิตของการแต่งงานและครอบครัว

ในบทสุดท้าย ของ “AMORIS LAETITIA” นี้ พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงอธิบายถึงคุณสมบัติพื้นฐานพิเศษบางประการเรื่อง “ชีวิตฝ่ายจิตโดยเฉพาะ ซึ่งควรมีอยู่ในชีวิตครอบครัวและในความสัมพันธ์ระหว่างกัน” (ข้อ 313)

คำถาม

1. พระเจ้าทรงประทับอยู่ “อย่างแท้จริงเป็นรูปธรรมภายในครอบครัวในความทุกข์ยาก การต่อสู้ดิ้นรน ความชื่นชมยินดีและความหวัง” (ข้อ 315) อย่างไร? ท่านมีประสบการณ์การประทับอยู่ของพระองค์ภายในบ้านท่านหรือไม่?
2. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงลิขิตว่า “ความจำเป็นของการอยู่กันแบบเอื้ออาทรฉันพี่น้องและมิติชุมชนในชีวิตครอบครัวคือการพัฒนาเจริญเติบโตขึ้นของการเปิดใจกว้างเพื่อที่จะสามารถสัมผัสกับพระเยซูคริสต์ได้อย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น (ข้อ 316) นี่เป็นประสบการณ์ของท่านหรือไม่?
3. พระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสว่า “เวลาแห่งความเจ็บปวดและความยากลำบากในชีวิตจะเป็นประสบการณ์แห่งความเป็นหนึ่งเดียวกับไม้กางเขนของพระเยซูคริสต์” ขณะที่ “เวลาแห่งความชื่นชมยินดี การพักผ่อนหย่อนใจ การเฉลิมฉลอง และแม้กระทั่งการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสสามารถเป็นประสบการณ์ในฐานะที่มีส่วนร่วมในชีวิตที่ครบสมบูรณ์แห่งการเสด็จกลับคืนพระชนม์ชีพของพระองค์” (ข้อ

- 317) ประเด็นนี้มีความเป็นจริงอย่างไรในชีวิตของท่าน?
4. ครอบครัวของท่านสวดภาวนาพร้อมกันบ้างหรือเปล่า? (ข้อ 318) สวดภาวนากันอย่างไร? หากไม่เคยสวดเลย ท่านจะอย่างไร?
5. พระสันตะปาปาฟรังซิสทรงหมายความว่าอย่างไรเมื่อทรงตรัสว่า “ชีวิตฝ่ายจิตแห่งความรักมีลักษณะจำเพาะและเป็นอิสระเสรีแท้จริง”? (ข้อ 319-320)
6. “ชีวิตฝ่ายจิตแห่งการดูแลกันและกัน บรรเทาใจกัน และเอาใจใส่กันและกัน” สามารถช่วยครอบครัวได้อย่างไรบ้าง? (ข้อ 321-324)
7. พระสันตะปาปาฟรังซิสลิขิตว่า “ไม่มีครอบครัวใดตกลงมาจากสวรรค์ และหล่อหลอมจนครบครัน ชีวิตครอบครัวจำเป็นต้องเจริญเติบโตและเพิ่มพูนวุฒิภาวะในสมรรถภาพที่จะรักได้” ในขณะเดียวกันเราต้อง “เลิกเรียกร้องหาความครบครันในความสัมพันธ์ระหว่างกัน หรือความตั้งใจที่บริสุทธิ์ผุดผ่อง หรือความเสมอต้นเสมอปลายซึ่งเราจะพบได้ก็แต่ในพระอาณาจักรสวรรค์ที่จะมาถึงเท่านั้น” (ข้อ 325) นี่เท่ากับพระสันตะปาปาทรงสร้างสมดุลระหว่างอุดมการณ์และความเป็นจริงของการแต่งงานใน

สมณสาสน์เตือนใจของพระองค์หรือ
เปล่า? (แนะนำโดย คพ.วิษณุ ธีญญ
อนันต์)

หมายเหตุ:

8. สมณสาสน์เตือนใจ “ความชื่นชม
ยินดีแห่งความรัก (AMORIS LAETITIA)
ฉบับภาษาไทยกำลังจะพิมพ์ในไม่ช้า
9. ฉบับภาษาอังกฤษสามารถดาวน์โหลดได้ [https://w2.vatican.va/
content/dam/francesco/
apost_exhortations/documents/
papa-francesco_esortazione-
ap_20160319_amoris-laeti-
tia_en.pdf](https://w2.vatican.va/content/dam/francesco/apost_exhortations/documents/papa-francesco_esortazione-ap_20160319_amoris-laetitia_en.pdf)

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

ใบสมัครสมาชิก/ต่ออายุสมาชิก/ยกเลิกสมาชิก/เปลี่ยนที่อยู่

ข้าพเจ้า บาทหลวง/ภคินี/นาย/นาง/นางสาว.....มีความจำนง

- () 1.สมัครสมาชิกใหม่ ในนาม () องค์กร (โปรดระบุชื่อ).....
() บุคคล (โปรดระบุชื่อ).....

โดยเริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ..... (หรือ ปีที่..... ฉบับที่.....) (ปีละ 3 ฉบับ อัตราค่าสมาชิก ปีละ 300 บาท)
ที่อยู่ในการจัดส่งวารสาร เลขที่.....วัด/โรงเรียน.....

ถนน.....ซอย.....แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....มือถือ.....โทรสาร.....

() 2.ต่ออายุสมาชิก หมายเลข.....ปี พ.ศ. (หรือ ปีที่).....

() 3.ยกเลิกการเป็นสมาชิก หมายเลข.....ตั้งแต่ปี พ.ศ. (หรือ ปีที่).....

() 4.เปลี่ยนที่อยู่ในการจัดส่งวารสาร ของ.....สมาชิกเลขที่.....

เป็นดังนี้ เลขที่.....วัด/โรงเรียน.....

ถนน.....ซอย.....แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....มือถือ.....โทรสาร.....

() 5.สมทบทุนในการจัดพิมพ์วารสารแสงธรรมปริทัศน์ ปีที่.....ฉบับที่.....(หากต้องการระบุปี/ฉบับ)

พร้อมกันนี้ ขอส่งเงินค่า () สมาชิกใหม่ () ต่ออายุสมาชิกใหม่

() ยอดค้างชำระค่าสมาชิก () สมทบทุน

เป็นจำนวนเงิน.....บาท (.....)

โดยช่องทาง

() เงินสด () ตัวแลกเงินไปรษณีย์

() ธนาณัติ (สั่งจ่าย “บาทหลวงอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ”) ปณ.ออมใหญ่ 73160

() โอนเข้าบัญชี ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาเทสโก้ โลตัส สามพราน นครปฐม

บัญชีเงินฝาก ออมทรัพย์ ชื่อบัญชี นายอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ เลขที่บัญชี 403-613134-4

โดยกรุณาส่งสำเนาใบนำเข้าบัญชี (Pay-in-Slip) พร้อมระบุ ชื่อ-ชื่อสกุลและหมายเลขสมาชิก

(ถ้ามี) มาทางโทรสาร หรือ โทร.แจ้งการนำเงินเข้าบัญชีมาที่ ฝ่ายจัดทำวารสารแสงธรรมปริทัศน์

ลงชื่อ.....ผู้สมัครสมาชิก

วันที่...../...../.....